

~~Q~~ $\frac{1}{2}$
26

6-22.c.21

Ch. Libr
Hanning
I. A.

M

1845

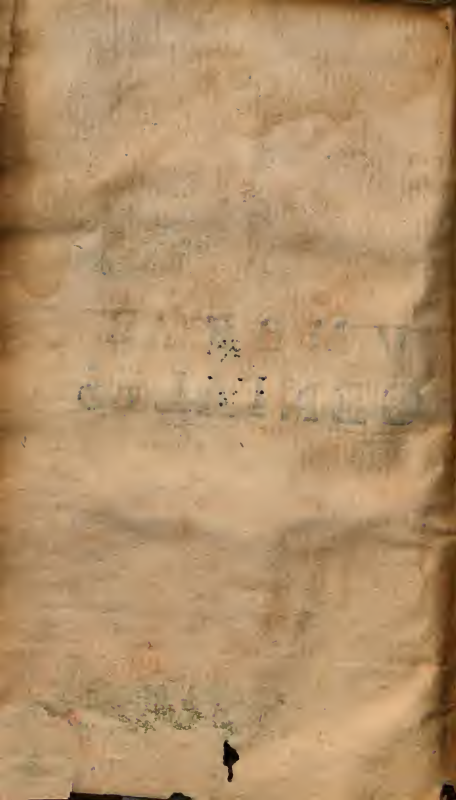
1845

1845

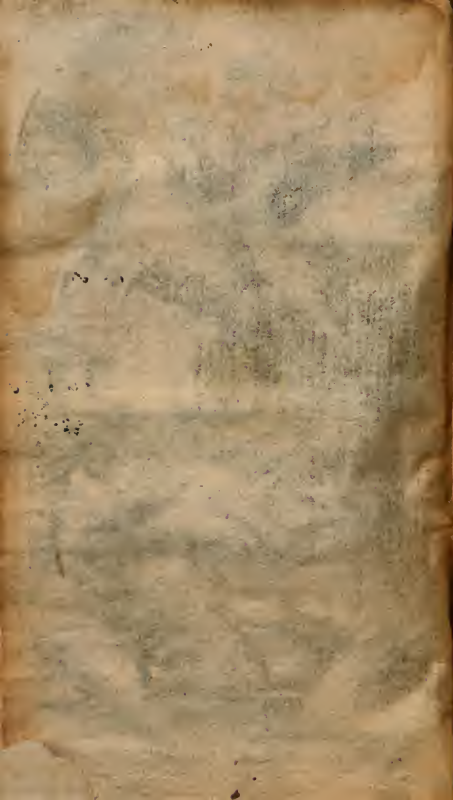
V M B R A E
GENIALES

F. Romanell. del. F. Perly. Sculp. R.

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

V M B R A E
G E N I A L E S

Bibl. IO. FRANCISCO

R A Y M V N D I

Coll. CESPITELLENSIS. *Rom.*

loc. In Sex libros diuise, *Jo. su*

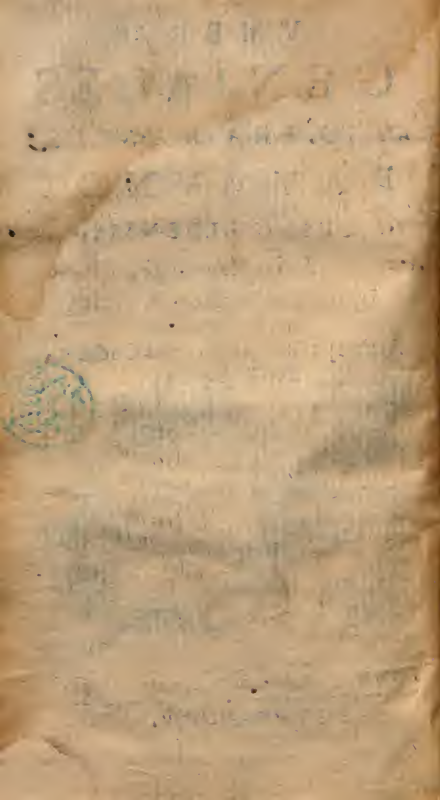
In Morales, Heroicas, & Varias;
quibus accedunt

Aethiops Europæus, Lilla Codretæ,
Leo & Aquila.

ROMÆ, Typis Michaëlis Cortellini. 1654.

Superiorum permissu.

Illustriss. & Excellentiss. V.

ISABELLAE LANTES
AB ALTAEMPS

Duci Ciuitatis Galleſij, Marchio-
niſſæ Suriani, Comiti Tuſſinia-
ni, & Fontanæ, vtiliſq; Do-
minæ Status Miſuracæ
in Regno Neapoli-
tano

Se ſuumque opus D. D.

IO. FRANCISCVS RAYMVNDVS,

Dum ſuam Muſam ad idem per-
agendum hortatur.

 DITA nocturnis umbris,
partimue diurnis,
Scilicet umbriferis Sole
coquente vīs,

Exere pallorem: ſoboles ea neſcia,
lethi,

Cui noctis medium fit rubicunda
dies:

Vipote, quæ vitæ telam exordiris ab-
umbris, Non.

Non nisi vitali sis peritura sinu,
Atque verecundo tandem suffusa pu-
dore

Erumpens umbris inspicere leta
diem.

ECCE diem pulso quouis pudibunda
timore

Inspicio iussis obsequiosa tuis:
Me me felicem! cuinam felicior actis
Effulsit seclis, candidiorue dies?

Quem roseis Aurora comis cum pan-
dat ab ALTAEMPS

DVX, umbris genij clara futura
mei.

Inuida non EOS aufert, sed germinat
astra,

Astraque sunt proles, quæ numero-
sa micat.

Nil nisi sidereum quæ secum pectore
versat,

Sidera, nil mirum, concipit atque
parit:

Sidera, quæ meritò quævis mirabitur
ætas, Quod

Quòd quaecumque mouent, impe-
riosa fouent;

Haud hominum siquidem pendent ex
tempore mentes;

Hinc sibi nec prodest, nec sibi tē-
pus obest;

Atque voluntates sunt sidera vera
Potentum;

Ad quorum placitum cuncta mo-
uentur humi.

Terra suo gestit famulo dōminentur
in Orbe

Hæ Stellæ, pariter quod dominetur
EOS,

Cuius ad ornatum sua munera cun-
cta sacrarunt

Cum Phoebo, Charites, Iuno, Mi-
nerua, Venus;

Hinc fit, ut aonio doctè resonarit in
antro,

Et lyciæ admorit plectra canora
lyræ,

Percita tum dio numeros deduxeri
æstro

Pie-

Pieris ad latices Bellerophōtis equi,
Quo Pindum lustrans musis gratissi-
ma flore

Aonidum vario spargit odora fi-
num.

MUSA tace, mea Musa tace, tua
comprime labra:

Officiū memorem te decet esse
mei:

Est à secretis nimirum munus agenti
Niliaci digitus Sigalionis opus,
Hinc umbras genij synceri pignus a-
mbros,

Pignus & obsequij muta sacra-
bris
opus;

Exiguum fateor, leue, nec memora-
bile munus;

AST ALTAEMPSIACVM est
magnificare parum,

Cui proprium quamuis à nullo sume-
re magna,

Omnia, quæ sumit, reddere magna
tamen.

Non

Non est quod metuas AVRORÆ

lumen ab umbris

Vmbrosum fieri, nam mage fulget
eis;

Clara licet coeno defigat lumina Phoebus,

Lumina non coeno contemnerantur
eo;

Vmbris dumtaxat veri scribuntur in
albo

Carmina commētis ingeniosa suis;

Pingendi studio nomen spectabilis
umbræ

Inter Pictorum nomina clara no-
tant;

Quò sunt umbræ maiores mentis a-
uare,

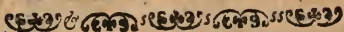
Auri maior è splendor & ardor e-
rit;

Iusuper ex umbris lux clarior exit, &
umbris

Exorians roseo purpurat ore dies.

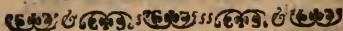
Errata sic corrige .

Pag. 41.	eccellentem	lege	excellente m.
Pag. 44. n. 8.	tenex	lege	tener.
Eodem versu	surit	lege	suxit.
Pag. 59. n. 127.	feras	lege	eras.
Pag. 56. n. 52 .	Aquinar	lege	Aquinis
Pag. 72. n. 91.	nihil	lege	nihili .
Pag. 55. n. 38.	victus	lege	virtus .
Pag. 92. n. 75.	occipur	lege	occiput.
Pag. 88. n. 61.	iura	lege	iur e.
Pag. 87. n. 61.	marinis	lege	marinis.
Ibidem.	insulas	lege	insulas .
Pag. 113. n. 9.	quo	lege	quoque .

Imprimatur, Si videbitur Reuerendiss.
Pat. Magist. Sac. Pal. Apost.

M. Anania Vicesg.

Imprimatur,
Fr. Vincentius Fanus Magist. Ord. Prædic.
& Reuerendiss. Pat. Magist. Sac. Palat.
Apostol. Socius.

VM.

UMBRARVM
GENIALIVM
IO. FRANCISCI
RAYMVNDI
CESPITELLENSIS,

Liber Primus

MORALIVM

DEIPARÆ VIRGINI.

I.

IAM Babylon miracula flet, maiora
superfunt:
Humano fit homo victus amore Deus;
Cælorum complexa globos quem ma-
china mundi

Non capit, ipsa Deum candida Virgo capis,
Candida Virgo capis Christi venerabile corpus,
Qui sine patre puer, non sine patre Deus

*De sanctissimo Eucharistiæ Sa-
cramento.*

II.

AETERNÆ lucis niuea sub imagine candor
Sacratæ cereris fit Deus esca suis,

A

De

De eodem.

III.

HAEC sine principio cereris sine fine sacratae
 Sphaerula, quā cæli conditor esca latet,
 Continet æternæ candorem viuida lucis,
 Qui sine principio est & sine fine Deus.

Ad Lectorem.

*Beatissima semperque Virgo Maria ipsius
 Virginitatis imago, Ex Di-
 uo Ambrosio.*

IV.

FINGE tibi speculum susceptā reddere formam,
 Se se Virginitas & speculetur eo,
 Quantaque sit Virgo Mater speciosa Tonantis
 Lumine confestim mentis habere potes;
 Virginitas quā pura micat! tamen eius imago
 Purior in speculis enthea Virgo micat.

*Cur Virginitatis imago sit ipsa purior
 Virginitate.*

V.

Virginitatis inest speculo sine corpore forma,
 Purior hinc ipsa Virginitate nitet.

*Iuxta illud Apoc. Signum magnum ap-
 paruit in cælo mulier ami-
 sta Sole &c.*

VI.

DVM sol exoritur terris, tunc sidera, luna
 Umbrantur, nunquam sole nitente, micant
 In solo Maris cælo miracla Videntur,
 Sol ubi coniungim, sidera, luna nitent.
 Integritatis honor lunæ debetur, at Altris
 Fertilitas, Soli Virginitatis amor;
 Hinc Maris cælo sol, sidera, luna nitescunt.
 Quod peperit terris inuiolata Deum,

Ad

Ad D. Magdalenam

Ferventior ex peccato resurgentem.

VII.

SI non peccasses, minor esses Magdala; culpa
Perniciosa alijs sit pretiosa tibi.

Ad eandem.

VIII.

ECulpā speciosa redis. nam Iudice Christo,
Hæc, quia multus amor, multa remissa fuit,
Existi, terso lachrymis & crimine, sole
Purior ex vndis exoriente maris.

De eadem.

IX.

QUID faceret, reuult moderari, mente reuoluens
Quod fecit veri Magdala serua Dei;
Frigida quæ noxis fuerat velut anguis auerni,
Post instar seraphim flagrat amore Dei.

De D. Ioanne Apostolo & Euangelista.

X.

ASTRAPETIT cantu natus Bethsaide, Christi
Sopito pectus cui schola docta fuit.
Discipulus felix! didicit qui plura sopore
Pressus, quam vigiles non didicere viri.

De aurea S. Hieronymi facundia.

XI.

AVREA Hieronymi facundia fulget; in illa
Scripturæ merito cælica gemma nitet.

Ad D. Paulum.

*Iuxta illud: aperti sunt oculis ni-
hil videbat.*

XII.

NIL oculis Gentis lustras cur Doctor apertis?
Vmbantur stellæ sole rubente solo.

A 2

Ad

*Ad eundem secundum illud Sacre Scri-
pturæ: & audiuit arcana verba, quæ
non licet homini loqui.*

XIII.

NON est fas homini fari, quæ lumine mentis,
Corporeo cassus lumine magna vides.
Fis, cæcus terræ, cælis oculatior Argo;
Exoculatus eras, dum velut Argus eras.

Ad eundem de eodem.

XIV.

CORPOREI sensus oculi priuatio felix
Quæ tibi cælestis lucis origo fuit.

*Ad D. Famianum
Vrbis Gallesij protectorem.*

XV.

FAMOSVS nimis, Quardus olim,
Miracismo dè ferre Famianus.

*Auri fastum, quem aureis equus soleis
calcat, adorat homo.*

XVI.

OB terræ natos cum sint elementa creata,
Cur est ex illis infima terra situ?
Cur hominum pedibus, nec non calcatur equorum?
Ne premeret mentem, quod pede quisque premit.
Proh scelus infandum! fateor non absque rubore;
En aurum, quod equus calcat, adorat homo.

*Humanus animus speciosi instar est
Hortuli.*

XVII.

GEMMANTES flores, florentes vndiq; gemmas
Horti fundit humus mentis hiulca bonæ,
Hanc colit assiduo virtus operosa labore,
Hanc rigat ex madidis rore cadente genis,

V67

MORALIVM. LIB. I.

Verna probatorum candescunt lilia morum,
In roseo dius murice rorat amor,
Contemptusque sui violæ simulachra, ligustra,
Balsama, cum cithyris cinnama, nardus olent.
Quot cælum stellis, tot florum fulget ocellis
Hortulus hic animi, qui paradifus inest.

*Mentis humus, cæteroquin florida, syl-
uescit inculta.*

XVIIII.

Mentis humus nō cūlra, rosas herbasq; salubres
Nequaquam, tribulos luxuriosa parit.
Hanc lasciuus amor iaculorum vomere sulcat,
Committit fulcīs semen iniqua Venus:
Infelix equidem, sed fertile semen amoris,
Quod legit, spinis dum pede læsa fuit.
Curarum spinæ sunt semina matris Amorum;
Per quas syluescit florida mentis humus.

Vbique crux.

XX.

CVM formet quicunq; crucem, dū brachia tēdit,
Quò quò se verter, crux ibi semper erit,

Ad lectorem.

Ex amaro dulcedo.

XXI.

DYLCIOR hyblæo fit lectio melle, palatus
Ni tibi sit sanus, lector, amara sapit.
Qui legis inde prius cordis mulceto palatum,
Quem tetricæ mulcet mens iterata necis,
Dulcior hæc recta fit nectare mente legenti,
Dummodo, non tantum, quæ legit, ille legat.

Ad eundem.

XXII.

NI bona scripta manu volues, volueris ad ima
Præpes ad altæ volat, qui bona scripta vocat.

Regnum cælorum vim patitur , & violenti rapiunt illud .

X X I I .

V I M patitur regnum cælorum, dextera furis
Id, quæ magna capit, si violenta, rapit .
Qui noctis medio surgebat tempore Psaltes ,
Quàm mirum ! superùm cor rapuitque virùm ,
Quæ vis infertur cælis felicior omni ,
Hoc qui sine perit fune, beatus erit .

Non moritur, qui bene viuit , & contrâ :

X X I I I .

Q V I moritur terris, vt possit viuere cælis ,
Viuit, non moritur , dum bene viuit homo .
Qui moritur cælis, vt possit viuere terris ,
Viuit? non: moritur, dum male viuit, homo ,

Mors certa, eius autem hora incerta .

X X I V .

M O R S certa est , mortis nil est incertius horâ ,
Eius victor erit, qui memor eius erit .

De eadem .

X X V .

A E Q V A T inæquales homines mors, vitaq; tales
Aeternans reddit, quos peritura dedit .

Mors ingreditur per fenestras .

X X V I .

O S C V L A cor feriunt, sonus aures, esca palatum,
Elandus odor nares, lumina verò color;
Hæque voluptatum species ; genus esto supremum
Quæ fuit ex illis pessima, peior eis .
Plures afficiunt sensus, e sensibus vna ,
si plures, saluus non foret vnus homo .
Blanda domû cordis penetrat mors, perq; fenestras,
Ne pereas per eas, claudere mens sit eas .

Se-

Semel est homini calcanda via lethi :

XXVI F.

ITQVE reditque dies, vnà cum mensibus annus,
Non homines redeunt, si semel hinc abeunt.
Durum mortis iter viuens qui mente volutat,
Is solum moriens hoc bene calcat iter.

Liber non est, qui seruit libidini.

XXVII I.

IS sibi non viuit, vitijs qui viuit, ijsdem,
Is liber nunquam, qui famulatur, erit.

De libero Arbitrio.

XXIX.

ARBITRII felix libertas, vtitur illà.
In cælis semper, quibene, liber erit,
Arbitrij infelix libertas, vtitur illà,
In baratro semper, qui male, seruus erit.

*De eodem, quod gratiæ cooperando est fons
sue salutis, secus si non cooperetur.*

XXX.

ARBITRII de fonte fluunt libitina, salusue ;
Qui non pura bibit, pura venena bibit.

*Cur à fletu, & non à risu vita nostra
suum ducat exordium.*

XXXI.

CVR flet, qui nondum nouit ridere puellus?
Cur non à risu viuere cœpit homo?
Desinit in planctum mundi quia risus acerbum,
Vel quia fors calcit flebilis orbis iter,
Vel quia terra, hominis statuâ quâ dextra Promethei
Effinxit, maduit rore rigante genas,
Vel quia natus homo cælo, tantummodo fletus
Per nereum, cæli littus adire potest.

8 VMBRARVM GEN.

De mortalium studio & insania augendis in rebus, conseruandisque.

XXXII.

REBVS in augendis, conseruandisque virorum
Aerumnas, curas, inspicere vel studium,
Et tibi stultitiâ quanta teneantur apertum
Fiet, stultitiâ ni tenere pari;
Nam, cui non aurum, non totus sufficit orbis,
Septem palmarum sufficit vna breuis.

Cor purum, Dei sedes.

XXXIII.

COR purum felix nimium! solummodo purus
In pura cordis sede moratur amor.

Expers, quietis, terrenæ amator quietis.

XXXIV.

IRREQUIETVS erit, qui querit in orbe quietem,
Ac si non motus, sed sit in orbe quies.

Ex crudeli pietas.

XXXV.

SI tibi vita placet, vitentur toxica mentis
Otia, cuiusvis fons & origo mali.
His restaurantur Veneris monumenta nefandæ,
Ludus ab his vires accipit, atque gula.
Sint tibi pro vili mortalia cuncta, potestas,
Insula, fida manus, cum patre mater, opes;
Adque crucis vexilla vola, crudelis in istos
Si fueris actus hic pietatis erit.
Hæc solo vexilla solo pietatis inhærent,
Victor in his signis, qui sibi viuit, erit;
Autor ibi mortis siquidem moderamina ponit,
Vexillum vitæ crux vbi fixa manet.

*In libro vite exarantur tantummodò
digna vitâ.*

XXXVI.

REXIT Idumzoz vnus filius anni
Cisfides, veluti pagina sacra refert :
Saulus an hic humeris omnes præstabat, oliud
In regem Samuel dum pius vnxit? hic est.
Ast vitæ libro, vitâ modò digna nótantur ;
Tempus inutiliter qui terit, vsque perit ;

*Iuxta illud: spinas & tribulos germi-
nabit tibi.*

XXXVII.

IN cordis medio teneas ne terræ, flammis
In terræ medio ne tenere diu.
Quæ tellus flores, fructus inculta ferebat,
In pœnam spinas nunc, tribulosque parit ;
Qui virides feriunt mortalia corpora, sicci,
Proh dolor ! æternis sunt alimenta focis .

Honores mutant mores .

XXXVIII.

MVTANTVR mores, homini dū dātur honores,
Rarò verò bonos reddidit auctus honos .

De eadem materia .

*Ad Illustrem D. D. Carolum Riccium, sibi
beneuolentia coniunctum.*

XXXIX.

MOS, si detur honos vertetur : noster amicus ;
Vita beata, tulit qui mihi : panis aqua ,
Inquit ad optatos hic nunc elatus honores ;
Est aqua tum panis , Carole, vita canis .

*Non honos, terrenus honos, qui aliquan-
do quas afficit, efficit inhonoratos .*

X L.

NON vni tantum seruit, sed pluribus ille ,
Qui plures homines sub ditione tenet ,

A S

Inde

Inde sui iuris minus est, discrimina mille
 In gremio mortis culmen honoris alit;
 Mors erit ista parum, ni mors æterna sequatur,
 Nam damnatur homo, cui dominatur homo.
 Fascinat & tantum qui cor? en fructus honoris
 Perbrevis æterni causa doloris erit.
 In terris non verus honos, sed verus in astris,
 Non inhonoratos, vt facit ille, facit.
 In terris non verus honos, ni fors sit, honores
 Pro vestis cæli spernere, verus honos.

Nudum honoris nomen.

XLI.

INDIGNIS non digna viris, indignaque dignis
 Cum dentur, nudum nomen honoris erit.

Radix doloris, amor honoris.

XLII.

TOT lacerant animum curæ cupientis honores,
 Tortor vt ipse sibi sit laniena sui.

*Verae laudis liquor ex laudum contem-
 ptu, & contra.*

XLIII.

LAUDIBVS oblati qui vertit terga, Beatis
 Par est, lætitiæ fons fit vtrisque Deus.
 Qui bibit at contra laudum lac, oreque pleno,
 Colchica cum laudum lacte venena bibit.

Sibi abest, qui laudi adest.

XLIV.

EXTRA se trahitur, trahitur qui laudis amore,
 Dum famulus laudis desinit esse suus.

Maledici lingua thesaurus.

XLV.

CARPENTIS dictis thesaurus lingua, ferarum
 Mors est, si quæ sunt mente serenda, feras;

Hoc

Hoc est cor vitij purgant conuitia; nudum
Cor vitij auro, sole magisque micat.

De eodem.

XLVI.

FORS quia sustinuit Semei conuitia Cantor
Ieffiades, eius cor, domus, aula Dei.
Cor, domus, aula Dei, Stephani, dum vidit apertos
Calos, blasphemis auris aperta fuit.
Mens ea, quæ dictis non frangitur, integra calis.
Par auro & gemmis, aurea gemma nitet.

*Noxia minus nocent, quàm mundi
gaudia.*

XLVII.

VT calor infestus vitalem dissipat æstus,
Quem contra frigus cordis in arce fouet;
Gaudia sic orbis detrudunt gaudia cordis,
Quæ contra curæ mentis in arce fouent.
Mens etenim lætis aperitur, aperta que deflet
Par vidutz, proprijs mens viduata bonis.
Ecce calore calor moritur, quem frigora seruant,
Et magis aduersis læta nocere solent.

*Vulnera adamat, mundi gaudia qui
amat.*

XLVIII.

GAUDIA qui sequitur mundi mordacia risu,
Gaudia non adamat, vulnera mortis amat.
Proh dolor! in cordis vix sunt hæc gaudia votis,
Mens cadit, inque sinu vulnera mortis alit.

Verus Deus, verum gaudium.

XLIX.

NUnquid in hac verū lachrymarū valle leuamē?
Per momenta fluens an miser orbis abit?
A vero quærenda Deo sunt gaudia vera,
Nam sunt ficta soli gaudia, vera poli.

Mundi fraudes.

L.

VRGET vt in cautes incautos & quoris vnda.
Ludit, vt illudat mundus, vt hanciet, amat.

De larvatis orbis gaudijs.

LI.

COR non attingunt, sed tantum gaudia pingunt.
Quam tenui mundi falsa colore genas.

Mundus non flet cum flentibus, sed gaudet cum gaudentibus.

L II.

QVOS premit hic cælum, quò tollat, deprimat orbis,
Si quis plaudit ouans, plaudit & orbis ouans;
Tristitiam damnat vultus patientis iniqua,
Ictitia melior quæ facientis erit.

Lethum, non letum, e mundi gaudijs.

L II.

ABSQVE labore sequens fallacia gaudia mundi,
Qui miser esse soles, non ratione doles.
Ad lethum nam ficta trahunt quæ gaudia, letum
Vt facient animis exitiale malum?

Ad N. in sua malitia gloriantem.

L IV.

AD quid commaculans animum, corpusq; nefandis
Gestis? vibrat adhuc fulmina, tela polus;
Viue tamen cautè, si non vis viuere castè:
Et cautè & castè viuere quisque potest.
Oserues mandata Dei, serueris vt altris;
Astris & natus viuere dignus eris.

*Mundus in hoc duntaxat fidelis, quòd
nulli promissi fidem præstet!*

L V.

NE iaceas semper, iacias quæ peiore versas.
In cælum, & cæli nectare dignus eris.

Ne

MORALIVM. LIB. I. 13

Ne pereas, mundi pereant quæ mente reuoluis,
Præterit istius quippe figura volans.
Vera quies, & vita Deus, mors curaque mundus
In cælum clamat, quod Deus odit, amat.
Fidet in infido quis mundo? forte fideli,
Quòd sponsi nunquam præstitit ipse fidem.

Mundi partus lachrymæ.

LVI.

QVID mirū lachrymis grauidus si mūdus amaris,
Nil præter lachrymas parturit ille suis.

Ex momentaneo risu æternus fletus.

LVII.

NON emit æternos risus qui fletibus altis,
Delicias cæli non bonus e mptor emit;
Æternos fletus pro risu soluet inani,
Et pretio pœnas emptor ineptus emit.

Breui de risu perennes lachrymæ.

LVIII.

QVAM brevis hic risus præses est! quā citò finit!
At parit heū lachrymas, quæ sine fine fluent.

Mundus persona risus.

LIX.

INTVS alat fletum cum ridens mundus amarū,
Personam risus equis adesse neget?
Inde voluptatum, quas offert mundus amanti,
Vultu ridebit, corde dolebit amans.

De risu Sardónico.

LX.

P LVS fellis, quā mellis habēs mel fundit amarū
Sardonicus risus, qui necis autor erit.

De eodem.

LXI.

S STRIDOR in inferno dentis sit risus inanis,
Hic male qui ridet, quā male stridet ibi!

Sub

*Sub venenatis orbis osculis bel-
lum latet.*

LXII.

VT capiat mundus, Iudæ par, oscula figit,
Pacis in his signis quàm fera bella latent!
Pœniteat quemquàm mundi dulcedine captum,
Ne non pœniteat pœnituisse citò.
Aeternis natus spernat peritura, beatus
Hinc erit, orbis amat qui peritura, perit.

Sibi non famulantibus famulatur orbis.

LXIII.

NE seruire velis mundo, quo maior es, illi
Si seruire neges, seruiet ille tibi.
Ridebis flenti mundo, ridente dolebis
Crudeli nimîa credulitate suis.

Extrema gaudiÿ luctus occupat.

LXIV.

DESINIT in luctum positâ dulcedine risus,
Vt sit amara fluens in mare dulcis aqua.

Mundus hamat, quos amat.

LXV.

VT viuat lætus, velox nat piscis ad hamum,
Non læti, lethi causa sed hamus inest;
Sic, nisi fallacem mundi vitaris amorem,
Non viues; hamat, quos nimis orbis amat.

*Momentaneum quod placet, æternum
quod delectat.*

LXVI.

QVAM sunt præsentis fallacia gaudia vitæ!
Quæ vix visa suis iam fugitiua volant.
Quàm sunt celestis veracia gaudia vitæ:
Spoadent quæque ferunt præmia, semper erunt.

Cantus materia planctus.

LXVII.

IN veros planctus vertendos heu fuge cantus,
 A se totus abit, qui melos orbis adit.
 In cantus credit vertendos qui fore planctus,
 Et flet, in æthereis occinet usque choris.

Bonum ex integra causa, malum ex quocunque defectu.

Ad Ganymedem.

LXVIII.

AD quid odoratis ornas, fictisue capillis
 Tempora, Cæsaries cur sine lege fluit?
 Ad quid opes patrias euertis funditus, auro?
 Et grauidis gemmis vestibus, atque datis?
 Ad quid abisti tibi? tum discrimina mille salutis,
 Nummorum, famæ, mortis, honoris adis?
 Denique dia tibi cur tantum gratia sordet?
 Ut semel optato perfruar ipse bono.
 Defectus quicunque malum facit esse; nefandis
 Ergo quod est tantis, ut valet esse bonum?
 Hoc si stulte bono, dum non est, tot mala suffers,
 Dum fuerit, pœnis num satis vnus eris?
 Heu fuge tale bonum, fugiendo victor abibis,
 Deque triumphatis sensibus almus eris.
 Integra causa potest solum fons esse bonorum,
 Spe recreant mentem, re bona vera beant.

Ignorantia sui, miseriarum augmentum.

LXIX.

INFELIX nimis est qui se cognoscere nescit,
 Si miser est, etenim fit magis ipse miser.

Ex lato lethum.

LXX.

NOMINE cum lethum, tū latum, requi coheret
 Inter se, latum quod parit, illud habet;
 Lx.

Lætitiz quò maior, eò minor vmbra fugacis :

Ex altis malor montibus vmbra cadit .

Est ea vel fumo par, qui glomeratus in orbem

Quò plus ascendit, plus minuique patet .

Obducit menti tenebras, cor opprimit, inde

Lætitia plures interiisse liquet ;

Dum premit hæc sensum, sic opprimit, ille ferendus

Impar vt factus sentiat inde minus .

Lætitia genus hoc à nostro pectore longè,

Non modò quæ reliquis, est inimica sibi .

Lætitia veræ fontis curramus ad vndas ;

Lætitia veræ fons & origo Deus .

Iustus ubique letus .

LXXI.

VIR sine labe nequit mœstam traducere vitā ;
Nec verè letus, nonnisi iustus, erit .

Terminus haud corpus magnis est mentibus æquus ;

Non, quæ vincula manus, libera corda ligant ;

In vinclis siquidem gaudet mens conscia recti

Scena theatralis deliciosa sibi :

Sufficit hæc meritò merces virtutis alumno ;

Est cuius votis terminus æquus honos .

Iniustus ubique mæstus .

LXXII.

IMPIVS hic vitam viuit mœrore refertam ;

Cuius, mors, meliùs vita vocanda foret ;

Nam graue tormentum scelerû mens conscia, iudex

Fit, reus, & tortor, suppliciumque sui .

Id Nero testetur : vitæ sibi lumen ademit ,

Infandis cepit dum grauis esse sibi ;

Testeturque Cain fraterni funeris autor ,

Est cui cum vitâ fratris adempta quies .

De Voluptate .

LXXIII.

MORDENDO ridet, mordet ridendo voluptas,
Nil aliud plus hac peste nocere potest .

*Evolutilis contemptu voluptatis eter-
nae voluptatis exordium.*

LXXIV.

SPERNE voluptatem, quò sit tibi vera voluptas;
Est modo quæ constans in breuitate sua.
Sicque voluptatem æternam paritura voluptas
Est tibi, quæ transit, & velut vmbra fugit.

*Terrena voluptas facis veræ volupta-
tis fax infima.*

LXXV.

ISTA voluptatis veræ fax infima facis
Quì tantum mentes sollicitare potest?
An dolor, improbitas, luctus, mors pessima demum
Sunt, & lasciui fructus amoris erunt?

*Poma Sodomitica voluptatis Si-
mulachrum.*

LXXVI.

QUæ cute pulchra nimis sodomitica poma videtur
Intus fumoso puluere plena nigrant.
Haud aliter risum circumfert blanda voluptas
Principium fletus, fumus, & vmbra, nihil.

*Victoria sui quàm maxima est
Victoria.*

LXXVII.

VINCERE nil prodest, dū regnet cæca voluntas;
se se quid maius vincere nemo potest;
Cumque voluptatem talem vicisse voluptas
Vera sit, illius nonnisi causa Deus.

Voluptatis trophæum.

LXXVIII.

FRACTA voluptati constantia cedit eorum;
Sub quorum plantis hasta cruenta rubet.

Cannarum, Trebiæ, post clara trophæa Saguntæ
 (Quæ loca stant libyci cæde superba Ducis)
 Hannibal inuictus, belli cui pectus ahenum,
 Fœmineo Caput victus amore iacet.
 En, quem magnanimum fulgor non terruit hastæ,
 Palescens radijs oris amantis obit.

*Hac in vitæ non beat corporea voluptas
 incorporea.*

LXXIX.

VERA voluptatum mater fœcunda voluptas
 Vel Deus est, eius causa vel ipse Deus;
 Iuxta naturam, cum sit sine corpore, corpus
 Non beat, æthereis esca beata choris.
 Scilicet hac vir erit viduus sine labe? Minister
 Missus ab æthereis vir sine labe choris.

Solâ fugâ vincitur voluptas.

LXXX.

QVO mortale ruis vulgus? larvata voluptas
 Hostilis nimis est, insidiosa nimis.
 Morbida subridens fert secum vincla, sequaces
 Fortius his, quod sunt morbidiora, ligat;
 Blanda tamen vultu circumfert lumina lucis,
 Ut queat ex facili fallere luce viros.
 Quis parit ærumnas huius si lumina ferrent
 Et lachrymas, isti quàm citò terga dares!
 Si tibi consilium, ratio, mens, cura salutis,
 Hanc fuge, nam solâ vincitur ista fugâ.

*De insanis. iuxta illud: à veritate au-
 ditum auertent, ad fabulas autem
 conuertentur.*

LXXXI.

CVM sit corruptus stomachus dulcedine vani,
 Insanis sermo verus amara sapit.

De D. Francisci moribundi suos ad fratres sermone.

LXXXII.

VICINVS letho Franciscus califer Athlas
Dum pia verba facit, non moritura iacit.
In pia corda gerit moriens non semina mortis,
Semina sed vitæ, non peritura, ferit.

*Humanitatem exuit, qui ultra modum
humaniores Artes colit.*

LXXXIII.

QVI studet humanis nimiũ, studet ille gehennæ.
Quò plus est illis, est minus ille sibi,
Et fit inhumanus, posito nam more, ferinos
Induit, humano, non homo, dira fera.
Extra se raptus, supra se lumine mentis,
(Ne dicam tenebris) se putat ipse rapi.
Inflat quippe tumens, & nuda sciencia reddit
Quos inflat, nudos cognitione sui.
Quot parit hæc poenas genitrix & nata doloris!
Quot mortes! hominum cadibus ista viger.
Et delectat adhuc chartis pallefcere? noctes,
Insomnesque dies ducere? morte premi?
Hanc qui non perdet, meritò perdetur ab ista;
Quos trahit, ad poenas, quæ sine fine, trahit.

De ter maxima facundia potentia.

LXXXIV.

SIC auditorum facundia blanda suorum
Autorisque sui cor mouet, atque rapit;
Vt citius vitæ ponant confinia, finis
Quam vanescendi sit facienda sibi;
Iureque flexanimis fertur facundia, maior
Hac exercetur nulla tyrannis humi;
Talis enim cultæ præstantis munere linguæ
Vis, vt ad arbitrium flectere corda queat.

*Caro mortificat, Spiritus autem
viniificat.*

LXXXV.

DVM mens pinguescit, macrescit corporis artus,
Et mens in pingui corpore macra viget.

Ventris sagina miseriarum officina.

LXXXVI.

QVI plus est, minus est; nimis procedit ab escis
Corporis & mentis morbus, & inde rogas.
Integra si corpus deglutit fercula, nullus
Est sapor, integritas officit ista nimis.
Nam fit in ore dapum concoctio prima, medendū
Non vnus veluti clarus in arte refert.
Scilicet esca iuuat, teritur quæ dente, placetque;
Et quò plus teritur, plus iuuat, atque placet.
Plus placet in spatio digitorum verò duorum,
Est cui, nec totus sat globus orbis erit.

De quàm Maximo Helluone.

LXXXVII.

TEMPORIS à spolio campi spoliantur, & vnda;
Quò spolijs horum mensa grauata, gemat;
Cuius dum totus mundus breuiatur in escis,
Quas vni misit quælibet ora gula;
Helluo cuncta locum naturæ cogit in vnum;
Vt natura suis dentibus ista ruat.

Vestigal ventris morbus.

LXXXVIII.

BELLVA quid ventris pretiosis soluet onusta
Escis? vestigal pergrauæ morbus erit.
Quid? leuæ vestigal mors hæc, si solueret illud;
Et non æternans se sociaret ei.
Est qui terrenis, nil soluet, liber ab escis;
Ieiunos tantum calicæ porta capit.

Quæ

Quæ fuerint homini instrumenta peccandi, erunt & Deo instrumenta puniendi.

LXXXIX.

REGIS Adam magni dum nō est iussa sequutus,
Desijt imperij scepra tenere sui.
Mens sibi quæ princeps nullâ sine lege vagatur
In se carnificis munus, obitque rei.

De eadem materia.

XC.

SIC est, quæ fuerint hic instrumenta nefandi,
Ipsismet fontes facta nefanda luente.
Testis erit lautis Epulo, cum vixerit escis,
Mortuus hic factus dæmonis esca fuit,
Purpura testis erit flammæ imitata perennes,
Nix byssi in glaciem versaque testis erit.
Quod fecit viuens in culpam, morte peremptus
In pœnam meritò passus, id ille fuit.
Has flammæ crebrò menti qui suggeret, escis,
Immoriens erebi non erit esca foci.

Nulla truculentior fera ventris ferâ.

XCI.

VIX homini similis, cui solum cura palatij
Illi par stabulum turpe, cloaca, lues.
Induit, humano viduatus more, ferinum,
Qualibet ille terâ, fit terriorque fera.

De eodem.

XCII.

TIGRIDA si mulces, fit lenis, sed fera ventris
Quò magis mulceatur, laxioret illa magis.
Sic est; blanditijs quos exuit illa ferinos
Mores, illecebris induit illa fera,
Tam fera, tam gaudens humano sanguine, morte
Autorem blandum perdat ut aura suum.

Cir-

Circuit hæc rugiens quærens quem deuoret, escas
 Sed pingues tantum dente vorando ferit.
 Dente vorando ferit rabido dum corpus obæsum,
 Contactu mentem, mens rabiosa perit;
 In rabiem vertit, ni tergum vertitur escis,
 Vertenti tergum posteriora dabit.

De Auaro laqueo suspensio, qui bis no-
men Religioni dederat.

XCIII.

QVAE strinxit collum, renes bis cinxit, auaro,
 Bis repulit funis quam tulit vna necem.
 Quam tulit vna necem crebrò tentarat, auari
 Hæc premit vsque gulam, ne premat illa dapes.

De auaro inter sepeliendum aurum lu-
cis vsura orbato.

XCIV.

TOLLITVR e viuis, aurum dum celat, auarus;
 Auri fulgores causa fucere necis.
 Aurum qui celat, non est celandus ab auro,
 Lucem, non tenebras, fors quia lucet, amat.
 Vel quia stare nequit, cum sit sibi sphaerica forma,
 Currere quapropter, non latitare cupit.
 Aurum qui sepelit meritò sepelitur ab auro,
 Qui perdit, cælis aureus ille viget.

Fictus thesaurus, vera pauperies.

XCV.

DIVES opum, curis diues, fit egenus in auro,
 Quò plus augentur, plus cupiuntur opes.
 Imponitque sibi, quisquis spem ponit in illis,
 Illis quisquis adest, is sibi totus abest.
 Non nisi cor placidè rapiunt à corde suorum,
 Est vbi thesaurus, cor ibi semper erit.
 Pauperies, fictus thesaurus, vera, perennes
 Cuius possessor perdit auarus opes.

Vbi thesaurus, ibi & cor.

XCVI.

Arcam circumfert cor, arca cor, atque latentes
Non semel, atq; simul plena flagellat opes.

De Avaro.

XCVII.

INTER opes fit inops, nunquam satiabitur auro;
Tam deest, quod auct, quam quod avarus habet.

Cur sit inexplebilis auri cupiditas.

XCVIII.

AVRI nulla cibo substantia cum sit, avari
Nec fitis expletur, nec miseranda fames.

*Dives quandoquē vitijs, qui
diuitijs.*

XCIX.

DIVITIIS grauidis vitijs apponere noli
Cor, tua ne vitijs mens labefacta cadat.
Non tibi dives erit præsto de millebus vnus,
Qui bonus ex paruo magna repensque facit.
Cor à corde trahunt, si cor apponitur illis;
Qui cor non ponit, perdere nulla potest;
Qui non diuitias perdet, perdetur ab illis;
Omni, qui perdit, tempore dives erit.

Opes, dum opus est, non ferunt opem.

C.

QVO tutetur opes, oculos non pascit avarus
Somno, non dapibus corpus, vbi que miser.
En solamen opum, solæ quæ morte relinquunt,
Indiget haud parua dum moribundus ope.
Argenti splendor, tunc auri fulgor inanis,
Non sine flentis aquis, iridis instar abit.
Iridis instar abit, cuius quod quisque colorum
Plus clarum tangit, plus tenebrosus abit.

A3

Ad perillustrem D.D. Franciscum Bouarellum, qui Thufculana Congregationi Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum nummorum fupra fex millia aureorum teftamento reliquit.

C I.

A VRO cor inopum donato factus es; auro,
Quàm felix! femp cor cui diues erit.

Ad perillustrem, & Adm. R.D.D. Oſtium Bouarellum prædicti D. Franciſci filium.

C II.

C Entuplicauit opes genitori Chriſtus in aſtris,
Hic tibi quas nato iam duplicauit opes.

Opum riſus tempeſtatis ſignum.

C III.

T EMPESTATIS opum ſunt riſus ſigna futura,
Quorum, naufragium, mors ſine morte, comes,
Calcatis opibus ſolem properemus ad illum,
Occiduum nunquam quem premit vnda maris,
Quem non præcedit, ſequitur nec lucifer alter,
Aeternos aperit dum ſine nocte dies.

Qui verè diues.

C IV.

N ON diues, qui diues opum, vel viribus auctus,
Diues erit verè, qui ſibi diues erit.

Praxis doctorem efficit.

C V.

P LVVS verbis exēpla docent, ſophos eſſe peroptas,
Eſt tibi cum doctis praxis habenda viris;
Quippe ſedens horis capies documenta, labore
Vi, ſtudijs, ſeculis parata trophæa virum.

Mox

MORALIVM. LIB. I. 25

Mox sunt auræ, quæ deponuntur in aure;
Cordi, quæ referunt lumina, fixa manent;

Si cum bonis bonus eris.

CVI.

QVI pede carpit iter longè cum sole còquenti
Vt calor alter ei, tum color alter ei;
Sic & Doctorum qui calcet signa virorum,
Tincturam Sophiæ, ni sophos, ille feret.

Si cum malis peruerteris.

CVII.

PLANTARVM veluti glacies sublime cacumen
Siccatur, dum viridigramine vernat ager;
Sic & odora virum virtutum germina flores
Sardonicus risus colloquiumque secatur.

Ad aurum cum eiusd. aurea responsione.

CVIII.

GAVDIA quid palles cordis, sanguisq; secundus
Aurum? palloris quid color iste notat?
Nullus ab insidijs vnus tutus it hostis,
Quid mihi, cui quis insidiatur, erit?

Aurum Autorem alloquitur.

CIX.

PALLESKO, pariter mortalis pallidus auro,
Exanguisque, velut quem ferit anguis, adest.
Ast hominum quare sanguis feror esse secundus?
Quòd sibi non viuit, qui tibi viuit amans;
Vel quia cum sudor species sit sanguinis, aurum
Tu dare sudoris sanguinis in pretium;
Hinc qui plus auri custodit avarus in arca,
Sanguinis in venis possidet ille minus.

Theatri mare Veneris sacrarium.

CX.

INFELIX oblita Dei numerosa theatri
Ad mare turba fluit, more fluentis aquæ.

B

Id

26 VMBRARVM GEN.

Id sibi lætitiæ pelagus fore censeat; amaris
 Ast vndis poterit dulce quid esse maris?
 Si quid lætitiæ quin imo pectore viuit,
 Lætitiæ falsis fluctibus vnda premet;
 Prodiit ex vndis geminorum mater amorum,
 Hinc ignis citius crescit amantis aquis.

De eodem.

CXI.

QVOTQVOT Penelopes sædū petiere theatrū,
 Lasciuæ Veneres tot rediere domum,
 Et merito, Veneris sacraria quippe theatra,
 In quæ mox Venerisit sacra quæque venit;
 Hic quam dona fidem, potuit nec frangere quævis
 Machina, mox ficti frangit amantis amor;
 Tàm potis obscenis in scenis sordus amator,
 Est iam, vix natus, cuius adultus amor.
 Quàm potis hostis amor, nostris qui belliger armis,
 Nullo nobiscum tempore fœdus inicit!

*Spectator felix, qui virtutis spectacula
 prospiciens spectaculum fit
 virtutis.*

CXII.

LUDICRA virtutis quamuis spectacula, menti
 Non bona spectantis ludicra fructus erunt.
 Scilicet hæc scitu fuerint quæ digna, sedenti.)
 Hæc altè menti fixa manere solent.

De eodem.

CXIII.

VIRTUTEM qui totus adit, virtutis alumnus.
 Maçatis vitijs victor abitque feris.
 Virtutem spectans spectaculum sitque Tonanti,
 Spectaculum fœlix aligerisque Choris.

Quos

*Quos in Apulia stellio mortificat, Cano-
rus sonus vivificat.*

CXIV.

STELLIO, quem mordet, perimit, cantuq; sonuq;
Annua ni morsus sit celebrata dies;
Est illis aliter quos stellio mordet auerni,
Quis est concentus læthifer, atque sonus.

*Dæmonis cantus animarum
laqueus.*

CXV.

SOLERS venator Dæmon dulcedine cantus
Ad viscum, laqueos, retia ducit aues.
Luxuriosa canit qui cantica, musicus orci,
Vel canit, ut capiat, vel capiatur eis;
Mos sibi non curat rationi dissonus extor,
Dummodo vox verbis consona sitque sonis.

De eodem.

CXVI.

MOLLITIES cantus genitrix quò molliùs aures
Afficit, in laqueos fortius vrger aues.
Ludus auis cantus qui fit tunc temporis auris;
Dum ferit hanc obiter, dulciter ille perit.

*Formosa vestis deformis mentis in-
dicium.*

CXVII.

DEFORMIS mentis vestis formosa figura est,
Luxuriam cordis splendida vestis olet.
Quàm grauis hinc error leuitas est vestis, ad orcum
Cuius mens nimio pondere pressa ruit.

De eodem.

CXVIII.

NE sit in immensum flammarum purpura vestis,
Hinc ptocul inflammans murice vestis eat.

Hinc procul & vestis, auro, & gemmisque superba
Nam solum simplex, & sine labe, beat.

*Vestis usus signum mœstitiæ, non
letitiæ.*

CXIX.

INDVIT in signum commissi criminis Adam
Quam vestem scelerum proh dolor! auctor erit?
Induit ut corpus, lætis cor exuit, Adam
Quam bene vestitus, dum spoliatus, erat!

*Cor purum, cordis vestis puri-
ssima.*

CXX.

NON est externis in rebus vera voluptas;
Non est in ludis, vestibus inque cibis.
Mœstitiæ vestis tantum quæ lumina pascit,
Lætitia vestis cor decorare solet;
Regius inde meo saltes in corde dedisti
Lætitiam cecinit dulciter ore Deo;
Cor etenim purum, cordis purissima vestis,
In puro purus corde quiescit amor.

Ad furem mollibus vestitum.

CXXI.

EXVB gemmantes vestes insignia cordis
Impuri, cordis pura venena tui.
Ante tuos oculos Christi nascentis imago
Si vel viventis, vel morientis erit,
Tuta futura tibi vestitus norma pudici
Sacratæ cæceris sub speciebus erit.
Pauperiore tegi potuit num Christus amictu?
Hæc serua, & finis non tibi funis erit.

*Ad N. nimio ædificiorum luxu
corruptum.*

CXXII.

SCILICET innumeris stabunt tua te&la ruinis
Fœta virum, stabunt sanguine pota virum;
Mens

Mens indigna tibi cæli per amœna vagari
Cum sit, in his viuens iure sepulta iacet.

Ad eundem.

CXXIII.

HIC hic infelix cælo qui triste sepulchrum
Præfers, sis præsens corpore, mente magis;
Qui tamen esse potest mens hic, quæ tota struendis
Ædibus est præsens, mentis in æde nihil?

Ad eundem.

CXXIV.

AVSCVLTA tecum non fistis rebus agentem;
Quò verè menti restituare tux.

An tibi quò maior fuerit, tum pulchrior ædes,

Mæror èd mortis tempore maior erit?

An fornicarum, culicumque fateberis ædes,

Ædes si cæli mentis in æde vides?

O quàm sordet humus, dum cælum specto solebat

Dicere Lololæ gloria summa domus;

Casuras hinc temnè casus, nixasque columnis.

Æternis meriti iam tibi conde casus.

Ad eundem.

CXXV.

INSPICIENS volucrū nidos ab hirundine discas

Casuris nunquam nidificante casis,

Ex illa discas, quamuis ratione carenti,

Qua condenda tibi sit ratione casa.

De Æde mentis ex Trimegistro.

CXXVI.

EST ædes mentis quicquid mens ipsa reuoluit;
Et Tellus ipsa cum Deitate, Polus.

*Diui ædes casura diligitur, æterna
despicitur.*

CXXVII.

ATTALICI cultus, quabathzi sumptus, & auri
Sic ædes fastu luxuriola nitet;

B 1

Yt

Ut tua frons, fuerit nobis si forte spuendum,
 Sit locus ad spūm, cum pretiosa, minus.
 Tale domus studium casuræ, mentis at ædes
 Semper mansuræ, quàm male semper olet!
 Siccine particulam diuinæ despicias auræ,
 Auras qui vitæ carpere dignus eras?

De N. Saltatore.

CXXVIII.

EST sibi dum factus saltus glomeratus in orbem
 Fortunæ præcepit actus ab orbe ruit.

Qui salit insanit.

CXXIX.

INSANVS tantum saltat sine crimine, sanus]
 Qui salit, insanit, nec leue crimen alit.
 Turpe quidem visu, re verâ turpius extat;
 Saluis naturæ legibus esse nequit;
 Nam graue dum saltu se tollit in aëra corpus,
 Mens leuis ad stygias præcipitatur aquas;
 Quàm miser hinc saltus, qui tam contraria necit;
 Si secus at fieret, non miser ille foret;
 Non miser ad fontem mentis super æthera saltus
 Aeternam in vitam prosilientis aquæ.

E saltu præcipitium.

CXXX.

DVM tollit corpus pedibus glomerabilis orbis,
 Heu quot fortunæ voluit ad ima globus!

Venatoris animus, venationis præda.

CXXXI.

IPSIS est ferior Belluis venatio bellua,
 Quæ venatores nocte dieque ferit;
 Afficiunt illæ venantum corda dolore
 Dum fugiunt, dolor hic sed fugitiuus abit.
 Hæc venatorem noctuque diuque fatigat
 Per montes, saltus, per loca plena rubis.

Et

Est alijs iucunda quies, inimica sed isti,
Prædatorque feræ fit fera præda feræ.

Sola venatio ferarum animi felix.

CXXXII.

EST animi felix venatio sola ferarum,
Per quas syluescit mentis amœnus ager.

Qui verè sanus.

CXXXIII.

NON latus, sanus qui corpore, mente sed ager,
latus vir sanus corpore, mente magis.

Ægritudo dum corpus mortificat, mentem vivificat.

CXXXIV.

CORPORIS enervat vires mens ægra, graedo
Corporis at contra robora mentis alit.
Scilicet hæc auget mentis dum languida vires,
Infirmitas sanis firmior esse solet.
Dum cadit ista, cadit corpus mœrore gravatum,
Dum iacet ista, iacet, dum perit ista, perit.

*Ex corporis morbo vera mentis
salus.*

CXXXV.

EST æger verè morbos qui sustinet ægrè,
Mens non læva malo languida membra leuat.
Quot quot superpressi vitij, curisque iacerent,
Ni corpus morbus detinisset atrox;
Vtilis hinc morbus diuturnæ causa salutis,
Quàm pius le pravis qui facit esse pios.

Ægritudo vulnerat, ut sanet.

CXXXVI

Vulnerat, ut sanet veniens de corpore morbus,
Morbo corripitur qui bene, corrigitur.

Vulnera quandoquidem rimæ sunt mentis , olympū
 E quibus in tenebris illa sepulta videt ;
 Ipſius inde ſui procedit notio , pulſis
 Peccati tenebris , ſic radiosa nitent .

Ex infirmitate ſalus , & contra .

CXXXVII.

FIRMIOR infirmus , qui ſanus mente futurus :
 Diues corporeo robore , mentis inops .

Illuditur ludo qui nimis in ludo .

CXXXVIII.

QVAE nimis in ludo mens eſt effuſa , laborum ?
 Non medicum ludum ſentit , at eſſe necem ;
 Nam minuit nimius vires , & frangit eaſdem
 Non nimius ludus , qui recreando iuvat ;
 Ut canis in rabiem vertit , quos dente momordit ,
 Ad rabidos morſus nil medicina valet .
 Creuit in immenſum ludentum turba , notantur
 Qui digitis hic , hic diues , & ille fuit .
 Ludibrium populi ludi non parcus amator ,
 Non illi ludus ludicra damna vehit .

De eodem .

CXXXIX.

LUDENTIS lucrum incertum , iacturaq ; certa ,
 Nam ſecum fluido tempore perdit opes .

*Bacchi ludus eorum miniſter funeris , à
 quibus blandè excipitur .*

CXL.

ORGIA Tyrfigeri quamvis inuenerit Orpheus ,
 His tamen infelix eſt nece ſuſus humi .
 Scilicet à ludis generoſa conſitor vix
 Arma capit nimium ſanguinolenta ſuis .

*Ex felicitatum vndis infelix incendium;
& contra.*

CXLI.

TRISTIA nec miserū reddūt, nec læta beatum;
Qui miser est, illis fit magis ille miser.
Flammium omis vt ligna focis is suggerit, vndis
Qui studet exiguis exanimare focos;
Sic dum larvatis læti perfunditur vndis
Igneus orbis amans, æstuat inde magis;
In mare sed contra iacitur si plurimus ignis,
Illicet in nihilum plurimus ignis abit;
Sic lasciuus amor, lutulentus & ardor habendi
Flentis in exiguis ambo premuntur aquis.

*Are scens pœnitentiæ vnda, æterna pœ-
narum extinguit incendia.*

CXLII.

QVAE fluit ex oculis in pœnam sola perennes
Ob culpam meritos destruit vnda focos.

*Qui ferit in lachrymis, in exulta-
tione metet.*

CXLIII.

DOCTA dedit chartis veluti Iesseæ propagol;
Hæc vox Ach. gemitus illecebræque norat,
Scilicet illecebræ gravidæ sunt fletibus orbis,
Illecebris gravidus fletus amore Dei;
Semina cœu fletus, quorum sunt gaudia fructus:
Qui ferit in lachrymis gaudia vera metet.

*Ætus amoris Dei super omnia erebi gla-
ciem exsiccet.*

CXLIV.

CONTRITI cordis super omnia siccet æterni
In glaciem versas ætus amoris aquas.

*Iuxta illud: qui sanat contritos
corde &c.*

CXLV.

QVI pia scrutatur renes & corda creator,
Est tantum rectis corde medela salus.
Vera diu gremio grandescit gloria cordis,
Renibus at vix est, dum fugitiua volat.
Cum mala sit renum, bona delectatio cordis,
Hinc Deus est rectis corde medela, salus.

De vitiorum labyrintho.

CXLVI.

IN labyrinthis vitij mens flexibus errat,
Donec ei filum gratia dia neat;
Minotaurus inest vitium, contritio cordis
Theseos illius demetit ense caput.

Pretiosa mors laboris meta.

CXLVII.

ET luit angelica pretium mors aurea vitæ,
Et mors vitalis meta laboris inest.
Mors, Christi lucrum, Gentis sunt verba magistri,
Iuxta gentiles sensibus illa caret;
Ergo doloris inops, & veræ prodiga gazæ
Mors cui non mitis, non cui diues erit?
Illis, post quorum vitam nonnulla supersunt,
Non illis, quorum gloria semper erit.

Victoria lethi ex memoria feretri.

CXLVIII.

MOLLIA si lecti repetes memor ipse feretri,
Extremæ noctis tempus adesse ratus,
Victor eris lethi: victoria quanta feretri!
Vnde futura tibi nox, sine nocte dies.

Homo agit, quod agit.

CXLIX.

QUISQVIS agit, quod agit, cū restū nomine verè
Est homo, cui sensus frons eademque diu est.

Ex

*Ex amœnitate viarum mentis
inamœnitas .*

CL.

ERRAT liberior dum mens per amœna viarum,
Errat, & in pœnam mox inamœna iacet .

*Ex caelesti amore amor, ex terre-
stri dolor .*

CLI.

IN bene dispositum subiectum fertur vt ignis,
Sulphureos animos haud lecus vrit amor .
Hinc fouet omnis amans incendia corde beata ,
Par Aetnz in flammis quem facit ignis agit ;
Quem terrenus agit, geminatis ignibus ardet
Hic , quorum finis non nisi fœda cinis ;
Ille vomit flammam, flammam sed semper amoris,
Quam vomit hic semper flamma doloris erit .
Felix, qui flammis veriusque peritus amoris
His perit , vt quouis tempore viuat eis .

*Ad Seruum Dei Bernardinum à Nursia -
Cleric. Reg. Min. infirmorum , qui sibi
maxillarum vna percussa , alteram
amore Dei percutiendam porrexerat .*

CLII.

MVNDVS ait, si quis colaphos infregerit ori,
Eius transadigat cuspis acuta latus ;
Qui maxillarum contra percusserit vnâ ,
Illi mox aliam porrige Christus ait .
Exqueris vultu Christi mandata sereno ,
Pro vero, fœtus spernitur orbis honos .
Stat tibi plus cœli, quàm terræ gloria : mundi
Non esses saluus, ni periisset honos .
Virtutis de fortuna triumphus .

CLIII.

EST super imperium fortunæ viuida virtus,
Ad cœlus animi quæ ratione premit .

B 6

Sortis

Sortis opes nam scylla vorat si naufraga, virtus

Vnâ nobiscum littus adire potest,

Huius fructus opes diuturnus, honoris ad ædem

Nonnisi virtutis callis ab æde pater.

*Dignitas declarat, non facit
hominem.*

CLIV.

HAVD faciunt hominē, declarant munia, virtus
Non hominum trabeas, pectora recta colit.

Sunt sale perdulces, quorum nascuntur in ore

Voces, doctrinæ pectora rore madent;

Hinc cæcè collata viris quam purpura sæpe

Qui dedit indignis, eius in ore rubet;

Laudibus illustrat sed contra sera datorem

Purpura, quæ meritis nam venit, æqua venit.

*Ex virtute bonum, ex otio
malum.*

CLV.

EDITA summi

Arcis Olympi

Sceptra tenentis

Semine virtus,

Meta malorum,

Terrigenisque

Causa bonorum,

Est sine rectis

Mortua factis;

Fons vitiorum,

Otia contra,

Causa malorum,

Atque vorago

Dira bonorum,

Tabida mentem,

Pestis, & artus

Affliccit heu!

Morte perenni.

Hor.

Hortatur senem auarum, ut se ad meliorem frugem recipiat.

CLVI.

CVR annose senex maiora viatica quaris?
An tibi quæ superest pars minor illa viæ?
Es tibi qui nequam, cui proderis? an tuus hæres
Mox male quasitas dilapidabit opes?
Exue nunc hominem veterem, dum sidera vili
Aurea mercari sis potis asse poli;
Maſte ſenex, vitæ pudeat te turpiter actæ,
Eſt nunquam ſerò pœnituiſſe ſemel.

Extrema gaudij lætus occupat.

CLVII.

FINIS adulantis veluti dulcedo palati,
Cui cordi ſtomaci cura, ſaluſuè parum eſt.
Non cor, ſic riſus labrum tantummodo mulcet,
Si mulcet, cuius ſtebilis vnda comes.

Ad Patum aulicum.

CLVIII.

QVI fieri mi Poete poteſt, ſel neſcio quidam
Corde gerit, verbum mellifluumque ſerit;
Induit agniti vultum faucesque luporum,
Iſtius fies, ni ſapis, eſca lupi.
Sis prudens veluti ſerpens, inſtarque columbæ
Simplex, ars aula luditur arte pari.

Ad eundem.

De Dæmone & amore Platónico.

CLIX.

SI Dæmon turpis, veluti depingitur, eſſet
Spectandus, quis ei non citò terga daret?
Callidus, ut fallat, comparat lucifer ore,
Noctifer & factis ignifer vſque cremat;
Sic, cohonestatur qui luce Platonis, amoris
Nonniſi Platonis terminus ignis erit.

Fœmina dulce malum .

CLX.

HAVD in amore modū seruās, sit seruus amoris,
 Szuit in autores immoderatus amor .
 E bibit ex oculis fugitiuz incendia formæ ,
 A quibus in cineres Troia redacta iacet .
 Fœmina dulce malum, blandè dum lumina pascit,
 Tunc animam cœco corripit igne proci .

*Is fame perit , quem auri fames, ex-
 cranda ferit .*

CLXI.

AVREA mensa cibus solido cælatus in auro
 Ut potuere Midæ plus acuisse famem :
 Quæ fuit ex auro conuiuis esca malorum,
 Luxuries poterit sic stimulare famem ,
 Sic stimulare famem poterit, satiareque nunquam ,
 Nam ieiuna diū quī satiare potest ?
 Auri dira fames conuiuas opprimit vsque ,
 Nec mirum, semper nani perit illa fame .

*Omnes gloriæ non autem crucis,
 amatores .*

CLXII.

CVM Christo cælis nasci quicumque peroptat ,
 In cruce cum Christo sed quis obire cupit ?
 In domibus videt hanc alienis quisque libenter ,
 Hanc vno retrò sed pede quisque colit .

In diem Defunctorum .

CLXIII.

NEC mage mœsta desistā, nec latior albet,
 Qua Deus impertit præmia digna viris ;
 Præmia digna viris sunt tartara, digna superbis ,
 Præmia digna viris sidera, digna bonis ;
 Hæc suprema dies est vltima linea rerum ,
 Quæ bona dat cuius, quæ mala, semper erunt .

Ad

*Ad Lectorem.**Iuxta illud: tu solus sapiens.*

CLXIV.

A M sapiens detur toto si quæris in orbe,
 Haud datur, haud dabitur, nec mihi crede, fuit.
 Insipiens ergo omnis? non, sapientis is umbram,
 Qui minus ignorans esse videtur, habet.
 Ergo Deus solus, cuius cognoscere rerum,
 Est causas, sapiens solus, habendus erit.

De Loth coniuge.

CLXV.

I N stauam Loth versa salis temeraria coniunx
 Est intellectus deficiente sale;
 Plus salis ergo tenens sapijt num plura? sed ultra
 Quàm satis est sapiens, en sa pit illa nihil.

De correctione fraterna.

CLXVI.

N ON is corrector, potius corruptor habendus,
 Vulgo ad iudicium qui malefacta vocat,
 Sit vacuus culpa, ne culpa redarguat ipsum
 Effluat ex eius mellis & ore fauus;
 Apto corripiet si solum tempore solus,
 Is bene corripiet, cor rapietque virum.

Verè felix, qui intus felix.

CLXVII.

F LICIS verè nomen non ille meretur
 Extra qui felix, sed miser intus inest.
 Iure sibi nomen felicitatis vendicat ille,
 Qui miser est extra faustus ac intus inest.

Ad

Ad eundem.

CLXVIII.

NON felix, homini quia felix esse videris,
 Sed felix, talis si videre Deo;
 Nam videt in facie mortali semine cretus.
 Ast in corde meus, spes, via, vita Deus.

Finis Primi Libri.

VM BR AR VM

41

GENIALIVM

IO. FRANCISCI

RAYM V N D I

CESPITELLENSIS.

Liber Secundus.

HEROICAR VM.

Ad Illustriss. & Excellentiss. D. D.

PETRV M AB ALTAEMP S

Ducem Ciuitatis Gallecii &c.

I.

VM palmis obiter clarissima gesta,
triumphos
C Grata Domus vestre tãgere mûsa cupit;
Ferre sed ipsa potest: inopem me co-
pia fecit,

His etenim numero cedit arena maris;
Nec mirum! vestros fautor nam vibrat in hostes
Noxia, sed vobis fulmina clara potus;

Hinc

Hinc puto tantus amor rapitis quo corda virorum,
 Nascitur, immemores quos facit esse sui;
 In vobis etenim viuunt, vos viuitis illis,
 Hinc & viuetis semper in ore virum.

Eidem Petro ab Altæmps Duci Ciuitatis Gallesij, &c.

II.

PALLADIS in castris quâuis tua tempora fertis
 Nec cingis, nec habes laurea ferta comis,
 Bellica nec digitis operosis palma virescit
 Fœta cadaueribus fœta cruore virum,
 Non desunt flores, quæis nectas florea vincla,
 Priuatè ducis dum sine labe dies;
 Exul enim terris, homines Astræa reuiscit,
 Ponat vt ipsa tuis florea vincla comis.
 Grætia, Iuno, Venus varijs te floribus ornant,
 Te reliquis ornant vberiore manu.
 Pulchrius esse potest sertum num stemmate amoris,
 Quo tibi corda studes concilianda virum?
 Cum lætis lætus, cum mœstis sis quoque mœstus,
 Cedere temporibus scis, amor ipse manes.
 O amor à nullis æquè celebrande virorum
 (Laus etenim meritis non erit æqua tuis)
 Viuificis famulum telis hoc percutte pectus,
 Deque tuo felix vulnere vita fluat.

Roris facundia

*Gallesina in Vrbe eiusdem Petri Ducis
 ab Altæmps munificentia
 Erumpentis.*

III.

IGNITIS Petri votis accensa, renasci
 Vt possent mentes acida fudit aquas;
 Torrida lymphæ siti quæ corpora permeo, Petri
 Sumptibus immentis obsequiosa beo.
 Ille regit mentes, Dux corpora Petrus ab Altæmps:
 Diuisum imperium cum Ioue, Petrus habet.

De

De Altæpsiana Domo.

IV.

SANGVINIS ista Domus nulli splendore secūda,
Viginti supra cui duo secla nitent.

De Illustrissimo, & Excellentissimo D.D.

Io: Angelo ab Altæps.

V.

FLORE viget medio, fortunæ munere clarus,
Mars armis, lingūa Pallas, & ore Venus.

Ad Fortunam.

De Illustrissimo, & Excellentissimo D.D.

*Francisco Petri Ducis ab Altæps
primogenito.*

VI.

NEc magepulchra dies, nec faustior altera surget
Qua mihi dat Princeps quæ dare cū sta potest,
Dat sua quosque mihi flores collegit in horto
Dextera, cum violis lilia nexa rosis;
Et quæ dat flores promisit dextera fructus
Floribus æquales: quàm mihi fausta dies!
Siste rotam Fortuna tuam tantisper, acuto
Donec eam clauo fixero, siste rotam.

Ad Casarem Augustum

*Cui prægnant Liua viuentem marito,
duobus iam editis & viuentibus li-
beris, nupsit.*

VII.

SEX à coniugio tantum vir mensibus, actis
Vnius gnati cum pater esse queat.
Ter felix Auguste viges, tibi plaudit olympus,
Tergeminam prolem cui dedit vna dies.

Ad

*Ad Regiam celsitudinem Caroli Emā-
nuelis Sabaudie Ducis, Pedemon-
tium Principis, Cypri Re-
gis, &c.*

VIII.

PERGE diu felix, cælis gratissimus heros,
Eos quàm faustum nunciat albā diem!
In maius crescit virtus exulta per artes,
Parua fuere prius, quæ modo magna vides.
Pindaricis infusa labris hinc mella tenellis
Candida nectarei signa fuere melos;
Ambrosius sic ore tenes, dum mellea furit,
Ex tunc ambrosiam dicere, fundet, erat,
Lactea confregit ditos, quæ dextra colubros
Herculis, hæc hydriæ abstulit ense caput;
An Dux Aematiæ qui leniit arte furorem
Spumantis mundum subdidit ipse sibi?
Mella tuis fluitant e labris Carole, dextrâ
Iam perimis colubros, Dux domitorque virum;
Quid sperare datur roseo Thaumantidos ortu
Tam fausto? Carolus sol nouus ecce nites.

Eidem auguratur æternitatem.

IX.

SOL Carolus terris ortus non occidet vnquam;
Ter felix, in quo sol rotat ille, solum!

*Ad Regiam celsitudinem Christianæ Du-
cis Sabaudie, &c.*

X.

TV Cypri Regina micæ clarissima Regum
Et soror & mater, filia, sponsa, nurus;
Nec satis est meritis; in summi Christus amoris
Signum te voluit nomen habere suum.

De Alexandro Apellis.

*Ad perill. D. D. Dominicum Latinum à
Monte Vlmi sibi familiarissimum.*

XI.

DEXTERA pellei iuuenis, quam pinxit Apelles
Eminet hæc umbris sic animata manus,
Vt sine fulmineo strepitu, cæloque sereno
Sit, qui, ne vibret fulmina dextra, timet.

*De puero, bibenti eiusdem Apellis opere
præclarissimo.*

*Ad perill. & Adm. R. D. D. Ioannem Ba-
ptistam Conradum à M. D. Pauli Ascu-
lanum Picenum libri, qui Magister
Romanus inscribitur. Autorem inge-
niosissimum.*

XII.

GLORIA Piceni, Romæ Conrade Magistri
Laus cui iam surgit non habitura modum,
Ebibit ecce puer tam clarè pictus Apellis,
Vt puero solum verba deesse feras.
Siste gradum biberit donec puer iste, bibenti
Qui respondebit verba deesse tibi.

Loquitur Sospitellum de seipso.

XIII.

SOSPITA sum tellus: hinc longè pello superbos,
Stringo bonos, prauos eiicioque foras.

Ad Milonem

*De Vrbe Cespitellensi ficis affluen-
tissima.*

XIV.

ITALA num sit humus ficis fecundior vrbe
In dubio patriâ mens mea Milo labat.

Vt

Vt liquet hæc ficus modiorum pluribus annis,
 Si non plura dedit, millia bina dedit.
 Quas & equis ficus, & mulis tradit edendas
 Delicias alibi diuitis esse liquet

Ad Ill. & Excell. D. D. Alexandrum Albertum I.V.D. Aduocati munus feliciter obeuntem. De ficu in sacra Sospitelli Turri luxurianti.

XV.

SACRATAE turris quàm mira potentia ficus
 Urbis sit patriz nemo referre potest.
 Attrahit vt magnes ferrum, violentior ad se
 E longis ciues partibus ista trahit.
 Hac de re quidam mirantur: an omnibus extat
 Dulcis amor patriz? dulce videre suos?

Ad Cespitellenses.

XVI.

CVM rutili decorent vrbes & compita fontes,
 Urbs propè nec sit aquis deliciosa magis.
 Cur non videntes exurgunt vndique fontes?
 Cur hos non vobis multiplicare placet?
 Vt video, vobis Tethydis non, vnda lyei
 Sed placet, & fumo plus caro tosta placet.

Ciuitas Cespitellensis ad Autorem, cum eiusdem responsione. De præclaris suarum puellarum formis ac sanguine, vt plurimum alibi nubentium.

XVII.

COMPLEXVI nostro Veneres tot inesse, puellas
 Quot cernes, dices, est vbi casta Venus.
 Quid prosunt flores animatis inclyta plantis
 Urbs? en externus præcoqua poma rapit?
 Quid prosunt flores? decerpto sæmina flore
 Poma, licet sterilis, quotquot amara parit?
 Si potes ipse frui veris sic flore perennis,
 Et vitare diu frigida tela Iouis;

Cur

Cur tanti facienda breui peritura voluptas,
 Quæ tibi perpetuo tormina mille feret?

*Eadem ad eundem cum eiusdem
 responsione.*

XVIII.

SOSPITA sum tellus, quidam dixere nouercam.
 Hospitis est maior quod mihi cura meis,
 At malè, namque meum nomen si mente volutant,
 Maiores partes hospitis esse patet,
 Vocibus hisque parùm crucior, nam mœnibus istis
 Communis paruis esse querela solet;
 Haud multum sapiunt; nostris num percutus hospes
 Delicijs meus ex hospite ciuis erit?
 Ciuis erit; libes, aqua ni lance sed ambos.
 Hospes ciuis erit, ciuis at hospes erit.

Oda.

*Ad floridam Sospitelli iuuentutem. In
 Academia Gespitellensis
 erectionem.*

XIX.

CESPITELLENSIS iuuenis choreas.
 Ducito, musis comitatus ad te
 Venit è claris Heliconis vndis.

Diuus Apollo.

Dicito mox Io, triumphet Io,
 En adest Pallas genitusque Maia,
 Collocent sedem sibi quò perennem
 Amphiteatro;

Qualis at rumor volitat per auras?
 En quidem cernant cumulare donis
 Te suis, dando fore primus ambit
 Quisque Deorum.

An vides lauro viridanti ferta
 Texta per musas? roseumne cernis
 Palladis gratum diadema munus
 Mercurijque?

48 VMBRARVM GEN.
Millies felix iuuenis ! beaurum,
Te canam verè, redimere cuius
Floridam frontem nitidis corollis
Numina certant.

Ad eandem.

In explicationem dicti, eiusdem Aca-
demie Cespitellensis: MVNIT
& ORNAT.

XX.

QVISQVIS es o iuuenis, frontè redimere corollis
Qui cupis, hic ad sis corpore, mente magis.
Hic, ubi castra locat cum Musis Diuus Apollo,
Artibus aonijs inuigilare potes.
Palladis omnigenas caput hic efferre per artes
Es potis, & sacri Martis & Artis honor;
Præcingent omnes viridanti tempora lauro,
Marta cum lauro, palma virefcet ouans.
Sospita quàm felix tellus ! cui numina præfunt,
Quorù vis, studiù, MVNIT, & ORNAT, HVMVM.

In laudem Academiae Cespitellensis
amphitheatri scenæ assi-
milatæ.

XXI.

QVISQVIS aues escis animum corpusq; replere
Amphitheatralis has tibi scena dabit.
Hic adsunt pisces, volucres, animalia quæque,
Quicquid & in toto clauditur orbe boni.
Hic mixtis nimio vitijs cum felle relictis
Virtutis pingui nectare mens alicur.
Non hic ambrosias dulci cum melle requires;
Quandoquidem virtus est sibi sola satis.

Ad

*Ad Dominicum Raymundum tempore
pestis, Sospitellensis Urbis Conser-
uatore.*

XXII.

AVSONIIS infesta plagis, infesta colonis
Ibat cuncta metens sanguinolenta lues.
Non viget æstiuis tot flauus campus aristis,
Vere tot haud redolet trinacris hybla thymis;
Nec tot in autumno fluitant ex arbore frondes,
Quot letho pestis corpora sæua dabat;
Vrbis cum patriæ cælo nigrescere nimbus
Pestifer est visus, caput & atra lues.
Iam tribus infectis erat additus angulus vrbis
Quartus: erat nullus purus in Vrbe locus.
Hinc timor, hinc gemitus grassanti funere peste,
Obuersabantur cuncta per ora neces.
Tunc tibi commissas cernens Raymunde per auras
Pestiferas nubes, quæ tibi cura fuit?
Non tibi, conciu quò viuas, viuere curas,
Horroremque necis, ne moriatur, amas.
Non medicata deest animæ tum corporis vlli,
Chirurgus, physicus, non cibus, vnda, focus;
Sol velut alter ades, nimbos qui peste nigrantes
Lumine purificas, eniteantque facis.
Quæque prius nubes adimebant lumina vitæ,
Quò seruent vitæ lumen, vt astra nitent.
Ex hominum quinis infectæ millibus vrbis,
Quàm mirum! quini non obiere lues.

*Ad Sospitellum
In eiusdem interitum.*

XXIII.

INDVE iam mæstos mecum sub pectore vulcus
Patria, communem colichrymare patrem;
Interijt terris oriens Raymundus in astris,
Qui prius ex astris missus ad ima fuit.
Hic dedit esse mihi, puerum seruauit, alendum
Curauit studijs, moribus atque pijs,

C

Hoc

50 VMBRARVM GEN.

Hoc stetit esse tibi perituræ peste malignâ,
Huius ab auxilijs est tibi facta salus.

O quoties studijt funestas tollere lites
Electus iudex conciliando viros!

Præmia quæ referes meritis vrbs patria tantis?
Vrbis seruator sit, patriæque pater.

*De eiusdem Epitaphio super
tumulum.*

XXIV.

NON perijt, viuit Raymundus mortuus: ergo
Defunctus viuit? viuit in ore virum.

*Adm. R. P. Francisco Blancardo à So-
spitello Regiæ Celsitudinis Ducis
Sabaudia Theologo.*

XXV.

SI laudes Franciscæ tuas perhibere cupido
Effet, sufficeret non mihi tota dies,
Namque tuas magni faciat cum Patria dotes,
Quam procul à Laribus vir venerandus eris?

*Ad Illustrissimum D. D. Ioannem Bapti-
stam Blancardum Sospitellensem iā
Taurini legum primarium le-
torem, magnique nominis
Senatorem.*

XXVI.

QVI modò Taurini primarius ardua lector
Iura docet iuuenes hac grauis arte senex?
Qui dum quid profert, profert oracula semper
Interpres legum mentis, Apollo recens?
Qui potis eloquio, rutilo præclarus & ostro?
Quique senatorum gloria, splendor, honos?
Tu Blancardus eris, tibi floret adorea legum,
Hac tibi qui nullum noscis in arte parem.

Ad

*Ad perill. & adm. R. D. D. Fabium San-
tiarellium amicum suum. Allu-
dit ad nomen.*

XXVII.

TE sanctum natura dedit genitricis ab aluo,
Sanctiores factus moribus inde pijs.
Pictores ambo clara præcelitis arte,
Tu perfecisti quod generauit opus;
Talibus hinc gestis magnæ dignissima laudis
Hæc, sed maiori dignior ipse manes.

*Ad Illustrem, & Excellen. D. D. Petrum
de Præbiteris familiarem suum.
De Niobe Francisci Gratiæ
sculptoris celeberrimi.*

XXVIII.

IN silicem conuersa rudem suppleia mater
Gratiaco ad viuum marmore sculpta nitet,
Sic gemit extinctos genitrix extinctaque gnatos.
Eius ut e toto corpore gutta fluat.
Gutta fluit, Niobes quæ naufraga vita remansit,
Dum nimiam sterilis fertilitate fuit.
Nil præter sensum cupies in marmore; sensu
Quò caruit quando læsit utramque Deam.

*Ad perill. & adm. R. D. D. Abbatem
Fulgentium cum anagram-
matismo.*

XXIX.

IUSTIOR haud ullus uiuit, nec mitior alter,
In te nam FVLGENT IVS, pietatis amor.

*Adm. R. P. Lucido Mancinello à M. D.
Pauli Asculano S. Francisci Minoritano,
Theologo Iubilato,
& Concionatori.*

Aureum sceptrum eloquitur.

XXX.

EX ligno sceptrum fuluo circumdor ab auro,
Quos arcet lignum, lamina flaua trahit;
Quis mihi non seruit? do lignea præmia prauis
Digna suis meritis, aurea digna bonis.

Ad Venerem Praxitelis

E marmore sine pedibus deductam.

XXXI.

AD quid Praxiteles dia te condidit arte,
Et te de niueo marmore duxit opus?
Marmora cur voluit plantis animata carerent?
Ne fugerem viuens & crepidata Venus.

*Ad Illustrem, & Excellentem D. D. Ioan-
nem Franciscum Pellegri-
num I. V. D.*

XXXII.

CVM tibi cura mei sit, & optes Nestoris annos;
Ad quid, ais, Musæ totus es ipse sacer?
Hæc tibi dimidium vitæ detruncat, & ante
Tempus funereum præparat ista rogam.
Erras: abbrevias longæ mihi tempora vitæ;
Dum longæ vitæ consulis ipse meæ.
Virtutum genitrix studijs sapientia floret
Cuiuscumque boni vera ministra, comes.
Esto Mathusalis traducam secula vitæ,
Illa tamen mortis desijt ista plagis,
Innectam verò si lauro tempora, radix
Æternæ vitæ vita futura brevis.

Ad

*Ad Illustrem, & Excell. D. D. Ioannem
Baptistam Laugerium I.V.D. bono-
rumque patriæ conserva-
torem.*

Cum anagrammatismo.

XXXIII.

CVM nequeat minui ius, niL AVGERler Urbis
Per te, sic firmum ius manet atque viget;
Quis stupor inde suum coxit si terra propinqua;
Nqstraque de reliquis vnica firma viget?

*Ad illustrem, & Adm, R.D.D. Ioannem
Baptistam Vacherium perpetuum Cō-
mendatarium Ecclesię Sancti Michāē-
lis Ciuitatis Sospitelli.*

XXXIV.

EST ouium commissa tua custodia curæ,
Est etiam pecudum cura tributa tibi;
Hanc natura dedit, prudentia contulit illam;
Officio miho pastor vtramque geris.
Cum sit & ambiguum qua sis præstantior aste;
Est meritis duplex danda corona tuis.
Viue diu felix & ternam nocte corollam,
Hac etenim summus pastor in Vrbe fores.

*De perillustribus D.D. Carolo Vitutio, &
Vincentia Gardula eius coniuge,
præclarissimis ciuibus Nar-
niensibus.*

Alludit ad eorum nomen.

XXXV.

VIR Carolus fortis, fortis Vincentia coniunx;
Quis magis sit fortis nunc mea Musa cano.

54 VMBRARVM GEN.

Nomine sit victus Carolus, Vincentia Victrix,
 Illi re verâ victa dat ista manus.
 Victores ambo, pariter sic victus uterque :
 Vnio quàm felix fœmina virque pares :

*Ad Illustrissimum, & Reuerendissimum
 D. D. Virgilium Spadam Eleemosi-
 narium Secretum SS. D.N. Pa-
 pæ Innocenti Decimi.*

XXXVI.

E Roseis aurora plagis, vbi luce corusca
 Flammigeris imponit equis vndantia lora
 Usque per idæas, Titan vbi pallidus vndis
 Immergit currum sessus, quo purpurat orbis,
 Nomen ijt pietate grauis, certamine fortis
 Troiani heroïs, placidè dum Musa Maronis
 Corda sonora fidis tetigit, nomenque sacrauit
 Sideribus nullo periturum temporis æuo.
 Aurea Virgili si flumina fama perennis,
 Quæ tua clauigèricali diffundit egenis.
 Dextera tranando faceret pastoris imago
 Iret in ora virum totum diffusa per orbem,
 Gloria magna foret cuius concessa virorum,
 Gloriam parua foret tibi soli facta virorum.

*Ad perill. & adm. Excellentem D. D.
 Hyacinthum Totium I. V. D. Sibi-
 que peculiari necessitudinis
 Vinculo adstrictum.*

XXXVII.

QVI teneris binos manibus colliferat angues
 Alcides, hydræ perdidit inde caput.
 Ardua sunt angues iuuenis quæ iura re oluis,
 Cum fueris hydræ virque peremptor eris.
 Herculis i. le labor Toti, labor iste feretur,
 Hydra triumphus erit Herculis, hydra Toti.

De

*De Illustriſſimo D. D. Philippo Franciſco
Eſtenſi, Marchione Lantij & Dro-
gnerij, &c.*
XXXVIII.

EST amor, enſis, honos, Drogneri Marchio Lantij,
Hæc natura dedit, robur at illa dedit.
Nomen amatorem ſpumantum grande Philippi
Signat, Franciſco quid venit? Urbis honos.
Eſtenſi fertur claro de ſanguine cretus,
Enſis naturæ munus & artis erit.
Mitto ſacros mores, viſtus diuinitus orta,
Mittitur, ingenium linquitur acre ſagax;
Sit dixiſſe ſatis: ſuperat Franciſcus Auorum
Virtutem, ſuperat grandia geſta patris,
Quæ cupis heroi tanto dare numera laudum,
Lingua Sile, ſolum ſic celebrare potes.

*Ad Illuſtriſſimam D. D. Margaritam
Eſtenſem prædicti Marchionis
coniugem.*
XXXIX.

QUID conor fruſtra numeroſo dicere verſu
In te quæ dotes enituere diu,
Quandoquidem vires excedit? regia proles
Margaris Eſtenſis Margaris vna micæ.

De arbore mali maſſilici.
*Ad perilluſtrem D. D. Ioannem Caſtel-
lum beneuolum ſuum.*
XL.

PVLCHRIOR hac orbi non eſt nec diſior arbor,
Frons cui, ſlos ipſo tempore, fruſtus ineſt.
Æs etenim truncus, referunt oricalcaque frondes,
Argentum flores, aurea mala nitent.

56 VMBRARVM GEN.

*Ad Ill. & adm. R. D. D. Iulium Ricciūm
Priorem de Virgis I. V. D.*

XLI.

VINCULA nostrorum quæ coniungere parentū
Mentes, nunc eadem pectora nostra premunt;
Quo tuus ò Iuligenitor dux præfuit armis
Tempore, tu pariter Dux animabus eras;
Quod si plus animis est dandum corpore semper;
Te patre maiorem quis neget esse tuo?
Maior es, ast cum te maiorem fecerit, in se
Non erat, ò mirum! quod dedit ipse tibi.

*Ad Illustriſſimum, & Reuerendiſſimum
D. D. Ioannem Baptistam Mutum de
papazzurris olim Abbatem nunc V-
triusque Signaturæ Referendarium
Apostolicum.*

XLII.

BOS mutus primum Thomas est dictus Aquinas;
Cuius rugitu contremuere poli.
Nunc Abbas Mutus tu dicere: faxit olympus,
Abbas ut summus sis utriusque poli.

*Ad illuſt. & adm. R. D. D. Alexandrum
Borriglionum Sanctæ Mariæ de
Villanoueta Priorem di-
gniſſimum.*

XLIII.

FLEVIT Alexander tumulum dum viſit Vlliſſis
Laudatum, fuerit vir licet ipſe ferus.
Compreſſis lachrymis, ter felix, inquit, Vlliſſes
Es, tua quod tantus geſta poëta canit.
Alter Alexander lachrymis non frangeris vlliſſis,
Aſtego, quod nequeam geſta referre tua.

Ad

Ad Musam

*De perillustri, & adm. Excellenti D. D.
Bartholomæo de Gubernatis I. V. D.,
& Vneliæ Præfeto.*

XLIV.

MVSA gubernantes miro virtutis odore,
Quæris? in his præsto Bartholomæus erit;
Sanguine qui natus claro, florentibus annis
Arte senex, micuit Marte togaque potens,
Hinc ob utrumque grauis vixit pergratus in Vrbe
Nonnullis, quorum purpura sæpe beat;
Inde gubernandas patrias reuocatus ad Vrbes
Ordine quàm miro munia summa gerit;
Vnelix demum iuri cum præsit & armis,
Armis insignem quis neget atque toga.

*Ad perillustres D. D. Franciscum & Ma-
rium Ciantes.*

XLV.

PERGITE felices, felices pergite Ciantes;
Actas quàm spondet grandia, parua licet,
Quæ licet haud vobis inter iuuenemque senemq;
Est tamen ingenium, quod solet esse viris.
Si vestris meritis, & nostris sidera votis
Respondent, non quid concupiatitis erit.

*Ad Illustrissimum, & Reuerendissimum
D. D. Iosephum Ciantem Marsici Epi-
scopum, qui D. Thomam contra Gen-
tiles in hebraicum idioma traduxit.*

XLVI.

Qvisquis in auricomum defigit lumina phœbum
Immensa lucem cernere luce nequit.
Immoto Ciantes, aquilæ generosa propago,
Lumine, phæbea luce potire diu.

58 VMBRARVM GEN.

Hinc tibi lux, ardor, vita celestis origo,
 Nam viuens ardet sol tuus, atque micat.
 Quin radijs tantis te sol exornat Aquinas,
 Ut niteas cunctis phæbus in orbe nouus.
 Christiadum cælum, cælo felicius omni,
 Quod bini soles luce perennè beant;
 Axe sonet radijs sub vtroque iacentia Thomas,
 Frons radiosâ polum lustrat utrumque tua.
 Finibus occiduis radijs tua tempora Thomæ
 Vallanti roseum das oriente inbar.
 In Thoma Ciane, Thomas in Ciane nitescit:
 Est indiuidua lucis vtrique fator.

*Ad perillustrem D. D. Paulum Petrum
 de Aëtis Tudertinum.*

De malis punicis, hoc est granatis.

XLVII.

Imprium, quos arbor alit, (ni lumina fallunt)
 Fructibus in cunctis punica mala tenent.
 Purpureum corpus byssum circumdat & aurum,
 Cum sceperis ornat fulua corona caput.

De Roma.

*Ad Illust. & Adm. R. D.D. Honoratum
 Gauterium optimumq; grammati-
 cum, iam præceptorem suum.*

XLVIII.

Quinis Roma licet fuerit mihi patria lustris,
 Attamen est nullo tempore nota mihi.
 Sanguinis haud patuit splendor, nō purpura Regū,
 Non byssum, Regum non patuere Domus.
 Vix e romuleæ discelli finibus Urbis,
 Cum qualis fuerit quàm bene nota fuit!
 Sic est, sit qualis, qui vult cognoscere, Roma,
 A Roma; ut Romam noscat, abesse velit.

Ad

DUm noctis tenebris hominum mens septa moratur,

O stupor ! eterno lumine digna facit ;
Digna ; sed è contrâ tenebrosa nocte reponit ,
Centenos oculos dum velut argus habet .

Solve sophos nodos ; melius nam lumina centum
Illustrata die , quàm duo nocte vident ?

En soluo nodos : vnicum robur agentis
Magna agit , in partes disside , parua facit .

Id liquet in Solis radijs ; cogentur in vnum
Si punctum , summi causa caloris erunt .

Ad Anacarsidem .

L.

CUr premis os dextrâ , leuâ pudibundaq ; linguâ
Luxuriem citiùs cum ditione premam .

*Adm. R. P. Placido a Sospitello Min. Obs.
Amico suo .*

*De Diogene ambulante vt motum , quem
dari Zeno negabat , suo motu
confirmaret .*

L I.

Confirmaturus motum , quem Zeno negabat
Errat , & errando plus bene fando docet .

Quam sapiens error ! cuius doctrina perorâ
Tam potis , vt vincat muta vel ipsa sophos .

*Adm. R. P. Carolo Mariæ Lomellino à
Genua Ord. S. Fracisci Capuccinorum
Galleſina in Vrbe Concionatoris mu-
nus peregregiè Obeunti .*

L I I.

Intexit roseum Pallas tibi Carole sertum
Præconum verbi lux veneranda Dei .

60 VMBRARVM GEN.

Laurea nec deerit, deerit nec adorea laudis,
 Queis tua gemmascant tempora cincta diu;
 Nam ne sunt gemmis radiantia stemmata dotes,
 Quas non ex æquo sum celebrare potis.
 Lauream sit phæbi, penetras qui cælica mente,
 Quanto plus poteris cor penetrare virum?

*Ad Eminentiss. Principem Franciscum
 Sancti Adriani Cardinalem
 Maidalchinum.*

LIII.

ET tibi carus eram valdè iuuenilibus annis,
 Et dedit ambobus mensa superba cibos,
 Degere nunc tecum regnans gloria magna
 Est, & purpureis oscula ferre togis.
 Utinam bysso, tyrioque superbus in ostro
 Oscula cui demus des aliquando pedem.

*De adm. R.P. Theophilo Raynaudo Soc.
 Iesu, iam Theologiæ in Romano
 Collegio Lectore.*

LIV.

QVI modò Raynaudus sacras exponit in Vrbe
 Nostræ scripturas Urbis alumnus adest.
 Dicere quis valeat capiat quæ pectore? libros,
 Quos dedit in lucem, quis numerare queat?
 Immortale decus peperit tibi Patria: prolis
 Quæ reddes tantæ præmia digna tuæ?
 Aenea pro libris illi monumenta sacro
 Immortale decus sic retulisse potes.

*Ad Condiscipulos.
 De Nanio in Romano Sapientiæ Colle-
 gio primario legum lectore.*

LV.

QVAM Nanio dispar nomen? qui lector in Vrbe
 Primus & est, primas ex reliquisque refert;
 PVB.

HEROICARVM LIB.II. 61

Pygmaeum dicam, nomen peadendo, giganta
Si rem verò, gigas Nanus & vnus erit.
Currite vos iuuenum coetus, nostoque salutem
Dicite lectori, dicite, lector aues
Lectoris tanti vestigia quippe premendo,
Pygmaeus quiuis fiet in Vrbe gigas.

Ad Romam.

*De insignibus Eminentissimi Principis
Bernardini Spadae S. R. E. Episcopi
Cardinalis Albanensis.*

LVI.

E Paradisiacis expulso szpibus Adæ
Flammigero reditus Angelus ense negat;
Hinc inter spinas lachrymarum flumina fundens
Lilia peccato contemerasse gemit,
Hæc depicta Spadae spectas in stemmate Roma,
Hoc est cum gladijs lilia picta vides.
Est Spada terrestris paradisi cuctor; Olympi
Olli si clauēs Petrus vtrasque dabit,
Ensis, vt cernis, positus iam lilia plenis
Dat palmis; Orbis mox paradusus erit.

Ad Illust. & Excell. D. D.

*Franciscum Trantium I. V. D.
Vrbis Iudicem.*

LVII.

Quam meritò collatus honos tibi iudicis Vrbis,
O Tranti nostræ splendor & Vrbis honor,
Immaturus enim quamuis florentibus annis
Sis, quam maturus diceris arte senex.
Si tua præcurrit prudentia tempora tantum;
Dic mihi; maturo tempore qualis eris?

De Illustri D. D. Imperiale Vaccherio So-
spitelli Syndico.

Ad Lectorem.

L V I I I.

QUæ gerat Imperial patria si possis in Vrbe
Imperat & seruit ciuibus ipse suis.

Ast vt præcipiens alijs famulatur ijsdem?

Iussa capit primùm qui dare iussa cupit.

Quod gerit imperium nomen prædixerat ante,

Nunc meritò imperium nominis omen agit

Lumen ab Vmbris.

Ad Illust. D. D. Augustinum Fontanam
à Suriano.

L I X.

DONEC Areopagus mentem ius fecit in vmbis.

Ne deformarent forma, propinquus, opes,

Clarius haud vnquam terris Astra refulsit,

Frondea cui multum luminis vmbra tulit.

Ad Illust. D. D. Ascarum Ascarum ne-
cessarium suum,

De Hortis maximæ Navis

Ducis Ghisæ.

L X.

GEMMANTES gerit hortus opes hic solis ab ortu

Ad finem pomis fertilis atque rosis.

Alcinoi fileant pomaria, thessala Tempe,

Diuitias Hyblæ suppressat Enna suæ;

Atque semiramidis taceat iam pensilis hortus,

Nam super vndisonas fertur hic hortus aquas.

*Ad Eminentiss. Principem
Ioannem Baptistam de Alterijs S. R. E.
Episcopum Cardinalem Tuderti-
num, cuius in stemmate sice-
ra introspiciuntur.*

LXI.

Alter eris, si fata sinent Alterius Urbis
Splendor, cardinei gloria rara chori,
Dum tua Romano splendent sidera cælo,
In quo gemmascens sol velut alter eris.
O quàm fausta dies! aderit si dicere Romæ,
Immensis aderas plausibus alter heri.

Epitaphium.

*Adm. R. P. Ludouici à S. Raymundo Cleri-
corum pauperum Matris Dei Scho-
larum Piarum Neapoli Visita-
toris generalis.*

LXII.

Quisquis es hos tumuli versus qui lumine lustras
Candida Raymundi tu monumenta legis,
Cultibus iste sacris addictus flore iuuentæ
Perpetua fruitus virginitate fuit;
Addidit ut vires ætas ad grandia natus
Pene tulit totum Religionis onus;
Ingenuit nunquam curarum pondere pressus,
Nec visus curis succubuisse fuit.
Principibus latij carus, dilectus hetrusco,
Ut fixit Pisis clara theatra sophis,
Italiz gratus, cumarum gratior Vrbi
In qua perplacide præfuit arte suis,
Vix ubi monstratus terræ, gratissimus astris
Venerat vnde prius redditus ipse fuit.

64 VMBRARVM GEN.

Ad fratrem suum Raymundum à sospitello nupatum, qui D. Francisco nomen dedit, cum eiusdem responsione.

LXIII.

Relligionis amans matrem cur deseris? orbem
An dedit, heu pro te quot mala sustinuit!
Religionis amans meliorem querito matrem,
Nam dabit ista polum, si dedit illa solum,

Ad Ioannem Baptistam Raymundum.

LXIV.

Delicias urbis, seu pingua rura colendo
Sub vultu semper sint monumenta patris.
Urbis amans poteris studium conciuis amorem,
Quo sibi captabat commemuisse sui.
Ruris amans poteris fraudes vitare coloni,
Sic in delicijs fructifer annus erit.
Ducito nec parui studium, reditusque parantes
Et sine nube dies, & sine labe dies.

De Marco Aurelio Raymundo sibi ex fratre nepote.

LXV.

Vix datus est luci Marcus, dum traditus umbræ
funerez, vitam quæ dedit hora rapit.
Clarior umbra vale phœbea luce, nepoti
Pandisti nostro quæ sine nocte diem.

Ad Franciscam Raymundam sibi ex fratre neptem.

LXVI.

Cresce puella Deo primum, post cresce parenti
Sic eris & superum deliciae que domus.

Di

HEROICARVM. LIB.II. 65

Diriget ille tuos gressus, dum mente valebis,
Donec verò voles, mente valere potes,
Velle diù debes: superis, nobisque valendo,
Cresce puella polo, cresce puella solo.

Ad Ludouicum Raymundum.

LXVII.

A Er post cælum cum lymphis florida tellus
Cernitur in vestro stemmate nexa simul;
Omnia quæ solis radijs gemmata nitescunt:
Quàm claros signat nobile stemma viros!
Inde tuæ Radijs Mundum virtutis inaurans,
Quàm bene Raymundi nomen & omen habes!

*Cur literis maiusculis ubique Genæ
inscribatur LIBERTAS.*

LXVIII.

LIBERTAS Genæ muris, plus pectore, regnat,
Quod LIBERTATIS sit modo serua suæ.

*Ad perill. & Adm. Exc. D. D. Gabrielem
de Andreis à Sospitello I. V. D. om-
nigenis Palladis disciplinis eru-
ditissimum, Sospitellique
Præfectum.*

Summum Ius, summa iniuria.

LXIX.

IN medio regnat virtus: iniuria summa
Ius summum: medium diligis atque tenes;

*De Principe Casimiro Regis Poloniæ
fratre sese Lauretana in domo
exarmanti.*

LXX.

Qui modo fulmineus duri certamina Martis
Gessit, & armato pectore bella tulit,

Vi-

Victor & hostili madefecit sanguine campos,
 Tartarus extimuit quo Duce sæpe ferox,
 Virginis in templo Laureti cedit ab armis,
 Et ratilo nudum monstrat ab ense latus;
 Implicat horrentem martis laquearibus hastam,
 Militis & munus sustinet arma tholus;
 Sic Itygio redijt superato victor ab hoste,
 Sic, dum se vicit, clara trophæa tylit.

*De eodem in Cardinalium numerum
 adscripto.*

LXXI.

PURPURA regales quondam dilapsa per artus
 Non poterat lanas plus tolerare rudes,
 Erubuit tandem, & byssum repetita decorum
 Expressit tyrium murice fecit opus.

*Ad Eundem & vatem & iure optimo
 Poloniæ Regem.*

LXXII.

REGALES inneſte comis Catimire cordas,
 Romano nexit quas tua Musa viro.
 Iure corona tibi lauri nam floret, & auri,
 Aurea Regis erit, laurea vatis erit.

*Ad Illuſtriſſ. & Excellentiſſ. D. D.
 Ioannem Angelum ab Altemps.*

LXXIII.

ANGELE quò ſemper creſcas in maius auorum,
 Maiorumque, patris grandia geſta legas.
 Iſte tuum patrias animum formabit ad artes,
 Queis animos Urbis conciliare potes,
 Illi ſed menti Sophiæ documenta locabunt,
 Queis Orbi toti gratus adeſſe vales;
 Cunctorum factus ſic diues munere, clarum,
 Quàm ſpecimen cunctis Urbis & orbis eris!

Idem

Idem suam ad Matrem.

LXXIV.

Quis poterit fari, quàm dulcia non una matrum
 Sint? Isabella rapit me mihi dulce tuum.
 Me quoque mos & amor rapiūt, quibus addis amores
 Et mores illis qui tua gesta premunt;
 Ut moneas nam verba ferens, oracula gnatus
 Nutibus auscultans hæc tua verba facit;
 Arguat utque malum, si funditur ore querela,
 Non secus ac telum membra, querela ferit;
 Murice dum saturos geminis auroque tapetes
 Pingit acūs iussis obsequiosa tuis,
 Seu l num variatur acu, seu pensa trahuntur
 Stricta colo, sileas das documenta, licet.
 Quid conor frustra numero comprehendere dotes,
 Augustus quarum terminus orbis erit?
 Viue diu felix, numeres & Nestoris annos,
 Ut facias natos Nestoris ipsa pares.

*Illustriss. & Excellentiss. D. D. Christina
 Maria ab Altæmps Duci Lantes &
 Cornelia comiti ab Altæmps.*

LXXV.

Plaudite quod vobis genitor Dux Petrus ab
 Altæmps,
 Plaudite quod vobis Dux Mediciæ parens;
 Eius sectantes sapient vestigia nati;
 Ast erit istius nata premendo sagax,
 Et si pressa legent amborum signa, futura.
 Dotibus illorum est gloria quæque minor.

*Ad Illustrissimum, & Excellentissimum
D. D. Petrum Ducem ab Altamps, à
quo beneficium de Iurepatro-
natus suæ familiæ & do-
mus petit.*

LXXVI.

QVAE peto, parua tibi sūt munera, magna rogātis
Ast dare tu nulli munera parua soles;
Illa vel illa mihi concedito munera Petre,
Nam mihi quæque dabis munera, magna dabis;

*Ad eundem;
In gratiarum actionem.*

LXXVII.

VT dignas referam grates, dum vita manebit,
Sit noster vestra splendor in ore Domus.
Nam non ad placitum, sed vitam quando dedisti
Munia sacra mihi, tunc data vita fuit.

*De florum ferto à Mario de floribus, in-
ter florum Pictores præstantissimo
Illustriss. & Excellentiss. D. D.
Ioanni Angelo ab Altamps
dono dato.*

LXXVIII.

DAT flori flores Marius de floribus, orbe
Quo non in toto pulchrior alter olet;
Reddita pro veris est gratia floribus illi.
Si dabit at pictos gratia maior erit;
Nec satis hæc florum Pictori gratia, cuius
Flos fictus veris emicat arte magis;
Datque manus pictæ Marij Natura tabellæ,
Cuius quot flores, tot tenet hortus opes;
Quos flores & opes quæuis mirabitur ætas
His magis ad metam se properare videns.

Ad

Ad Ouidij coniugem.

LXXI.

QVA tua Naso di: cecinit præconia, mater
 Hac tibi viuendi munera grata dedit.
 Si cui plus debes exoptas scire, parentis
 Munere mortalis, laude perennis eris.

*Ad Illustrem D. D. Florauantum suo in
 genere pingendi excellentissimum
 Suriani natum.*

LXXX.

PAVPER es, vt pictor, ferrem, ni pictor adesses
 Qui non æqualem noscis in arte tuâ.
 Dum grauidos auro, pingis gemmisque tapetes,
 Quæis aurum, & quæuis gemma minoris erunt.
 Cur non ex vno gemmas, aurumque tapete
 Subtrahis? & sic ex paupere diues eris.
 Diues ero, paruo sed tempore, diues at auro,
 Et pictis gemmis, dum rotat orbis ero.

*Ad illustrem, & adm. R. D. D. Domi-
 nicum Ainesium.*

LXXXI.

CVM mihi defuncti fungaris munere patris,
 Hinc tibi pro meritis patris habendus honos,
 Debeat & multum cum Patria; faxit olympus
 Nestorem tempus sis vtriusque parens.

*Alludit ad Vuam stemmatis Illustriss.
 & Reuerendiss. D. D. Bernardini
 Roccij Vtriusque Signaturæ
 Referendarij Apostolici.*

LXXXII.

PENDET ab eloquio Rocci Romana iuuentus,
 Cumque viris eius pender ab ore senex,
 Mirantur cuncti iuuenili pectore verba,
 Quæ matura facit dulcia melle magis,

Et bene; non proprium iuuenilis fundere vitis
Vtam maturam, dulce fit vnde merum.

*Ad Ill. D. D. Bernardinum Fontanam
cum eiusdem responsione.*

LXXXIII.

BERNARDINE decus Suriani, noster Achates
Candide, fontanæ gloria magna domus,
Qui fit fecunda tibi quod vicinus hiulcæ
Et vastâ in terrâ vix comedenda tenet?
Arridetque tibi quàm pleno copia cornu,
Conciuique tuo saxa per aspra soli?
Quàm fera segnities cunctorum causa malorum!
Quâ Castella Vrbes Regna beata iacent;
Desidiosus inest, inopem quem copia reddit,
Et bona de forti cuncta labore fluunt.
Non tellus fecunda, poli quam gemmea lymphe,
Humor vel fontis, frontis at vnda rigat.

Ad Musam.

*De perill. & adm. Exc. D. D. Io. Maria Cõ-
tiloro, magni nominis, maioris indolis
& virtutis, nec nō maximè spei
Romæ aduocato.*

LXXXIV.

SI cupis in laudes insurgere Musa Ioannis,
Non adeunda tibi semita trita rotis;
Summorum calcans vestigia quippe victorum,
Virtutis recto tramite culmen adit;
Hinc opus est varijs gemmascant tempora fertis,
Nam meritis tantis stemma sat esse nequit.

*Ad Aeglem, à qua sibi hereditas
tradita est.*

LXXXV.

GRATA diu viuens, gratissima morte fuisti;
Quandoquidem nobis mors tua vita fuit.

Ad

HEROICARVM. LIB.II. 71

Ad Illustrem, & adm.R.D.D.Ludouicum Leporem.

LXXXVI.

VOCIBVS ad numerũ, belleq; cadentibus inflas
Ipse leues calamos, vt lubet, atque graues.
Par Lepori leuibus carmen canis ipse Leporis,
Quod celeri cordis quàm pede tangit humum!
Parque lupo grauibus vitiorum monstra lupino
Dente petens, morum pernicioſa necas,
Sicque ferunt: pangens ſed carmina plena Lepore
Haud lepus, haudue lupo, totus es ipſe lepos.

*Ad Marcum Aurelium Raymundum
fratrem ſuum, cum eiſdem
reſponſione.*

LXXXVII.

ALTIOR vt fato, cui cedunt ænea, marmor
Sis, chartæ, pennæ das monumenta tua:
Ænea firma magis num pennâ? marmora chartâ?
Hæc cibus an blattis? an leuis illa volat?
Blatta cinis fiet, chartam quæ deuorat, ex quâ
Phœnici nato penna volare dabit.

Iofues Solem ſiſtit.

Ad eundem.

LXXXVIII.

IMPIGER hoſtili ſatias dum ſanguine ferrum
Te Duce proteritur gens inimica Deo.
Gnipedes ſiſtunt radiantia lumina ſolis,
Et celer hoſtilem protrahit hora diem;
Imperium proh quale Duci, cui militat æther?
Cui rutilam præfert Cinthius ipſe facem!
Sol tibi præfulget roſeus, contrarius hoſti,
Dat tenebras hoſti, lumina clara tibi.

Ad

Ad Sospitellum.

*Cuius Consilij statutis, Iudicis decretis,
Præfeti; Sententijs circiter viginti
quatuor oppida morigerantur.*

L X X X I X.

I Gnotum multis, à te licet Oppida sumant
Viuenti rectè bis duodena modum,
In lucem prodire meis digneris ab umbris,
Queis hac vsque tibi lux mage nulla nitet.

*Christophorus de Cumis ad Autorem, à
quo sibi luminis vsura orbato li-
ber de incoronatione B. V. M.
inscriptus, una cum Sospitelli descriptione le-
tus est.*

X C.

SOSPITA quæ Tellus cæcū modo cernit, vt Argū
Viderat ante Cumis Christophorusque vocor,
Hinc Sospitelli sū quamuis incolæ, cæcum,
Me tamen ipsius forma superba fugit,
Nec fugit illa d. ù, Raymundi lumine quippe
Nunc oculis mentis pulchrior illa venit.
O stupor! en meliùs centeno lumine captus,
Raymundi solo lumine cerno lares.

Ad eundem.

X C I.

C V M ducas aliquid nihilquæ carmina duco;
Magnus es, in nihilo nam reperis aliquid.

Finis Libri Secundi.

V M-

VMBRARVM⁷³
GENIALIVM
IO. FRANCISCI
RAYMVNDI
CESPITELLENSIS.

Liber Tertius
VARIARVM.

Illustriss. & Excellentiss. D.D.
IOANNI ANGELO
AB ALTAEMPS.

I.

INGENII cineres, quos aurea vestis
inumbat,
Heroum Princeps Angele sume mei;
His esses renouare potis miracula,
phœnix
Si foret ingenium, phœbus vt ipse micas.

D

De

De eodem. Ad Lectorem.

I I.

Angelus ô lector vis noscere quis sit ab Altamps
Angelus est forma, nomine, mente, manu.

*De Prudenti eiusdem pueri decennis
suum ad patrem responso.*

I I I.

Quot numerât natos patres, tot Petrus ab Altamps
Hostes in mensa protulit esse patrum,
Tales & quales respondit nomine gnatus
Angelus, & gestis rebus, & ore patri;
Non poterat fari melius, nam gaudia patris
Filius est prudens, si secus, hostis erit.

Ad Amantem sui amoris inopem.

I V.

Qui sit amoris inops quod sis in amore? Cupido
Quem ferit, ille sui nudus amoris erit.

Ad Paulum,

*Qui ex testamento Aui sui creuit
hæreditatem.*

V.

Vix iater dentes animam mi Paule tenebas
Aridus, ater, inops, dum sibi vixit Auis;
Mortuus est tandem: felix tibi vita resurgit;
Vixisses nunquam, ni periisset Auis.

Qui piscis, quæne caro gratior.

V I.

Qui piscem non piscis olet, sit gratior esca,
Et caro, quæ carnem non sapit, illa sapit,
vel

Quæque minus carnis, plus sapit illa caro.

Ad

Ad Lectorem.

*De Virgine in maris littore, inque
navi vitata.*

VII.

VIRGINITAS ponto fiat quod naufraga, mirum
Nil, est ex spuma nam Venus orta maris.
Littore naufragium quod verò fecerit ipso
In naui, posthac, dic, vbi salua foret?

De Phyllide super ficum.

VIII.

VT Phyllis ficum grossis ascendit onustam
Audiit in ficum grossus abire velis;
Phyllis ad hæc: ficus tibi si nocumenta paterent,
In ficum, ferres: grossus abire neges.

Ad Titium.

IX.

VISVS heri fueras viuo genitore colonus,
Defuncto verò nunc patre visus eques:
Veste colorata posita lætare nigranti,
Quod tibi plus cordi, quam pater, vna toga.

In Salarium.

X.

Itera plena salis vestri cum nominis adsit,
Cur non est toto corpore mica salis?

Ad Blancum.

XI.

Verificabar ista tanta dulcedine Blance,
Vt te traxissent nec iuga mille boum;
Quid vis? incedens dum te mox foemina traxit,
Foemina plus traxit, quam iuga mille boum.

Ad Paulum de modesto filij sui, immodestique fratris incessu.

X I I.

A Spice quàm lepidè componat brachia vester
 Paule puer, nostræ deliciae que domus.
 Inspice sed contra quàm insulse verberet auras,
 Pendula dum frater brachia semper agit.
 Hic ferit, ille metit, committit semina ventis
 Ille, sed is nunquam deperitura metit.

Cur nullâ in re splendidior homo sit puluere nasi, vulg. serm. tabaccho.

X I I I.

Splendidior nullis in rebus puluere nasi
 Est homo; cur? centum sit satis assis vitis.
 As verò centum veluti parit vnus amicos,
 Vnius quivis assis amicus erit.

Ad Loquacem.

X I V.

Est, paucis nescis verbis vacuare, quod intus
 At paucis Iudex euacuabit opes.
 Dic mihi, stultitiz signum si sermo loquacis
 Est, parcus sermo num sapientis erit?

Ad Eundem.

X V.

O S vnum, fecit binas natura sed aures,
 Scilicet vt capias multa, loquare parum.

*Quandiu laudibus excipiendus
 Orator.*

X V I.

Secula vix centum valeant cum ferre disertum
 Idem tot seclis condecorandus erit.

Vas

*Vas terreum in terram solummodo
decidens frangitur !*

XVII.

SI cadit in flammam, vndas, vas pulueris, ætheream,
Illæsum seruant ignis, & æthere, salum;
Si cadit in terram, mox frangitur: o stupor ingens!
En Aduersa fouent id, quod amica secant.

Ad Illust. D. D. Donatum Codretum.

XVIII.

QUæ Donate struis foribus Domus alta superbis;
In reliquis operis nobilitate micat;
Regifico verò cum struxeris omnia luxu,
An tantam molem parua coquina decet?
Dedecet, est verum, sed & utile dedecus istud;
Nam celsas moles magna coquina vorat.

*Ad vatem querentem: cui nam, fici, vel
vua danda sit palma.*

XIX.

QUID queris vates num cedat ficibus vua?
Ni spiret Bacchus carmina, musa filec.

Ex nihilo nihil fit.

XX.

DA, quid habere volens, referes nil, nulla ferendo;
Ergo, fer, vt referas, da, dabiturque tibi;
Sin manibus vacuis ibis, vacuisque redibis,
Nam non est gratis, qui dare grata velit.

*De varlo viuendi genere inter
mortales.*

XXI.

DEgere quisquis auet terris, sibi constet agellus
est opus, vt pellat fructibus inde famem.

78. VMBRARVM GEN.

Prædia plura colit diues : fœcundius aurum,
 Viuere quò reliquis laucius ipse solet.
 Pro fundo merces numerat mercator opimas,
 Ex istis fructus haud semel ipse legit.
 Militis ensis ager, sunt eius semina plumbum;
 Corpora tincta virum sanguine flaua seges.
 Sunt miseri campus, nervosi terga lacerti
 Subdita ponderibus, brachia fessa, ligo.
 Doctoris libri pinguissima culta feruntur,
 Quos dum mente legit, grana, metumque legit.
 Præbyteris ager est, breuiaria, mensaque sacra,
 Et quibus, vnde piè viuere possit, habet.
 Ars erit artificis messis fœcunda perito,
 Arte sibi victus, arte parabit opes.
 Deq; vitis hæc dicta satis; sed fœmina campum.
 Quem colet? illa viri viuere debet ope.
 Quòd si nupta viro cum sponso viuere nolit,
 Eius fœcundus . . . . agellus erit.

Ad Lucium.

XXII.

A Estus, ais, nimius cerebrum ne lædere possit;
 Umbellam tollo plus vbi phœbus agit.
 Irrident multi, causas vis noscere Luci?
 Quod non est, cerebrum sol vitare nequit.

Ad Pellegrinum.

XXIII,

F Ers peregrina quidem, fateor, sed gratia nulla
 Est in dicendo, vox mala, pectus abest.
 Es magnus casista, licet vir paruulus adsis,
 Es casista bonus, buccina verò malus.

Ad Maledicum.

XXIV.

S O L E Leonino, dum fulgurat aurea messis,
 Dente theonino quis mea rodit atrox?
 Illum regnantem patior de more libenter,
 Latrantem lunæ te fore duco canem.

Hinc

Hinc irascendum non est, ratione carentes
Vos ainbos sola vir ratione domet.

Ad Eundem.

XXV.

SI S animo turgens maior Timone tametfi,
Fis nihili, cum sis dente Theone minor.

*Ad Ill. D. D. Petrum Ludouicum Ricciū
Sole in Leone, ut sponsam ducat
iter facturum.*

XXVI.

NE tibi feruentes noceant plerique calores,
Cum timeant, nollent arriperetur iter.
Nunc agitur sponsis de summa quæstio rerum,
Isto quot sponsi fidere morte cadunt!
Sidere quo sponsis plus solibus officit umbra,
His umbra peior nam calor esse solet.

Ad N.

XXVII.

Quem mihi misisti crassum pede, cortice durum
Atq; grauem, insipidus quàm fuit ille pepo!
Conqueror insipidum nec tecum. . . peponem,
Nam tantum quod habes participare potes.

De pudore in meretricis vultu.

XXVIII.

DVM premit ore dapes certo mercabilis ære
Ex oculis mulier visa recedit, abit;
Inde pudore genis grauidis mea lumina fugit.
Ingens miraculum! stat sine fronte pudor.
Quàm pudor ingenuus, longè cui purpura cedit,
Qui de non castis membra pudica facit!

Ad Minutorem coquum.

XXIX.

VT lubet assistas à Summo mane coquinæ,
Non facies, quin pars sit minuenda coqui.

80 VMBRARVM GEN.

Ergo cū minuant omnes, nosterque Minutor
Nil minuas, & eris, nonque Minutor eris.
Quid Natura sagax? cunctis ne solus obesses,
Nomine vult saltem, non quod es, ipse fores.

De Phyllide, dubius, proferenti.

XXX.

DEBEAT andici, dubium, dubitabile non est;
Phyllis ait, dubius, masculus esse cupit.

De Eodem. Ad Milum.

XXXI.

IN medium, dubius, constanter Mille tulisti;
Mille modis nomen tu variare potes.

De Phyllide. Ad Truchum.

XXXII.

FASCICVLO Phyllis nequens submittere ligas
Lactea membra, tua postea misit ope.
In facie Venus errabat, plus gratia labris,
Nam pro collato pondere grata dedit.

Ad Romanum.

XXXIII.

LILIA mista resis niteant si quæris in ore;
Cur potius vestis non erit alba nigra?
Quid iuuat in collo, manicæ tum sirmate lina
Ferre pruinosa candidiora niue?
Corporis ea reliquum nigricat? Romanus ad ista:
Quàm bene cū violis alba ligustra micant.

Cur pauci lubenter obeant.

XXXIV.

PARVA virum terris excedit turba libenter,
At contra terras maxima sponte colit,
Cur hæc? an sit homo mortalis morte perennis?
Fit, præsens est hoc, illa futura videt.

De

De Equite.

XXXV.

SUlcathumum, nō tractat equū, qui noster agaso
Dicitur & tantum nomine Paulus eques.
Vt sibi i literulis radiantia carmina pulchris
Sunt data, nec legit, gratia nulla fuit.
Quām bene! quām merito! tractent fabrilia fabri
Illi non carmen, sed ligo dandus erat.

*Plus olei quā vini consumendum est
virtutis alumno.*

XXXVI.

AD Veneres, ludos, fandi cupis esse peritus,
Adque coronatos rore madente scyphos,
Falleris, & Veneris, ludi consumit & osor
Plus olei vino, qui sophos esse cupit.

De malis ex auro.

XXXVII.

HÆC bona nō esu sunt mala, sed optima visu,
Hinc bona quæ non sunt, optima sēper erunt.

De eorundem odore nulli secundo.

XXXVIII.

NIL olet, & redolet malum redolentibus auris
Plus, trahit è terra finibus eius odor;
Insuper instanti redolentia mala pūtescunt,
Aurea sed nunquam, tam bene semper olent.

*In eum qui templi incendio æternum
suo nomini lumen perperam
emendicauit.*

XXXIX.

QUO tibi iuge pares monumentū perditus, atris
Cuncta voraturis das sacra templa focis?
Fallere, delendum nomen de mente suadent,
Et dandum tenebris flammea templa tuum.

D 5

Iam

82 VMBRARVM GEN.

Iam sua Salmandræ fileant miracula, probra
Nam diuturna tibi procreat ignis edax.

Ex N. grassatoris vinculis orta libertas.

XL.

DVM fuit hic liber, poteram non liber abire,
Vix fuit in vinclis, liber & omnis abit.
Libera vincla salus hominum saluete, virorum
Et libertatis causa remota mea.

Ad N.

XLI.

Percutis erratis cerebrum ter pectora palmis,
Frons tua sons gaudet, pectora verò dolent.
Es pietate magis, venia quam dignus habendus,
Nam frons, non pectus, percutienda foret.

Ad Apicium.

XLII.

Circumfers tristes mœsto sub pectore vultus,
Quòd Deus ad glebas forte Priapus eat.
Tristior infelix coniunx tua iure, marito
Te viuentis suo quòd viduata, gemit.

Ad N.

XLIII.

VT quod das prælo videatur grande volumen,
Das chartis magnis carmina scripta notis;
Cuiusvis chartæ flores in calceque ridet,
Quòd floris forsan corpore nec sit odor.
Maiores umbras breuiores esse memento,
Nam tunc nox propior cuncta regendo ruit.

Ad N.

XLIV.

Haud aliquem sentit secum alta voce loquentē,
Omnia submissa voce sed ipse capit.

Sulphureis non acta focis glans ferrea, surdas
Non aures feriunt classica Martis Atys.
Vngentem pungit, pungentem perfidus vngit,
Hinc malus ansa boni, sed bonus ansa mali
Caelestes odit, genuino denteque rodit,
Sit, quid ad hæc? panis fustis & herba canis.

Ad Hippolytum.

XLV.

O Simples bene, ne referat quæ scemina vidit,
Os etenim plenum nulla referre potest.
Hæc prudenter agis, sed ages prudentius, illa
Si, quæ facis, poterit sponte referre sua.

De graui mulierum incessu.

XLVI.

FOemineo sexu leuius nil esse videtur,
Incessus vincit sed grauitate viros.

Cur ex costa mulier.

XLVII.

EFormata sui medio cur osse mariti
Non potius capitis, vel pedis, Eua fuit?
In medio virtus consistit, scemina debet
Coniuge nec maior, nec minor esse suo.

De Eadem.

XLVIII.

DVM non Eua fuit costam perfoluit Adamus,
Vix fuit, ipsius moxque ruina fuit.
Ditis aperta, fuit paradisi ianua clausa,
Proh dolor! hanc pandit, clausit & vna dies.

De mulierum soccis,

XLIX.

CVr altos cubito soccos fert nupta per urbem
Foemina? cum cubito sit minor illa viro.

Iure que vult vxor non dispar esse marito,
 AEquales tantum nam bene iungit amor.

*Cur minor corpore sit mulier;
 quàm homo.*

L.

Cum sit in auxilium mulier formata virorum,
 Cur minor, atque timens? ne foret illa tumēs.

*De N. Lillæ tutelam sibi tradendam
 curante.*

LI.

Vellet ouis, cæsis canibus, sibi cura daretur:
 Præclarus custos quàm lupus esset ouis!

Ad Cotilum.

An sit senectus iuuentute felicior.

LII.

O Sor es annorum, cum non sis osor amorum,
 Faustior ex istis quis mage fare tamen?
 Illene, qui teneat, quod homo cupit alter habere,
 Qui vel habere cupit, quod tenet alter homo?
 Qui tenet ille mihi felicior esse videtur,
 Nam quæ differtur spes macerare solet.
 Ergo senum iuuenes cum annos cōplere peroptēt
 His mage felices quis neget esse senes?

De flexaminis aulæ potentia.

LIII.

Cantat, edit dormit cum Gallo tutus Iberus
 Nomine Bertranus, gallicus ore tenus;
 Hinc est nonnullis concordia tanta stupori,
 Quos eius forsan gallica gemma latet:
 Quos latet, ut valeant in sola iungier aula
 Absque cruore lupis agna, leæna lupis.

Ad

Ad N.

Rudere esse genus improprie pertinaciter inficiantem.

LIV.

Rudere, plus asino ipse rudis genus esse negādo.
Rudere sic asino conuenit atque virò.
Conuenit en binis speciebus rudere; fare,
Quod sub se species continet, estne genus?

*Ad N. aestiuo tempore onerosum
pallium iactantem.*

LV.

RVS cum palliolis aestu procedimus omnes,
Ex humeris pendent pallia longatuis.
Nos leuis aura beat, quæ serica ventilat agris,
Fit tua frons semper vena fluentis aquæ.
Non dominus vesti, domino fit vestis, honori
Non ea, quæ semper sunt onerosa suis.

Ad N.

LVI.

EST tibi præ digitis aestiuo tempore fustis
In villis, nobis exrat arundo leuis,
Inde leues ferimur, leuitas hoc tempore prodest,
Quippe graues isto tempore morte cadunt.
Fuste grauis ferris, grauitas hoc officit æuo,
Si non officiet, vir mihi fustis eris.

Ad Eundem.

LVII.

Dile mihi num melius, vacua vel arundine peius
Est cerebro vacuum, vel sine mente caput.

Ad eundem.

LVIII.

CVM sit arundo leuis nobis das ore cachinnos,
At tibi cum cerebrum sit leue fieri potes.

Ad

*Ad Blancum,
De quibusdam iuuenibus vino
supramodum deditis.*

LIX.

NOS nostro sermone studeo captare iuuentus,
Blance, procax & amans feruida vina nimis.
Effrem vini laudes vinosa peroptat,
Quod parcè sumptum membra fouendo iuuat;
Ast quid ego? vinum iuuenes si ferre nequitis,
Confecti senio forte fereis aquam.

Ad Hippodamum Agasem.

LX.

ISque redisque tuo semper comitatus a fello,
Quis vestrum maior, tu, vel a fello erit?
Maior a fello erit, fallor, nam corpore præstas,
Cum fiat pluri, maior es, atque minor.

*Perillust. & Adm. R. D. D. Octauio
Bouarello.*

ODE.

*Cur omnium in votis insit auri
cupiditas.*

LXI.

QUISQUE Naturæ genio sagacis
In sinu semper noua molientis
Est sibi si quid vetitum, aut negatum,
Semper id ambit;

Nunc sua nemo Bouarelle terris
Sorte contentus spatium fugacis
Transigit vitæ, quis enim virorum
Possidet omne?

Omnibus solum viduus vir armis
Nascitur mundo innumeris referto
Fraudibus, curis, vitijis, periculis.
Cadibus, vmbreis;

Vnde

Vnde viæ lucet rationis vsus,
Arma dum quærit, quibus in tot hostes
Semper infestos valeat iuuari

Tempus in omne;

Cum sit & nummus violentus ensis,

Quo ferè totus superatur orbis,

Hinc fit, vt quinijs studio perenni

Quæritet aurum.

Aureis vinctus laqueis avarus,

Aurea viuens sepelit cor arca,

Iugibus curis emit & metalli

Quambreue fulgur,

Nauta committit pelago carinam

Sæpe iactari solitam marinis

Fluctibus, sperans fluidas in aurum

Vertier vndas.

Mille mercator positus periculis,

Quæ mari passim, fruticantque terris,

Vt suas merces duplicet, patrat

Fasque nefasque:

Sanguinem miles proprium libenter

Fundit, vt pugna rapiat secundum

Hostis, & par sit iaculi grauedo,

Ac loculorum,

Iura defendens aliena Doctor,

Dum nimis mentem studijs fatigat,

Sed foro corpus mage, cum metallo

Ambit honores.

Corpus infectum Physicus medendo

Curat ægroti vacuare corpus,

Sed magis thæcam vacuare curans,

Fit grauis auro.

Aulicus cursum peragens dierum

Sumptibus magnis nitidis in aulis

Insulas auro graudas, & ostro,

Mente reuoluit.

Tentat Orator rosea loquela,

Melle quæ rorat mage dulcis hyblæ;

Audientum conciliare mentes,

Sed mage nummos.

Sic Eques, Sculptor, Coquus, Aduocatus,
Rusticus, Testor, Chymicus, Sophista,
Musicus, Sutor, Iaculator arcus,
Innumerique :

Iura quem claudit numerum Poeta,
Qui Ioui sacro vigor insit auro
Quod Iouis solis, nimis eius ardens
Pallet amore,

Tallet at frustra siquidem scelestus,
Aut adulator dominatur aulae,
His, sophis clausa referantur aures
Sapè Midarum;

Hisque lanarum pecus aurearum
Præbet ignaum læices suaves
La Rei roris sine fine scurris
Vbere pleno :

*De columnis marmoreis Romæ Gotho-
rum inuasionē compluribus forā-
minibus deformatis, quod idem
accidit alijs præclarissi-
mis monumentis.*

LXII.

DEXTERA, Romulidum vastatis moenibus Urbis,
Humano rubuit sanguine tincta Gothi,
Nec satis est, Urbis gemmis, auroque potitus
Sœuit in humanum quod libet ille genus,
Nec satis, æternis monumentis inuidus Urbis
Quæ demoliri non valet, illa forat;
Scilicet æternè confidit viuere faxis,
Quæ ferus æquasset, si valuisset, humo,
Inter quæ vario ductas è marmore moles
Centenas magni Roma valoris habet.
Ast quid Roma sagax? paribus deforme forameæ
Sedula marmo ribus condecorare studet.
Nata putas, quæ iuncta vides in marmore, saxa,
Artificum studio sic bene iuncta vides.

Et modo, quæ primum fuerant deformia visu,
Romana gemmant laxa polita manu.
Quanto Roma magis tenerum cor excolet arte,
Duritiem saxi dum polit arte rudis?

Ad Charidemum eiusque coniugem.

LXII.

CVR requies vobis nullo conceditur ævo?
Quodd nobis vnquam nulla propago fuit.
Hoc vestra venia sit dictum: mente caretis,
Nam sapiens coniux non sine prole perit.

Ad eosdem.

LXIV.

CVM datus ad requiem lectus sit causa querelæ,
A requie vobis est fuga vera quies.

Ad hebraeum, cui nomen Salomon.

LXV.

SEDVCAS mortale genus quod tutius, ornas
Fercula verborum dulcia melle magis.
Non equidem mellis sunt hæc, sed fercula fellis
Re lupus existens, ore videris ouis.
Si quod agis, ferres, pugnares quam tibi! namque
Qui facit, & dicit plus Salomone sapit.

Ad N.

LXVI.

ERigitur per inane domus per inaniter aucta
Per te, regnantis quæ foret aula capax.
Altera sed maior surgit, constructaque fumo.
A te, quæ recto sidera summa petit.
Cum tua prima domus radix vtriusque voluntas
Sit, fluit ex vno fonte chimæra duplex:
Illa tuum oculis de fulvis hauriet aurum,
Absumet cerebrum peior at ista tuum.
Nescio quis subdit: non est cur horreat vltra
Præmissis duplex namque chimæra stetit.

Illustriss. & Excellentiss. D.D.

Hyppolito Lantes Polymartij Duci, &c.

LXVII.

SEX me iustra vident, cum des tantūmodo quina,
Frons mea, quodd mendax sit tibi, gestit, ouat.

*Ad perill. D.D Io. Baptist. Criuellatum, à
quo Viterbij una cum olim Abbate
nunc Cardinali Maidalchino
lantisimo conuiuium fuit
exceptus.*

LXVIII.

CVM tibi det cribrum, rerum dulcissime nomen,
Hinc tua displicuit cœna futura mihi.
Conuenient, mecum dixi, si nomina rebus,
Bacchus erit longè, non procul alma Ceres.
Bacchus erit longè, recreat qui corda virorum,
Quo sine regalis nec placet esca mihi.
Non proci alma Ceres turba comitata volantū
Nec non quadrupedum; mensa secunda ferax.
His nihil adduci poteram, suffusus amore
Sed Maidalchini, motus amore tuo,
Ad tua prompta feror conuiuia latus in aruis
Nostra quibus quantum mens stupefacta fuit!
Quippe quot in raro numerare foramina cribro
Est, tot in his fontes suauia vina dabant.
Gemma liquebat Suriani feruida graei,
Quod mihi celestis nectaris instar erat,
Cæcuba non deerant, stillabant vina falerni;
Cætera si ferrem pagina parua foret.
Ter felix cribrum, cuius de fontibus haufit
Os adèd nostrum, dulce, suauē merum.

[*Ad Iulianum.*

L X I X.

Liquida non frangunt, dixi, tu frangere sis,
Insuper hic inquis hæresis esto sonus.

Fare, quid hæresis est? sacris sententia Patrum
Aduersans dictis, ut tua, sitque tenax.

Liquida non frangunt, cum sit sententia Patrum,
Hæresis hinc sermo, non meus, esto tuus.

Ad N.

L X X.

FAEX hominum cuius genitoris debita templi
Vestibulo foedas exeruerunt nates,

Carnifici que soror suspensa postea, nupsit,
Occisum fleuit neptis adultera virum.

Exque sorore tua satur ipse cruore nepotis
Et neptis peior quolibet angue tumens;

Os tibi perpetuo foetet, neptisue sub ore

Sus lachrymiferus sitat dupius una domus.

Ad N.

L X X I.

HÆreticos multos dicis, quos constat adesse
Veros Christicolas, ut videre bonus,

Erras, detractor prauus de more putatur,

Nec scio te Christi dogmata sancta sequi,

Caluus es infelix, operum sine crine bonorum,

Vertice cor caluum nec minus ipse tenes.

*Et malum & bonum ex terrestris
paradisi malo.*

L X X I I.

EX malo quodcumque malum mortalibus ortum
Est, eius fructus pœna perennis erit.

Ex malo quodcumque bonum mortalibus ortum,

Est, eius fructus vita perennis erit;

Vita

92 VMBRARVM GEN.

Vita perennis erit iustis mortalibus astris,
 Mors orco prauis pœna perennis erit.
 Errasti dices, nunquam peccator abibit.
 Ah depasceat eos mors, sacra musa canit.
 Quàm malum infelix, à quo mala cuncta feruntur:
 Quàm felix malum, quod bona cuncta gerit.
 In plantæ eiusdem fructus mors, vitæque fertur.
 Quæ parit omne malum, quæ parit omne bonum.

De Coralio.

LXXIII.

CORALIVM nereio viridis quæ fluctuat herba
 Aërè vix tacto flammea gemma rubet.

Ad N.

Qui alterius panegyrim ad unum
 quem recitauit.

LXXIV.

TAM nobis fuerat prius hæc oratio dicta,
 A te quæ nobis nunc recitata fuit?
 Eis sic est vno redimitus tempora ferto
 Dux Carolus: quare multiplicatur idem?
 Et leuis, & iuuenis primum qui Doctor habendus;
 Crepisti leuior Simius esse modo.

Ad Eundem.

LXXV.

PRO meritis dignas posset quis (oluere laudes,
 Quas Triadis Peperit concio docta tibi?
 Hac etenim terræ pandisti calica cultor,
 Nec dum discipulus visus e si ipse docens;
 Quis non miretur, nimium mirantur at omnes,
 Nam te callidior quisquis a sellis ad est,
 Dum bibit os solum lambendo proluit ille,
 Synciput ipse lauas, occiput ipse lauas.

Ad

Ad Eundem.

LXXVI.

QVAM bene cantasti! pectus si forte parabis,
Te melior nullus plittacus esse potest.

Ad circumferancum.

LXXVII.

VOCIFERARE diu, ni flecta magnus energia;
Te plebeius, eques sentit, acisse minus.
Obseruo tempus, fieri post prandia cerno
Hæc: Bacchi constat quàm potis esse liquor!

In Eundem.

LXXVIII.

ALYIVOLIS crebrò clamoribus aëra replet,
Astacus & coctus non secus atque rubes.
Extrate raperis, rapiat te spiritus anceps
An vinum; raptus gloria cuius erit?

De Cloride.

LXXIX.

MIratur meretrix, nomen cui Cloris in vrbe
Errendi soles, aëra, marmor, aquam;
Ac si non ausi vaniret pondere cornu,
E Veneris tanti fit quod amore venit.

Ad Lepidam interrogationē Ducis Lantes insignibus alludentem ab Imperatore factā argutissima eiusdem Ducis eodem in genere responsio.

LXXX.

Dixerat, ò Lantes, summus moderator in orbe
Dic, vbi quæso Ionis candida regnat avis?
Cum lepide verbis comitatus verba loquentis
Dux, ibi regnat, ait, fect vbi colla duo.

Ad

Ad Regulum.

LXXXI.

SVNT tenues epulæ, ditissima cœna paratur,
 Quis tot diuitias enumerare potest?
 Argenti pondus, pretiosi pondus & auri
 Efficit ut nimium mensa grauata gemat.
 Si tibi magna fames præcordia rodit habenti,
 Escarum in mensis est mihi sola fames.
 Grandeque si speras ex istis Regule nomen
 Sint plures esca, gloria maior erit.
 Sique famem cupies amborum pellere, fulua
 Incedant passu scerula, vasa, pari,
 Cum gabatis pascant non tantum lumina lances,
 Coëtaque Posticis ne volet esca vijs.

*De Puero septemni Romæ theses philo-
 sophiæ, medicinæ, legum, necnon
 theologiæ publicè defendente.*

LXXXII.

CVM sexagenis certat septemnis in vrbe
 Irrationalis de ratione puer:
 O Rapor! haud aptus sophiæ documenta doceri
 Alta puer sophiæ dat documenta viris.
 Hinc Antichristum fassî plerique fuere,
 Dicere sed Christum plenius ore nequit.
 Nonnulli dixerunt virum, iudaica secta
 Quem manet, at Christo non daret ille manus?
 Cum neque antali causas deducere, fantur
 Spiritus angelicus, seu cacodæmon erit.
 Spiritus alter ait, pueri sub corpore prauus
 Esse potest, quales Rhénus habere solet.
 Est & qui multum dubitet de Fratre, perennè,
 Præceptorque velit cum superesse thesi,
 Plutacus esse potest, sunt qui dixerunt, sed ille
 Ignotis nescit reddere verba notis,
 Vltimus in medium referens exempla ducenta
 Iuic timet, quare? . . . . . Alumnus adest.

He-

Homo natus ad imperium.

LXXXIII.

IVSSA ferunt omnes, nullus sed sponte capessit,
Cur est omnis homo natus ad imperium.

Ad Sextum Agasem.

LXXXIV.

NE nimij cerebrum vitient umbracula soles.
Portantur quorum protegat umbra caput;
Ne poscas istud ne tuens umbracula Sexte:
Quod non existit nil vitare potest.

De eodem.

LXXXV.

NE fiant nigri nonnulli umbracula gestant,
Neve liquescat adeps Sextus agaso petit.
Hac sola ratione potest ea poscere, namque,
Nil astus secum solstitialis habet.

De eodem.

LXXXVI.

Quid facient equites? umbracula poscit agaso:
Ut famulo superest morigeretur eques.

Loquitur Hecate.

LXXXVII.

LVNA, triceps habeor, czlo. Proserpina stagno
Cocyti, terris esse Diana placet.
Quæ Deitas stygo, quæ terris, quæ sidere maior,
Cuius opem tellus, orcus, & astra petunt?

Ad Militem.

LXXXVIII.

NON rigidus Mauors intentus cædibus atris,
Ut facis iratus solus in Vrbe furit;
Aidescunt oculi, crines crispantur in altum,
Nil nisi scruities spirat ab ore tuo.

Veste

Veste sacra posita stringis temulentius enses,
 Et vice flammaram fundis ab ore merum.
 Missus in ingenti vis hostem perdere turba,
 Non tibi turba fauet, sed magis illa nocet.
 Detinuit aues, incautum detinet illa,
 Sed non incautè turba ministra fori,
 A turba turbam nescit distinguere Bacchus;
 Quem eiuem censes esse fatelles adest.
 Te capit & stringit dextram læuamque catenis,
 Incipis impatiens solūere vincla manus,
 Sed frustra: tecum pugnis certatur, & ictu
 Scloporum, pars fit saucia quæque tui;
 Fit merito laniena tuis dignissima gestis,
 It per membra cruor more fluentis aquæ.
 Alitè conquereris stridens sum seruus . . . .
 Et . . . . proficis inde nihil,
 Altius exclamas sum præbyter, haud licet istud,
 Audis: absque toga num licet ire tibi?

Ad Nouaculam.

LXX XIX.

QUæ faciem radis perstricta nouacula nostram
 Est lauare tuum, non lacerare genas.

Ad Fuccium.

XC.

Tibure cessisti lætus, tristisque redisti
 Roma, tristitiæ quid tibi causa fuit?
 Tibure iam verbis aderat mea parua supellex
 Egressu, reditu mentio nulla fuit.
 Polliciti posthac ni reddes pignora, cernam
 Non semel in vultu tristitia signa tuo.

*Ad Urbem vehi quicquid pulchri**Tibure inuenitur.*

XCI.

Amplæ Nauonæ viridaria lata reuisens,
 Quæcis haud terrarum pulchrius orbis habet.

Ex-

Expetij fructus meliores vnde venirent,
 Responsum, veniunt Tibure, sæpe fuit;
 Martia deserui quapropter mœnia, ducens.
 Mentibus æstiuis Tibure posse frui.
 Tibur ut appetij vendentem lumine lustrans
 Inspexi fructus vendere sæpe rudes;
 Pulchrior & melior petij sibi fructus an esset;
 Sepositos quosdam dixit habere domi.
 Quos ubi transiit, quanti faceretque petitus,
 Plus duplo Romæ subdidit ille mihi;
 Mirabar valdè fructus, qui Tibure Romam
 Mittuntur, duplo Tibure posse dari.
 Nescio quis tacite nostras sufflauit in aures:
 Quicquid adest pulchri Tibure Roma vorat,
 Tiburis ergo frui raris si fructibus optas,
 Tibure discedens Martis ad arua redi.

Ad Dindymum.

XCV.

BIS fueras coruus, ter postea fune ligatus;
 Neutrius generis nunc placet esse tibi.

Ad N.

XCVI.

SÆPIVS ipse petis nobis cœnantibus ædes,
 Dum tibi sit presto lignea porta diu.
 Ad pomum spectas, animum nec ponis, ab ovo
 Ianua quo paucis tempore suida manet.
 Ingrediens blando conuiuas ore salutas,
 Redditur urbane mox tibi dicta salus;
 Osque sedens soluis, meministi claudere nunquā,
 Ieiunus, mirum! plus epulone vomis.
 Pluribus ingluuiem verbis ostendere tentas,
 Aures sed patulæ nil retinere valent.
 Conquereris; subeas nunquam cum testā vocatus;
 Cur tibi quòd non sit mensa parata doles?
 Te decet haud aliud quàm scuræ munus obire:
 Dotibus atque tuis hoc satis esse puta.
 Si nimis est nobis tecum ciuili. er aqum,

H

Hic

98 VMBRARVM GEN:

Hic error nimis nobilitatis erit .
 Subiungis lepidè: dulci vos nectare paui
 Eloquij toties, ambrosiamque dedi ,
 Nec semel optatis dabitur discumbere mensis ?
 Cedo tibi, nimis est ingeniosa gula .

Ad Lymphas.

XCVII.

Cur hæc? quid gelido petitis me murmure lymphæ
 An me forsassis nunc plaga vestra capit?
 Aut mihi pacatum vestrum concedite regnum,
 Aut mihi sit vestra grandine tuta domus .

De N . . . .

XCVIII.

LECTICA vestus, surgunt cui cornua bina
 Fronte, salutatus nec inouet ille caput .
 Mens erat, vt saltem submissa voce salutem
 Redderet, vrbane, detegeretque caput,
 Quàm sum deceptus! verbum nec protulit vnum,
 Posterius munus cornua bina negant .
 Insuper erubuit nunquam vir pessimus; ast vt
 Cornuti facies erubuisse potest?

Ad Milum.

XCIX.

Siloueris cum mille viris, en iurgia mille:
 Si faceres aliter non tibi Mile fores .

De Cloride meretrice .

C.

MEIERE, Cloris ait, res est turpissima visu,
 Sed clam non ducit turpe quod ipsa facit,

*In medicum se ad mollitiei peccatum
sanitatis causa patrandum turpi-
ter adhortantem.*

C I.

PROH dolor! edicis fundam mea semina terris,
Dic, sic immunis vulnere mortis ero?
Non poteris, subdis, mortis vitare sagittas,
Nam semel est cunctis mors obeunda viris,
Complures sed ages annos: quot?posito centum:
Appage, non vni secula mille feram.
Quam sic obscenè viuere, malo mori.
Non mihi tam parui vita perennis erit.
Is nunquam viuit, qui mala semper agit.
Pluris mille malis sit bene ducta dies.
Heu indigna viris pharmaca, digna stygis!
Irrationalis quod fera virat, agam?
Aeternas cades hæc medicina parat.
Viuere perpetuum dat bene sumpta dies.
Aeternam noctem lux male sumpta parit.
Corpore non curo, mente valere placet.
Non terris, astris viuere debet homo.
Ipse polo viuam dummodo, cedo solo.
Nox citius fertur turpiter acta dies.
Cur animi pluris non facienda salus?
Est hæc non vita, sed medicina necis?
In calis regnem dummodo, terra vale.
Quid simili vita scdus esse potest?
Est mage nulla viris hac medicina nocens.
Dic mihi inhumana numquid valet esse magis?
Non homo vixit heri, qui male vixit heri.
Non vomit infernus sæua venena magis.
Nulla lues animæ sauior esse potest.
Turpiter in mollem sic homo fortis abit.
In promptu semper quam nocet ista lues!
Sic fiam, quoties hæc, homicida, geram.
Sic mortem & vitam sola medella dabit.
Sic infirmantur dæmonis arte viri.
Sic magis æterna sit nece vita breuis.

100 VMBRARVM GEN.

Sic ingens hominum turba perire solet.
 Sic proprijs manibus concidit ictus homo.
 Sic facer ex hominum pectore cedit amor.
 Sic homo dum prauus fit, finit esse bonus.
 Sic dat criminibus gratia dia locum.
 Sic homo, dum dæmon fit, finit esse suus.
 Sic reliquis ista plus agit arte satan.
 Sic solet in barathrum corpus abire virum.
 Sic perit angelicis mens generata choris.
 Sic, si membra valent, mens nihil ipsa valet.
 Sic & idem vitam conferet atque necem.
 Sic scelereum seruus fit cacodæmon homo.
 Sic proprijs telis occidit ictus homo.
 Sic hominum species tota perire valet.

Ad Eundem.

Improbus ò atrox hominis sub imagine dæmon
 I, pere tartareum, ne medeare, lacum.

Quæ fides suis de redivibus magnificæ
 loquentibus sit habenda.

CII.

QVot sibi sint nummi, sint prædia, testaq; census,
 Si quis ait, medium sit minuisse parum,

Ad Diadumenum turcam.

CIII.

HIS semper grandis ò Diadumene
 Verbis luxurie tempora transigis
 Oris in patrijs vt calidissimis
 Regnat crescite, tum multiplicamini,
 Nam cum fratre soror, cum patre liberi,
 Vt faris, coeunt, quid facient cantes?
 Hic vnum fieri non ais, at facis:
 Quid tecum Ganymedum ista cohors facit?
 Infandum scelus! ò grande homicidium!
 Quæd nunquam faceret bellua vir facit.

An

*An melius sit nubere egeno, at sapienti;
quàm imprudenti, licet diuiti.*

CIV.

PAUPER an est melior sponſus virtute decorus
ſtultò, diuitijs affluat ipſe licet?

Eſt melior: virtus nonnunquam ditat alumnos,
Diuitijs ſtultus ſed ſophos eſſe nequìt.

Sunt fructus virtutis opes, eſt dicere ſæpe,

Sed nunquam virtus dicere fructus opum eſt.

Inuidere malum, inuideri bonum.

CV.

INUIDEO Caio non, nobis inuidet ipſe,

Aſtor in hoc ſemper fit patiente miſor.

Omnia cum tempore.

CVI.

VNICA dum vigit Pallas ſapientia, quivis
Dicere tunc poterant aurea ſecula vident,

Poſtea quando Dæx Pallas conceſſit amoris,

Dicere tunc poterant Troia ſub igne cadet,

Imperat: ecquid erit cunctis dum Iuno moneta?

Dicere quiſque poteſt: obruet vnda ſolum;

Arguor, & recte, mundus periturus an igne?

Fiet nilque potens aureus igne liquor?

Obruet vnda ſolum prius aurea, quàm cadat orbis,

Auro nil factò, terra ſub igne cadet.

De Eodem.

CVII.

OMNIA tempus habent, vigit ſapientia quòdā

Post amor inualuit, nuncque Moneta præſt.

Hinc tibi lis primo Pallas ceſſiſſet in æuo,

Post Veneri, victrix at modo Iuno fores.

Eiusdem epilogus .

CVIII.

Omnia tempus habent, quondā sapientia Pallas
Post furtiua Venus, Iuno moneta modò .

*In N. præceptorem alterius scripta ;
ut sua, distantem .*

CIX.

Scire tuum nihil est, irascere, dicito quæ so
Sunt tua quæ dictas scripta vel alterius ?
Non tua discipulis quæ dictas scripta videntur ;
Cum sint alterius scire tuum nihil est ,

In Eundem.

CX.

VT Venusinus ait volucrum cornicula risus
Furtiuo quondam nuda colore fuit .
O tibi quot paries factus cornicula risus ,
A te si vatum carmina turba petet !

Ad Turgidum .

CXI.

Mens tibi quàm felix, firmâ quæ lumine lustras,
Mente tenes, cunctis scisque referre diu .
Os tibi quàm infelix semper mendacia fundens ,
Dum facit, ut quævis edita scripta canant .
Paucal legens vis multa viris legisse videri,
Ignauus facus quò videare sophos .
Hinc semel à nobis mendax, asinusque vocatus
Id perferre ne quis; vera silenda forent .
Es tibi qui passim mendax, qui semper asellus,
Cur idem nobis non semel esse potes ?

Ad

Ad Priorem, virum quidem facetum.

CXII.

Diceris à multis lasciuus, callidus, excors,
Fur, lufor, latro, turpis, auarus, iners;
Omnibus his dictis extollis ad aera rifus;
Cur hæc sunt factis inferiora meis.

Ad N.

CXIII.

Ingenuus, iustusque viris cupis omnibus esse,
Alt vñum profers & duo mente tenes.
Ignorans, animo vir duplex iugiter extat,
Non sibi; non alijs constat, vbique malus.
Ponere quinque soles, sex vero referre suescis,
Hinc tibi non pes, est inspicienda manus.

Ad Amicum.

De Andrea Doctoratus laurea donato.

CXIV.

Imposuit denas formas ignarus aello
Quas vbi distribuit doctor, Amice, fuit
Si denas iterum format imponet aello
Andreas, pariter doctor aellus erit.

De milite Martis, & Cupidinis.

CXV.

Fit diro martis victor certamine miles,
Victor verò fugâ miles amoris adit.

Ad Sicardum.

CXVI.

Quæ tibi virgo senivult nubere flore iuuentæ,
Nî sapiens, mulier nubit & illa pari.

De animo humano.

CXVII.

Nil vnquam voluit frustra natura, volutat
 Nec modo quid frustra, voluet & inde nihil,
 Hinc quidam dixere virum; vir mente volutans
 Aeternos annos anne perennis erit?

Ad Auarum.

CXVIII.

Cum numeres redditus festeria mille per annos;
 Te pudet haud cunctis dicere, da, ser opes.
 Non es dissimilis meretrici, cuius ab ore
 Est audire diu: da mihi, vel ser opes.
 Hæc me dicenti multas dabis ore querelas,
 Fronte cares, ergo quis pudor esse potest?
 Vis obseruantis tua crimina claudere labrum,
 Indue iam frontem, sitque crumena patens.

Ad eundem.

CXIX.

Inuisus, dicis, tibi sum dum talia pandis;
 Inuisi mores sunt, mihi crede, tui.

Ad Lectorem.

*De quibusdam Auctoribus suis operibus
 voluminibus in laudem suimet com-
 posita inserentibus.*

CXX.

Ridiculum planè! scriptorum turba recentum;
 Ante suum mittit grande volumen opus;
 Cæsareus Legatus uti, Regumque, Ducumque
 Præmittit, ac rhedis agmina densa virum.
 Hoc tamen inter eos surgit discrimen & istam,
 Vt facit hæc, illi non aliena ferunt.
 Cernere si fuerit claudant quæ gesta volumen,
 Quam fuerit, Lector, cernere pulchra nimis!

Autor si vates, illius Apollo scabellum
 Fit subito, musæ mox famulantur ei.
 Si secus Orator, mox aurea flumina mittit,
 Illi pro nihilo Quintilianus erit.
 Inuenies & idem, fuerint seu scripta medendi,
 Seu legum, ruris, militizue, domus.
 Quando figurato variam spectabo figuram,
 Quid tunc? cum vino quod solet esse, geram;
 Inferiora suis exemplis vna ferenti.
 Dico: refer nummos, ni meliora feras.
 Auribus excipiet sic tristis ganeo laudum:
 Redde datas laudes, ni meliora feras.
 Vel, quod erit peius, fuscæ cornicis ad instar
 Exuto plumis corpore nuduserit.

Ad N. De Eadem materia.

CXXI.

Quid facis infelix! ferrum suspendis acutum
 Diuidet è collo quod tibi busta modo,
 Annæ vides, quæis acta putas reuirescere vitam;
 Iudice te, turpes accelerare necesse?
 Si tua scripta putas alienis viuere chartis
 Falleris, in cubis iam tumulata iacent.

Ad Eundem.

CXXII.

Ert heracleum lapidem tua dextera secum;
 Et referant aurum vis oricalca tua?

Ad Eundem.

CXXIII.

Quo tibi credatur si testibus vttere centum;
 Fidus dum tot eges testibus esse nequis.

Ad Eundem de Rho.

CXXIV.

Rhò sine teste putas reprobanda volumina fidi?
 Fallere, nite probat, qui sine teste probat.

Ad Sabdium.

CXXV.

Premittam nostris oras tua carmina libris;
Empta laudari non ego mercede volo.

Ad Eundem.

CXXVI.

NVM placeat nobis laudum si gloria quæris?
Nostra quidem nobis; non aliena placet.

Ad Codrum.

CXXVII.

A Nobis aliquid diu petentem
O Codrus nihil extrahique possit
Largis de manicis tuis & arctis,
Largis ut capias, feras ut arctis,
Dicebam prius esse te petacem,
In maius tuus ardor iste crescat
Cum verò, magis impudens magisque
Fias quotidie phrasi altiore
Cum magno referam tui rubore:
(Si non est ubi frons, rubor quit esse)
Non Codro petulantior vir extat.

De Auri potentia.

CXXVIII.

NIL magis humanum fuluo cor fascinat aurum:
Hic ars, hic robur, consiliumque perit.
Hinc argumentis sexcentis arte relictis,
An fatear verum dicere Flora potest.
Hæc ubi romanos dominos ex asse reliquit
Diues opum, scortum nomine Cloris erat,
Mox redimita suis simulachris tempora vidit,
Strata genu flexo quæ sibi thura dabant,
Et sibi constitui floralia vidit Aprili
Turpi luxurie mense patranda sacra,
Et Dea ficta fuit meretrix, quæ spurca ligustris,
Cum violis præsit purpureisque rosis,

O vtinam seclis reuolutis florea Cloris
Regnasset tantum, nè modo Flora foret.

De se loquitur Næuius.

CXXIX.

Plena domus gazis cunctis mea cornua pandit,
Quot quot egent illis, qui tamen ista tenent.

Ad Charidemum se falso in Illustrissimam Sanctacruciorum familiam inferentem.

CXXX.

E Sanctacrucio iactas si sanguine natum
Te fore, non noster sed tuus error erit.
Ne scio quid libræ, deerat, sic fama, paternæ,
Et poteras centum filius esse patrum.
Quid tibi conueniat decorat quos purpura multum
E Sanctacrucijs hæc duo verba ferent.
In cruce cerno duo, cerno fustemque crucemque;
Hæc Sanctacrucijs, conuenit ille tibi.

Ad N. sui amicissimum.

CXXXI.

Ad te veste niger venit vir mane togatus
Cum socio hispano presbytero similis
Abrasa barba nonnunquam mellea fundens
Verba, pudor, risus cuius in ore micant.
Si sapis, hunc vitæ: tenera latet anguis in herbâ
Non cor adit, loculos risus at ille tuos.

Ad Vellium.

CXXXII.

MENSE sub ardenti qualis quintilis habetur,
Solibus eximijs per graue corpus erat.
Vtile cumque mihi nullum medicamen haberem;
Est in quintili nam medicina nocens;
Vt primum solis radios albescere vidi,
Ad foecunda tulij sicubus arua pedem,

Ascendi ficum curuantem brachia fici,
 Alius descendi quando repleta fuit,
 Mox grandi patera delibans fluminis vnda
 Incessi est alius donec aperta nimis.
 Hæc me narranti fuerit num cocta requiris,
 Vtilis est calidis nam data ficas aquis;
 Peccatore sermonem voluens irascor ineptum,
 Est, qui nec multis semper ineptus erit.
 Iras vt ponam demonstras inguina Velli,
 Est ficiosa celer queis medicina salus:
 Hæc ego cum nequeam spectacula cernere, dixi,
 Est plus quam dicis, desine, crasque tege.

De Cloride.

CXXXIII.

LACTEA quæ candent in Cloride brachia, lucis
 Vincere secretis quemque giganta valent,

De eadem.

CXXXIV.

AXEM qui torquet semper sublimis olympi
 Cloridis in lucis succubuisset Atlas.

*Cur palatia, vt plurimum imperfe-
 cta relinquuntur, secus vero
 accidat casus.*

CXXXV.

CVR sint excelsæ moles sine fine relicte
 Quæris? & exiguis cur data quæque manus?
 Cur, peto, Magnates tollunt ad sidera cristas?
 Demissusque solet serpere pauper humi?
 Haud confert diues celsas cum robore moles,
 Iste sui compos viribus æquat opus.
 Quàm melius fuerit perstringere pauca sed aptè,
 Plurima stringendo, stringere nilque bene,

De Cloe ad Priscum .

CX X X V I.

SI semel interulæ præstares munera Clois,
An fient vnum corpora vestra duo ?

*De infelici sui æui conditione
circa titulos .*

CX X X V I I.

TEMPORIS infelix nimium conuersio nostri,
Quo toties peperit res bene gesta necem.
Quos sibi, si demas titulos vsurpât amicus,
Protinus hic vitam demetit ense tuam.
Sin minuit Mimus titulos, sit plausus in aula,
Emicat & Mimi fulua moneta manu,
Turpius æquid erit? mimo concedit, amico
Quod negat, an Mimo plaris amicus erit?

Ad Lycoridem .

CX X X V I I I.

FRIGORE nocturno strophio si pectora vincis,
Si quis erit tecum, non erit illud opus .

De Cloride .

CX X X I X.

CLORIDIS erectum pendet ventrale perenne,
Qv tinam rumeat hoc aliquando viro .

De Eadem .

CX L.

IN vultu roseus florum gemmascit ocellus
Cloridis, in dextra plus alabastra nitent .

Ad N .

CX L I.

CVM satur ore tenus nequeas ediscere, luges;
Et mentem & ventrem nemo replere potest .

Ad

110 VMBRARVM GEN.

Ad Vacchiam.

CXLII.

ANTE laborares quam dira Vacchia podagra;
Regia mittebat munera dextra mihi.
Di faciant, abeat longè cito lenta podagra,
Hæc mihi nam peior nulla chiragra fuit.

Ad Sosibianum.

CXLIII.

VXORI monumenta facis pulcherrima sextæ,
Iureque, sic reliquos non monumenta iuvant.

Finis Libri Tertij

VM-

VMBRARVM
 GENIALIVM
 IO. FRANCISCI
 RAYM VNDI
 CESPITELLENSIS.

Liber Quartus

AETHIOPS EVROPAEVS
 INSCRIPTVS.

*Ad Eur'opaeum nomine Blancum ,
 secus Aethiopem .*

ETHIOPEM commendo tibi ca-
 rissime Blance ,
A Qui tecum cepit viuere, vultq; mori.
 Eius causa manes, viues, dum viuet,
 in illo
 Dimidium cordis, pars animaeque meae.

Ad

112. VMBRARVM GEN.

Ad Eundem.

I.

DAT centena tibi sistens in nomine Musa
Disticha, plura dabit dum tua gesta canes.

Ad Lectorem.

II.

Quisquis es hæc centum lecturus disticha forti
Sis opus est animo, nil nisi monstra leges.

Ad Eundem Blancum.

III.

QVI potuit corui matrem dixisse columbam,
Ille potest matrem dicere nosco tuam.

Ad Eundem.

IV.

Formosum pectat quisquis dum Blance vocaris.
Protinus at ridet dum nigra labra videt.

Ad Eundem.

V.

ANSER natus eras, es factus postea coruus,
Non es, & es Blancus, coruus & anser eris.

In Eundem.

VI.

ES merulus modo, cornix, toto corpore coruus,
Qui primum cygnus, turtur & anser eras.

In Eundem.

VII.

Turtur & anser eras, toto qui corpore cygnus,
Coruus es, & cornix, es merulusque modo.

In

In Eundem.

VIII.

BLancè magis coruo nulli similabere, solus
Et albo coruus nam solet esse niger.

In Eundem.

IX.

SVS grunniat grunnis, sus spumat, tu quq; spumas,
Sus fueret, fœces, estis vterque pares.

Idem de se ipso Ad Lectorem.

X.

SVM niger, & non sum, fieri non posse fateris,
An sum qui Blancus nominor, ore niger?

Ad Eundem resp.

XI.

BLancus es atque niger? sciat hoc natura cauto,
Patis enim non est hæc rationis amans.

Ad eundem.

XII.

IN te candoris vestigia nulla renident,
A quo nunc Blancus dicier ergo potes?

Ad Eundem.

XIII.

DVM dicunt nigrū, mutant tibi nomina Blance,
Et bene, de niueo nil nisi nomen habes.

Ad eundem.

XIV.

BLancè tibi proprium nomen si surgere gaudes,
Nunc proprium nomen desine, sume nigrum.

Ad

Ad Eundem.

XV.

IN medium crebro candorem nominis affers,
Quod non est in te Blance referre soles.

Ad Eundem.

XVI.

DO tibi nigrantis cornicis munera, Blance,
Vt noscas quanto sis magis ipse niger.

Ad Eundem.

XVII.

Visere tinctores desistito, namque colorem
Admittit nullum, qui nigricare solet.

Ad Eundem.

XVIII.

NE nigrior fias si fers umbracula, pone,
Nil tecum quod agat flammiger aestus habere.

In Eundem.

XIX.

BLance tuo cur sis indignus nomine quæris?
Vestibus es, toto corpore, pelle niger.

Idem de se ipso.

XX.

QUOD nimirum gelidas exustus solibus undas
Miraris quæram? sum phætonis opus.

In eundem resp.

XXI.

ES phætonis opus? caueas ne fulmine cæctus
Horrissono fias Deucalionis opus.

In

In Eundem.

XXII.

Niger existas calidis immergeris vndis;
Sic albus fieri Blancenè credis aquis?

In Eundem.

XXIII.

Si spectas nomen, superas candore ligustra,
Si verò corpus, nigrior esse nequis.

Ad Eundem.

XXIV.

Blance quod ostendat quererex contraria nomē,
Impositum nomen si foret ad placitum.

Ad Eundem.

XXV.

Accipe cerussæ libram cum calce rubenti,
Cornicis verè nam tibi vultus adest.

Ad Eundem.

XXVI.

Nomen idem fratri, similis nō vultus vtrique
Cur? tuus est frater Blancus, at ipse niger.

Ad Eundem.

XXVII.

Est mihi suspicio vultus dum cerno parentum,
Si bene conspicias non niger alter erit.

Ad Eundem.

XXVIII.

Si mage nil tenebris existit luce propinquum,
Inter te & nomen nil valet esse tuum.

Ad

Ad Eundem.

XXIX.

Nominis est candor, nigredo corporis, ille
Est etiam patris, tota nigredo tua est.

Ad Eundem.

XXX.

Nigrum nigra decent, noctu vigilare memento,
Et dormire dic, sic bene cuncta fluunt.

Ad Eundem.

XXXI.

Mortales pariles cunctos tibi Blance fateris,
Si quis in his niger est, candidus esse potest.

Ad Eundem.

XXXII.

Nomen habes clarum, concedo Blance, sed isto
Dempto, deformis, turpis es, atque niger.

Ad eundem.

XXXIII.

Displicet, ut video, tali te nomine dici,
Non quia sis Blancus, displicet esse nigrum.

Ad Eundem.

XXXIV.

Fit mihi suspicio de re, tum nomine, Blance
Candescas semper ni bene, dic: quid eris?

In Eundem.

XXXV.

Dat calum candor, nigrum, si praevallet, umbras,
Ex his debetur quid tibi iure vides.

Ad

LIBER QVARTVS. 117

Ad Eundem.

XXXVI.

Felix sorte tua natalia *Blancula* ducens,
Infelix contrā, nam *niger* artus inest.

Ad Eundem.

XXXVII.

Si vir es, ut cerno, non audeo dicere porcum.
Qui porcum reddis uestibus, ore, pilis.

In Eundem.

XXXVIII.

Tu cernens nigris infantem cornua buccis
Sus, dicam, grunnit candidus, atque niger.

In Eundem.

XXXIX.

Instar candentis genus est tibi *Blance* papyri,
Se calamus linguæ tingit in ore tuo.

Idem Ad Autorem.

XL.

Et nota tam grandis nigredo corporis in me?
Si nomen pendes maior adesse nequit.

Ad Eundem.

XLI.

Blancus adesse tuum nomen si *Blance* fateris,
Ridebunt omnes, si sapias, adde: niger.

Ad Eundem.

XLII.

Mentiris mentham, vultu cum *Blance* nigrescas
Ast cum non multum, . . . semper eris.

Ad

Ad Eundem.

XLIII.

CUr modò te similem Coruo, vis noscere causâ?
Nil aliud semper quam crocitare facis.

Ad Eundem.

XLIV.

TE magè conferrem nigris felicius hâdis,
Ni tibi tarniuori dens foret, osque lupi.

Ad Eundem.

XLV.

SI niger haud es, & es, nō est cur pluribus æquē,
Haud cum te simili prodigiosus inēs.

Ad Eundem.

XLVI.

Candidus, an niger, existas dubitabile cum sit,
Non datur æqualis, iam potes esse nihil.

Ad Eundem.

XLVII.

SI potes esse nihil, nullus felicior est te,
Nam quis te contra sumere tela potest?

Ad Eundem.

XLVIII.

Naturale tuo speculum magè nō datur, in quo
Ad viuum Blancus redderis, atque niger.

Ad Eundem.

XLIX.

ACcūsâs Blancus cum vespere, mane voceris,
Nec cendes vi quam, maxima Blance facis.

LIBER QVARTVS. 119

De eodem. Ad Lectorem.

L.

EXtremos Blancus vis claudat morte labores
Lector, ab illius corpore tolle nigrum.

Ad Eundem.

L I.

CVM niger, haudue niger sis, te sine viuere nullus
Est nec, qui tecum viuere possit, homo.

Ad Eundem.

L II.

Spectat ad Aethiopes nigrum, candescere nostra
Refert, tu solus Blancus vtrumque tentis.

De Eodem.

L III.

QUOT Blacus similes numerat sibi nemo virorum,
Nam similes omni sunt ab viroque polo.

Ad Eundem.

L IV.

VT fieres mi Blance tuus si tonsor aueret
Candidus, o quam calx saepe petenda foret.

Ad Eundem.

L V.

CVM tibi sit nullum candoris corpore signum,
Dic mihi nunc quare Blancus adesse velis.

De eodem.

L V I.

QUI modo tonsorem petijt, si Blancus adesset,
Sit calx, sit feruens, &c data lympha facie.

Ad

Ad Eundem .

LVII.

O Moibus exoptas si candidus esse, nigerque
 Nulli, non vnquam fac videre dic.

Ad Eundem .

LVIII.

IN te desigo quoties mea lumina, vultum.
 In niueo toties stipite cerno nigrum.

De eodem ad N.

LIX.

Quem iuuenem cernis, signatum nomine Blance;
 Est pariter, mirum! candidus atque niger.

In Eundem .

LX.

EVropa tibi surgunt cognomina Blance,
 Aptius athiopis quàm tibi nomen erat?

Ad Eundem .

LXI.

Cum sis cornicis signatus imagine vultus,
 Blance nihil aliud, quàm niger esse potes.

Ad Eundem .

LXII.

Cum tibi nigra manus, sit nigrum deniq; corpus,
 Cur potius nomen non tibi dextra dedit?

Ad Eundem .

LXIII.

Nomine membra tibi pluris si Blance putantur,
 At mihi quàm nomen membra minoris erunt.

LIBER QVARTVS. 121

In Eundem.

LXIV.

Redde tuum nomen patri, cum corpore totus
Sis niger, & matri cætera redde tuæ.

Ad Eundem.

LXV.

Inspice te primum, paulò post inspice patrem,
Miratus dices: non meus ille pater.

Idem de se ipso.

LXVI.

In tenebris Blancus nullus dubitabit an adsum;
Cum secus in luce, est lux tenebrosa mihi.

Ad Eundem.

LXVII.

Finiet æthiopum Lachesis dum flamina vitæ,
Hic sis, alit contrâ, sicque perennis eris.

In Eundem.

LXVIII.

Qui mihi cygnus eras, patris dum vita manebat,
(Si pater ille fuit,) nunc mihi coruus eris.

In Eundem.

LXIX.

Cur pudeat nigrum cunctis te Blance fuisse,
Num natura tibi candida membra dedit?

In Eundem.

LXX.

A Tota Blancus tu quamuis vrbe voceris,
Te nigrum dicet, qui cupit esse salax.

F

Idem

Idem de se ipſo ad N.

LXXI.

Nomine candorem ſignans, ſed corpore nigrum.
Sum monſtrum, quid? ſi candidus ore forem?

Ad Eundem.

LXXII.

Ore fores Blancus veluti ſi nomine, toto
Candidior planè nullus in orbe foret.

De eodem ad N.

LXXIII.

Ille velut Blancus nobis quiſcurra tenetur,
S. demas nomen, cætera nigra ſapit.

Ad Eundem.

LXXIV.

Nomine candenti cum corpore dantur honores,
Ergo tibi nullus ſic tribuendus honos.

De Eodem.

LXXV.

Paſcetur Blancus proprijs tunc temporis eſcis,
Cum fuerit mentis candida nulla dapum.

Ad Eundem.

LXXVI.

Aethiopes eſes inter, me iudice, primus,
Aſt europæos infimus inter eris.

Ad Eundem reſp.

LXXVII.

Quam magis hæc omnes Blancus vox, afficit albos
Tam tibi non albo conuenit illa minus.

LIBER QVARTVS. 123

In Eundem.

LXXVIII.

QUæ plerumque suis respondent nomina rebus,
Hæc voluere virum ludus ut ipse fores.

De eodem.

LXXIX.

NON tantum gignit nigros ægyptia tellus,
Nam dedit æthiopem terra latina virum.

Idem de se ipso ad N.

LXXX.

SVM niger ore tenus, si fiam candidus ore,
Non tibi, non alijs despiciendus ero.

Ad Eundem.

LXXXI.

ET niger, & Blancus poteris tu nomine dici,
Vnus enim rectè nomen vtrumque tenes.

Ad Eundem.

LXXXII.

EST te candidior nullus, nec nigrior alter,
Inter se pugnant, quæ facis esse simul.

Ad Eundem.

LXXXIII.

ORDINE si fierent inuerso cuncta, profecto
Non addenda tibi, nec minuenda forent.

Idem de se ipso.

LXXXIV.

NI mea membra forent nigro fœdata colore,
Non foret in toto candidus orbe magis.

Ad Eundem.

LXXXV.

A Niveo Blancus fuerit qui corpore dictus,
Non dabit alba tibi, sed dabit alba sibi.

Idem de se ipso.

LXXXVI.

Nil adimit nobis, nobis qui non nigra demit,
Abripit aut vitam, qui mihi nigra rapit.

Idem de se ipso.

LXXXVII.

Quid me compactum sub nigro corpore rides?
Nigrior aethiopi pulchrior esse solet.

Idem de se ipso.

LXXXVIII.

Reddentem nomen formam mihi credis inesse,
Falleris, ablato nomine coruus ero.

Ad Eundem.

LXXXIX.

A Te cum speret sibi candida quisque stupebit,
Postea cum trades nigra videnda sibi.

Ad Eundem.

XC.

Hoc licet albenti sis totus nomine trunco,
Inspiciens truncum non tamen alba videri.

Idem de se ipso ad Lectorem.

XCI.

Blancus adesse feror, nigre co corpore totus,
An scis cur potius Blancus adesse feror?

Ad

Ad Eundem.

XCII.

Non tibi mendaces essent materque paterque
Horum tinxisset si tua membra color.

Idem de se ipso.

XCIII.

Cum mihi de facili quivis nigredine cedat,
Non video quare Blancus adesse ferar.

Idem de se ipso.

XCIV.

A Patris Blancus dicor cognomine, mater
Dum peperit nigrum deteriora dedit.

Ad Eundem.

XCV.

Es niger? en fumus, candes? cande scit & illa,
Est omni similis parte chimæra tibi.

Idem de se ipso.

XCVI.

Qui nunc inspectus videor niger omnibus esse,
Dummodo non videar, non niger esse ferar.

In Eundem.

XCVII.

Cur te non aquilæ similem, vis noscere causam?
Hæc colit alta diu, tū colis atra diu.

Ad Eundem.

XCVIII.

A Ethiopes albis ridentibus, & vice versa,
Amborum Blancus tu potes esse iocus.

Ad Eundem.

XCIX.

Et niger, & Blancus cum sis, simile chimæz,
Ne sis maioris causa, recede, fuge.

Ad Eundem.

C.

Heu fuge, nāq; nouos aptat sibi musa cothurnos:
Num satis est lusum musa iocosa? tace.

VNICA ELEGIA

De eadem materia.

Ad Blancum.

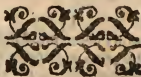
INDVITO pennas, perpenso nomine cygnum
 Te dicam, vultu noctua semper eris;
 Ad placitum volitare potes noctuque diuque
 Sic, vnus lucis noctis & ales eris.
 Fallor, cum lucis nec noctis verà fereris
 Ales, sic nunquam tuta volare potes;
 Nam tenuem leuibz dum scindes aera pennis,
 Euellent facie lumina lucis aues;
 Teque tenebrosū latum per inane volatu
 Locali excipient vulnere noctis aues.
 Terque quaterque miser! nullum volitare per aui
 Cum valeas, rodet viscera dira fames:
 Viscera dira fames rodet; cum mors obeunda
 Sit tibi, num melior mors generosa foret?
 Mors generosa foret melior, quā claudere posses
 Ridiculam vitam, ast fata subire nequis;
 Nam nece lucis aues nolent adimarz acerba,
 Nec finet vt pereas vulnere no²is auis.
 O nimium infelix! nequeas cum cedere fato,
 Non est in toto te magis orbe miser.
 Nam roguz vrentes exoluens pectore curas,
 Quò magis angaris, tangere membra negat;
 Quodque datur cun^{ct}is mortali semine natis,
 Hoc tibi, sed meritò, denegat alma parens.
 Commiseror multum: tibi quā prodesse peropto
 Ex hoc de facili noscere quisque potest.
 Quin tua tam tristi releuarem membra dolore,
 Mens mea non poterat mœsta quiete frui.

128 VMBRARVM GEN.

Est morbo medicina tuo ; cum fulgurat Eos ;
 Et filer omnis auis, sumito tela manu ;
 Sumito tela manu, cerebrum queis figere possis,
 Sique cares cerebro, sternere membra queas.
 Aut sapiens vitæ valeas abrumper filum,
 Non id ages, quare ? dulcis es ipse sale.
 Sit Satis efficit lusum tibi Blancule pennis,
 Pennis iam positis membra resume viri ;
 Sic sapiens, si verò nigrum candescere nescit,
 Ut potes in sanum mente redire virum ?
 Esto quodd insani valeas assumere formam,
 Et nigri possit candor habere locum,
 Atque mori cunctis sub utroque iacentibus axe
 Concessum, pariter det tibi summa parens,
 Non tot gorgoneis stridet vallata colubris
 Hydra, quot ex istis cernere monstra foret,
 Nec tot erithræo gignuntur littore gemmæ,
 Ex te quot solo iurgia magna fluunt ;
 Quæ cum non aliquo numero perstringere possim,
 Nam quoquo numero copia maior inest,
 Fecerit ac inopem cum me modo copia rerum,
 Vnum de tot erit me retulisse satis.
 Ergo dies valeas extremos claudere vitæ,
 De nece contendent terra, polusque tua.
 Hic candoris amans, auditâ morte, parabit
 In reliquis sedem, quæ mage pulchra nitet.
 Nubibus obductus funus plorabit acerbum,
 Totque faces aderunt, quot tenet astra polus.
 Aera complebit reboantibus vndique nimbis,
 Incendet vacuas flamma corusca plagas.
 Sed contrâ tellus, superis ut videtur esse
 Te gratum, labris aëra venena vomet.
 Te nimium fessæ naturæ dicebat abortum
 Indignum labris, qui sua membra premat.
 Alboremque simul, quo tantum sidera gaudent,
 Non te, sed totum nomen habere feret.
 Hæc ubi dicta : polus quas non ardescet in iras ?
 Hæc quæ pœnarum dira metenda seges !

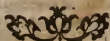
Fulmina, tela, faces vibrabit ab æthere summo,
 In te vibrabit fulmina tela faces,
 Nec prius ardescens animum reuocabit ab ira,
 Quin te, demissis ignibus, igne voret,
 Aut premat horrificū contorquens fulmen ab alto
 Aut atras cineres obruat vnda tuas.
 Nec mage sedatos irarum pectore fluctus
 Terra volutabit, nec mage pœna leuis.
 Senserit hæc postquam conuersas fluctibus esse
 In coenum cinctes, hæc citò iussa dabit:
 Eumenides properate gradum deprehendite coenū
 Corporis & mentis sitque capax iterum;

.....
 .....
 O nimium nimiumque miser? quid restat agendū?
 Quò quò te verres est tibi nulla quies.
 Si tua sideribus deæges lumina supplex,
 Sidera non radios, sed fera tela dabunt.
 Ad terram lachrymans si flectes luminis orbès,
 Sis, æget in lachrymis naufragus illa tuis.
 Sume tamen vires, terram nec sidera cures.
 Non deerit sedes, quæ tua membra tegat.
 Non deerit sedes membris gratissima, vitæ
 Dummodò non rumpat flamina parca tuæ.
 Inuenies sedem sumptis si viribus, arcto
 Ad collum laqueo mortis habebis iter;
 Incola sic auræ fueris cum factus, agendam
 Nil tibi cum cælo, nil tibi restat humo.
 Ludere quique prius manibus de more solchæ
 Mox auræ lusus dulcè sonantis eris.

De eadem materia

EPIGRAMMATA.

Alloquitur Autorem Blancus.

I.

IN me, miraris, cum tam contraria neſſam,
 Et me carminibus dilacerare potes?
 Nomine de noſtro duxiſti diſſicha centum,
 Nec ſatis eſt? fiet num laniena mei?
 Nomine de veſtro deduxi diſſicha centum,
 Nec ſatis eſt, fiet nec laniena tui.

Ad Eundem.

II.

PERGIS ad æthiopes Europæ limina linquens,
 Ex nigro fieri dum cupis albus ibi.
 Stulte quid exoptas? non eſt natura per omnes
 Terras, ac in te prodigioſa fuit.

In eundem.

III.

EST quare ſimilis porco mi Blance feraris:
 Nigrior ille pilis, nigrior ipſe cute es.
 Hac re diſſimiſis porco fortasſe videris,
 Alba quòd eſt porei, ſed tua nigra caro.

In

In Eundem.

IV.

EX hebeno ductum si quis te ponet in hortis,
 Non eris, & cunctis ipse Priapus eris.
 If se Priapus eris, cum sint tibi membra Priapi,
 Non eris, hic albus cum sit, & ipse niger.

In Eundem.

V.

Bellua refert te nulla magis quā bubalus, es qui
 Bubalus ingenio, bubalus ore, pilis.
 Tuque file qui fers obstacula, namque, quid infert?
 Si trahit hunc nasus, te quoque tale trahit.

In Eundem.

VI.

Cum modo sit nigras, albos modo cernere vultus
 Dissimilis Lunæ non eris ipse nouæ,
 Quæ modo clarescit, nimbis modo tecta nigrescit,
 Peneque sub vultu est, cum male visa fugit.
 Es nec in hoc tantum similis; lunaticus esse
 Notus es haud illis, quos tua vita fugit.
 In tantis defunt solum tibi cornua, verum

.....

In Eundem.

VII.

Defiget quisquis tibi lumina, nigrior ille
 Est sue, seu coruæ dicet uterque parens.
 Est Blancus genitor cum re, tum nomine, mater
 Est simul alba, nigrum quis dedit esse tibi?
 O quàm difficilis nodus! sit gordius alter,
 Non es suppositus, . . . adesse potes.
 Talis adesse potest casta de matre? Poeta
 Aethiopes albam num genuisse refert?

132 VMBRARVM GEN.

Est verum genuere albam, cum mente figura
 Caelestis genij concipiendo foret.
 Ast adeo turpem cum te produxerit, ori
 Aut sus, aut coruus concipiendo fuit.

In Eundem.

VIII.

EGregiè manibus ludenti Blancule tecum
 Ludere par impar mens mihi saepe fuit.
 Vnum me remouet, ne iungens candida nigris,
 Par impar sola iungere voce scias.

In Eundem.

IX.

DEtergit quoties opus est tibi dextera nasum
 Argueris, dicis, sunt nigra lina nimis.
 Est perridiculum! sudaria nigra videri
 Te pudet, os nigrius non pudeatque regi.

In Eundem.

X.

CUr te tot similem belluis, nullique virorum,
 Dixero, da veniam te rogo Blance mihi;
 Nam licet Aesopum & Therfiten mente tenerem,
 Iure videbaris turpis utroque magis.
 Inueni binos manibus pedibusque iocantes
 Sub ligno, medias sole tenente vias.
 Quos ubi perspexi multum te fronte referre,
 Hæc num sum veritus prodigiosa forent;
 Nec mirum! quis enim spatijs in pluribus vnum
 Vidit disunctim plura tenere loca?
 Qui sint, qui fuerint suspensi denique quæro,
 Respondet quidam; fur hic, & ille fuit.
 Tunc me frandatum cognoui lumine, furis
 In te quandoquidem per leue crimen erit.

Quod

LIBER QVARTVS. 133

Quòd tibi si quereris conuicia turpia fundam,
Idemmet iudex sit tibi, sitque mihi,
Inius namque tuis ductis rationibus amplè
Paucis restringens nonnihil ore feram,
Abrepta barba tibi, iudex audiet à me:
Num tibi suspensi vltus hic esse patet?

Ad Eundem.

XI.

INdui aufonius personam tempore bacchi,
Dum faciem facies induit alba nigram.
Cum facies duplex tibi sit mi Blance perenne
Hinc personatus Blance perenne viges.

In Eundem.

XII.

ESse quid hoc dicā, quod nigricat vtraque palma,
Albescunt nullo tempore quodque manus?
Fit mihi suspicio de re, tum nomine, semper
Ni bene candescas, quid, nisi coruus, eris?

Ad Eundem.

XIII.

NOminis atque tui similis pictura negatur,
Cur hoc? depingi nulla chimæra potest?
Omnia cum vascant depingi monstra, nec ad sit,
Qui te depingat, cætera monstra præis.

Ad Eundem.

XIV.

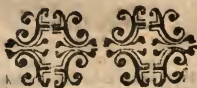
BLance tuum cepi nomen vix aure, Sibyllæ
Antrum Cunizæ dum mihi mente fuit.
Candidus est aditus, multum nigrescit at intrus,
Nomine tu Blancus diceris, ore niger.
Quòd si vana tenent hanc sedem somnia; terris
Quod phantasma potest pulchrius esse tuo?

Ad

Ad Eundem .

XV.

PRO meritis condita tuo fortasse sapor
 Hæc si non fuerint, parcere quæso velis .
 Nam viget in votis componere grande volumen,
 Et tua materiem grandia gesta dabunt .
 Nominis exque tui si rosimus ossibus illa ,
 Quæ fiet sancti copia pinguis adeps ?

Finis Libri Quarti.

VM.

V M B R A R V M

GENIALIVM

IO. FRANCISCI

RAYM V N D I

CESPITELLENSIS.

Liber Quintus.

LILLA CODRETA

INSCRIPTVS.

Ad Lillam.

I.

 I mea non ex quo celebrat te mæsa co-
thurno

 S Ingenio pauper, dives amore tui.
 Parce precor, siquidem dederint sua
munera largè

Cum tibi culta Charis, Cypria Virgo, Themis,
Non est qui memoret laudes; inflare tuarum
Sola potes laudum Lilla Codretea tubas.

Ad

Ad Lectorem de eadem.

II.

QUot numeret dotes pulcherrima Lilla requiris?
Dic quas non habet, & quas habet ipse canā.

Ad eundem de eadem.

III.

ET Venerē Lillam, Lillam Veneremq; putares,
Cernere si viuas esset vtrasque Deas.

De Anima.

IV.

NON anima Lillæ viuit modo purior orbe,
Quæ nullis vitijs contemnerata nitet.

De Eadem.

V.

EST opifex animæ summū Regnator olympi,
Percipit hac, vegetat, sentit & omnis homo.

De Veritate.

VI.

EST quæ vis animæ, fons, & virtutis origo,
Hæc in Lillæo pectore firmat manet.

De Animo.

VII.

IN terris animus vigeat generosior anceps,
Affectus animi nam gentrosa domat.

De Virtute.

VIII.

EST habitus virtus animi rationis amicus,
Cum medium teneat, hanc mea Lilla tenet.

De Affectu.

I X.

Affectus vehemens animi commotio fertur
Irrationalis, quem ratione premit.

De Amore ad Lillam.

X.

Si nihil est amor, ergo quid est quod sentio Lillam?
Si quid amor tamen est, ut dolor esse potest?

De Eodem.

X I.

Addit amor Lillæ vires de corpore sumptas
Ingenio: tantum est ingeniosus amor.

De eodem, & de Honestate.

X I I.

Semper amor Lillæ, fuerit cum semper honestas,
Fons & amoris erit, fons & honoris erit.

De Mente.

X I I I.

Mens audit, cernit, penetrat velocior omni
Cum mare, tum terras aera, testa Dei.

De Eadem.

X I V.

Non minus humanos in Lillæ corpore sensus
Mente sapit, siquidem sidera mente capit.

De Ratione.

X V.

Quæ bona, quæ mala sint ratio discernit, amica
Recti, virtutes eligit, atque fouet.

De

De Intellectu.

XVI.

Precipit hic oculis nullum subiecta per zuum
Principiorum habitus, vis, animique decus.

De Eodem.

XVII.

Non est humanum rerum cognoscere causas,
Quas intellectus lumine Lilla videt.

De Iudicio.

XVIII.

Quid sit vitandum Lilla; sit quidue sequendum,
Iudicium monstrat vis, animique salus.

De Consilio.

XIX.

Inuenit & trutinat perixpe latentia plura,
Consilium melius iudicat, atque capit.

De Ingenio.

XX.

Vis animi ingenium per quam diffunditur ingēs
Hinc & ab ignotis cognita cuncta trahit.

De Eodem ad Eandem.

XXI.

Dum facis ingenium tantum, gemmasciat amanti
Possumus ē facili noscere quale tuum.

De Memoria.

XXII.

Quæ nescire cupit, submergit flumine lēthes,
Quæ non vult, memori pectore firma tenet.

De Memoria, Sensu, & Spe.

XXII.

HAc animus repetit fuerant quæ credita primū,
Quæ modo sunt sensus, spesque futura petiit.

De Voluntate.

XXIV.

Quæ ferti solet esse potentia cæca voluntas,
Argus erit Lilla, quæ meliora capit.

Ad Eandem de sua Materia.

XXV.

Cum sublunarem superes, æquesque supremam
Materiam, ætheream quis neget esse tuam?

De Forma.

XXVI.

Inspectio quoties Lillam, formosior illa
Fit mihi, cælestis quid mihi forma sapit.

De Quantitate.

XXVII.

Quanta sit, ignoro, tamen haud me præterit illa
Iugiter æthereas voluere mente plagas.

Ad Lectorem de eiusdem qualitate.

XXVIII.

Ad quid me rogitas qualis sit Lilla? minorem
Materis iudex non valet esse minor.

De Cute.

XXIX.

Si cute pallenti pallentes dicimur esse,
A cute purpurea purpura Lilla rubet.

De Aspectu .

XXX.

Editus aspectus caelesti semine verè,
Qui potis est mœstos exhilarare viros.

De Ossibus .

XXXI.

Est si de Lilla dictum, pro absentibus ossa,
Expedit ad quoddam tempus abesse mihi.

De Corporeis Sensibus .

XXXII.

Visio, gustus, odor, nec non auditio, tactus
Sunt plene Lillæ, seu pariat, agat.

Ad Sensus .

XXXIII.

Est vestrum sensus species si reddere menti,
Lillæas menti reddito quæso meæ.

De Auditu .

XXXIV.

Codretæ semper lætus pendebit ab ore
Qui semel illius nectare pastus erit.

De Visu .

XXXV.

Noctes atque dies insomnes ducere vellem,
Si contemplandam se mihi Lilla daret.

Ad Lectorem de auditu & visu .

XXXVI.

Tu sileas quamuis, audit te Lilla silentem,
Es quæ dicturus, singula fronte legit.

De iisdem .

XXXVII.

ORa resoluiti nondum, iam Lilla per aures
Dicta tenet, mutis esse magistra potest.

Ad Lectorem de eodem gustu .

XXXVIII.

SI quæris gustet terrestria Lilla, memento
Non gustare solum, qui colit astra diu,

De Odoratu .

XXXIX.

VT nunc percipiat maiorem Lilla, viretis
Est ex æthereis ille petendus odor.

De Eodem .

XL.

PLuris erit semper Lillæ de corpore spirans,
Quolibet in terris, is mihi pluris odor.

De Tactu .

XLI.

VT semper tactus Lillæ perfectior adsit,
Sit nobis semper dicere: Lilla valet.

De cogitatione, verbo, & opere .

XLII.

Quid secum pendat, dicat, faciatque meus sol,
E dici nullo prorsus ab ore potest.

De Cogitatione .

XLIII.

CVM nequeat rebus persistere Lilla creatis,
Aptaris pennis hinc sit ut astra petat.

De Verbo.

XLIV.

Stelligeras Codreta plagas cum mente volaret,
Hinc paradisiacū nectar ab ore fuit.

De Eloquio.

XLV.

Eloquium cæleste sapit, terrestre tamen,
Effluit ex terræ cælica lympha sinu.

De Cantu.

XLVI.

Dum tremulo sacros modulando guttore cantus
Gemmea labra mouet, pectora nostra fouet.

De eadem orando sedenti.

XLVII.

Incumbens sedi precibus ferit astra benignis;
Hæc si Lilla sedens, stando quid illa geret?

De eadem stando oranti.

XLVIII.

Plus agit exorans, stando, genuflexa Tonantem.
Sic est: vi nulla flectitur ira Dei.

De eadem genuflectendo oranti.

XLIX.

Vincere Lilla Deū nequeat cū stando, quid illa?
Exorans vincit, sed genuflexa, Deum.

De eadem oratrice.

L.

Excellens orator inest, qui corda virorum
Flectit, & ista virum flectit & ista Deum.

De eadem philosophanti.

L I.

Omnis mentis opus rectè cum dirigat aucto,
Quis logicam Lillam ritè tenere, neget?

De eadem Choreas ducente.

L I I.

Cor eat est usus, ducit si Lilla choream,
Cor ea vi nostrum quippe chorea rapit.

De eadem celi opum auara.

L I I I.

Dat bona pauperibus, fiat quò diues in altris,
Sic mage diues eris, dum mage pauper eris.

De Sapientia.

L I V.

Qui Sapientis? qui mente capit Deus omnia; Lilla
Quæ mediocriter capit, num mediocriter sapit?

De Fama.

L V.

Quis famæ splendor, dicam, supereminet astra;
Instar nam flammæ sidera celsa perit.

De Fide.

L V I.

Quæ statuit credenda suis Ecclesia Romæ,
Credis, & hæc factis comprobatur usque pijs.

De Spe.

L V I I.

Spem totam summo Re&tori figit olympi,
Sicque mori nunquam, viuere semper erit.

De

De Charitate.

L. V I I I.

Lillæ fidereis inhiando dextera gazas
Non dat auara, Deine fit auara manus.

De eadem.

L I X.

CAra solum viuit, viuit carissima celo,
Nam capit id solum quod dedit esse Deus.

De Verecundia.

L X.

Virtutis tinctura pudor, qui spectat honesta,
A se, quæ longè sunt inhonesta fugat.

*De eadem Officium B. V. Mariæ.
recitante.*

L X I.

VIRGINIS Officium Lilla recitare virorum
Nullum maiori religione puto.

*De eadem.**Coronam Domini persolvente.*

L X I I.

QUæ gemmat raris composita corona smaragdis
Dicta placet Domino, Lilla sed ipsa magis.

De eadem.

*Corona Domini Officium B. V. M.
circumdante.*

L X I I I.

VIRGINIS Officium Domini Codrecta corona
Implicata haud poterat nobilitare magis.

De

De Capillis.

LXIV.

Vincula sunt Lillæ crines, quæis ne sit amantū
Cordæ; sed his vinculis sit ingier omnis amat.

De Coronis in capite.

LXV.

Serica componit complures vitta coronas
Crinibus: est Lillæ non satis vna meæ.

De Gemma

Coronarum sinum perficiente.

LXVI.

Gemma coronarum vacuum pretiosa coronat;
Alterius gemmæ perficit illa sinum.

Ad Spinam auream.

LXVII.

Quæ roseos Diuæ sustentas aurea crines,
Tempora ne Dominæ spina forare velis.

Ad paruulas spinas.

LXVIII.

Quam bene fulcitis Codretæ stemmata spinæ,
Officio tanto vos diadema decet.

Ad pectinem.

LXIX.

In Nymphæ syluam veniet si bellua pecten;
Illi viuentem, si potes, affer eam.

Ad virgam chrySTALLINAM.

LXX.

Quid crispas Lillæ chrySTALLINA virga capillos?
Sit cupio nostrum, non basiliscus, amor.

G

Ad

146 VMBRARVM GEN.

Ad unguentum capillorum.

LXXI.

HAud liquor ò syrius laudum capitolia scandis,
Ebria quòd nunquam fit coma rore tuo.

De puluere cypria.

LXXII.

Cypria dat puluis canos ad tempora crines,
Non eget hac iuuenis Lilla, sed arte senex.

De speculo.

LXXIII.

Quis latro speculis astutior? ecce reportant
Ex Lilla Lillam, nilque tulisse patet.

De auribus.

LXXIV.

Clausula patensque diu Dinz supereminet auris e
Auris clausa malis, auris aperta bonis.

De inaure.

Instar cymbæ elaborata.

LXXV.

Avrea quæ Nymphæ tenera dependet ab aure,
Non timet irati cymba pericla maris;
Effugit & nunquam, semper ab aure fugit.

De Fronte.

LXXVI.

Frons veluti cælum radiantia lumina fundit,
Quæ nubis nunquam contegit atra lues.

De Eadem.

LXXVII.

Quæ legit, illa legit memor esse in frõte legēda;
Frons index animi cordis imago loquax.

Ad

Ad rugas.

LXXVII.

Vos pudeat ruga frontem crispare serenam,
Frons Lillæ sedes namque pudoris inest.

De temporibus.

LXXIX.

Quo cingam ferto Codretæ tempora, virtus
Quælibet intexit cui diadema nouum?

Ad supercilium.

LXXX.

Macte supercilium Diuz custodia prima,
Reginæ cilium mactæ secunda mæx.

Ad cilium.

LXXXI.

Vive diu felix cilium, quod luminis nostri
Claudere nunc solis, nunc aperire vales.

De palpebra.

LXXXII.

Candidius, nigriusue nihil, quam palpebra Lillæ,
Ad libitum noctem nam parit, atque diem.

De oculis.

LXXXIII.

Auricomis frontis cælum collucet ocellis,
Solibus ut binis, non satis vnus erat.

De oculorum grauitate.

LXXXIV.

Non spectat, populo quamuis spectetur ab omni:
Demissos oculos cum grauitate gerit.

148 VMBRARVM GEN.

De oculorum modestia.

LXXXV.

D Emissis oculis sic magna modestia fulget.
Vt sit splendori clausa vel ipsa sibi.

De se loquitur ocu'orum albumen.

LXXXVI.

C Vm sim nullius, cunctorum fimque colorum.
Assimilor caelo, sol hic ocellus erit.

De Iride pupilla.

LXXXVII.

I O triumpho: meum tandem spectabo serenum
Solem, pupillas iris amica tenet.

De oculorum pupilla.

LXXXVIII.

M Embranis quæ septa nouem tenuissima fulget.
Non secus atque globis, solis adinstar adest.

Ad somnum de Lilla.

LXXXIX.

S I plumis clausura breui dat lumina somno
Blandule somne veni, somnule blande veni.

De facie.

XC.

D E pingens faciem semper quid pictor habebit
Addat, sic nunquam scribere, fecit, erit.

De naso.

XCI.

N Ec nimis elatus, depressus nec nimis extat,
Cum medium teneat, pulchrior esse nequit.

De nasi orbiculis.

XCII.

Orbiculi nasi Lillæ dum manserit orbis
Durent, queis nullus pulchrior orberetat.

De labro.

XCIII.

Pincipis in mensis sint fraga rubentia, Lillæ
Dummodo fraga labri stent animata mihi.

De labijs.

XCIV.

In roseis hilaris labijs sic purpura fulget,
Vt niteat nullo murice conca magis.

De dentibus.

XCV.

Nec Lillæ fractus, nec erit frangendus in xuo,
Dens villo, dentem non, adamanta puto.

De iisdem.

XCVI.

Os Diæ cælum, si dicam, non maledicam,
Nam Lillæ dentes tot velut astra nitent.

De lingua.

XCVII.

Quid melius lingua! lingua quid peius habetur?
Vt Lillæ parvis optima semper erit.

De palato, ac gula.

XCVIII.

Dum recreant tenerum Lillæ pretiosa palatum
Potula, delectent fercula grata gulam.

150 VMBRARVM GEN.

De eadem materia .

XCIX.

Non ut edat viuit, sed edit quò viuat in Orbe,
Hoc hominis proprium est, antèrius feræ .

De ore, & facie .

C.

Africacum nitet ore decus præclarius ostro,
Quòd faciem vino fonte lauare solet .

De collo, & vultu .

CI.

Nil Diuz vultu terris rubicundius ardet,
Eius nil collo candidiusue micat .

De murenula aurea. Ad Lectorem .

CII.

Esse putas filum pendens ex pectore torquem:
Tam bene vincla simul concamerata vides .

De aurea catena .

CIII.

Quæ Lillæ collum vincit, non vincit, at ornat,
Quæ non colla premit, fulua catena premit .

De monili aureo .

CIV.

Auratos plures torques gestare suecunt,
Ex auro nostras Lilla monile gerit .

De venis .

CV.

Lætæa quot venis animentur brachia Diuz
Qui scit? quicquid sciet? Lilla perenne valet .

De

LIBER QVINTVS. 151.

De arterijs .

CVI.

FEbrius immunis rabidis arteria Lillæ
Provenis nunquam capta resecta cadat.

De aureis armillis.

CVII.

SI placet armillis Lillæ radiantibus auro
Stringen, an Lillæ carcer amandus erit?

De manibus .

CVIII.

DExtra lauat laquam, per dextram lzuā lauat,ur,
Vultum purgat aquis vtraque iuncta simul.

Ad Lectorem de manicis .

CIX.

ET manicę Lillā, manicis & Lilla calescit,
Dic: huius quidnam causa caloris erit?

De chyrothecis .

CX.

PAr chyrothecarum villosum, par leue Diaz
Est, hoc astus habet frigis at illud auct.

De pugno .

CXI.

AN quoties digitos Codreta coarctat in vnum,
Ex quinis toties margarivra micat?

De lilijs præ manibus,

CXII.

Lilia quem melius Lilla gestare decebit,
Quæ Regis florum nomén, & omen habet?

De Sudario :

CXIII.

Explicat è theca quoties sudaria, quibus
Ambrosio redolet plenus odore locus.

De digitis :

CXIV.

Imparibus digitis pleari dum fila canori
Aurca fila ferit, viscera nostra ferit :

Ad pollicem.

CXV.

E Reliquis polles digitis pellucide pollex,
Si polles Dominae cor mihi pande mea.

De Indice.

CXVI.

Indicet exopto nobis ubi Lilla quiescat
Index, nam praeferat cetera solus amor.

Ad medium.

CXVII.

Effe meam Lillam contendo, Lilla negatque ;
Te medio litem vincere posse puto .

Ad annularem.

CXVIII.

Dic mihi, conuenient quādo tibi nomina? majus
Auro cum pretium gemmea Lilla dabit .

Ad auricularem, seu minimum.

CXIX.

Vltimus è digitis Diuæ præconia claudas:
Non est in minimo claudere magna, vale :

De vnguibus.

CXX.

Non vngues nutrit longos furetur ut aurum;
Atqui sic digitis maior iaspis erit.

De pectore.

CXXI.

Est imbellis mea Diuz, sed pectus honestum;
Quz contorquet amor, tela retorquet honor.

*De rosarum folijs in pectore, sinuque
sparsis.*

CXXII.

Quam odoratum folijs Codrera rosarum
Pectus, inest finui florea pompa soli.

De mammillis.

CXXIII.

Est dixisse parum mammillas fraga, sed adde,
Dixeris & multum, punica fraga poli.

De mammis.

CXXIV.

Qui Lillæ steriles audebit dicere mammās,
Nescit quæ lacris flumina fundat amor.

*De adamante gemmis circumdato antè
pectus elucente.*

CXXV.

Sol adamas centum veluti circumdatus astris
Pectore resplendet, sol duplicatus agit.

De stomacho.

CXXVI.

Dente dapes, stomacho, cum vellat Lilla sagaci;
Escarum nunquam per graue pondus erit.

G 5

De

De corde.

CXXVII.

Attigimus metam Diuz cum corde, loquelz ;
Hic perit ars omnis, cor mihi plura vetat.

Ad Musam.

CXXVIII.

Ab dita dedeceat cum Lillæ tangere, Musæ
Ornamenta canas, queis decorata micat.

De pileo.

CXXIX.

Sive manumissi signum sit, libera Lilla est,
Sive viros deceat, Lilla virago manet.

Ad galerum.

CXXX.

Vndantes Lillæ crines compesce galere,
Vndantis domitor si cupis esse maris.

De insula.

CXXXI.

Candida puniceis pendentibus insula vittis
Si sacris datur, est Lilla sacrata Deo.

De umbella ad eius seruum.

CXXXII.

Ne noceant, Lillæ, si fers umbracula, soles ;
Ponito, non soli sol vagus alter obest.

De corporis cultu.

CXXXIII.

Sit simplex cultus nonnullis displicet : atqui
Haud alio melius virgo pudica niter.

De toga.

CXXXIV.

Coccina romanis dominis si tradita rerum
Est toga, fulgebit Lilla togata breui.

De clamys.

CXXXV.

Sit rubicunda clamys, Diuz quæ contegat artus
Purpureos, etenim miles amoris ouat.

De crocotone.

CXXXVI.

Non dabitur feli, dabitur si molle crocotone
Lillæ, quæ quoquo digna decore micat.

De puluinario.

CXXXVII.

Puluinar vellem Lillæ geniale locari,
Dummodo deueniat nullus in illud homo.

De regilla.

CXXXVIII.

Quæ patet incesu verè regina, meretur
Regillam, sit & hæc regia Lilla mea.

De polymita.

CXXXIX.

Si quibus ornantur vellent concurrere dotes
Ad Lillæ vestem, num polymita foret?

De pretexta.

CXL.

Quem melius Lilla pretextam ferre decebit,
Quæ pretextatos fundit ab ore sonos?

156 VMBRARVM GEN.

De Ventrali.

CXLI.

Eximio candore micat ventralis amictus,
Dant cui cum niuib. cana ligustra decus.

De caligis.

CXLII.

Linea vestis inest suris, sed serica linum
Contegit, hac nobis linea pluris erit.

Ad calceum.

CXLIII.

Qui toties Diuam propriam deducis ad ædem
Calceus, ad nostros duc aliquando lares.

Ad calcei ligamen.

CXLIV.

Si bene calceolis vinctis nil restat agendum
Cor Lillæ ac nostrum iungito quæso simul.

De sandalijs.

CXLV.

Non altos cubitum foccos fert Lilla per Urbem
Non natura sibi carnis auara fuit.

De cothurnis.

CXLVI.

Purpureos plantis Lillam gestare cothurnos
Laudo, cothurnatum pectus adesse queror.

De gemmis in crepidis.

CXLVII.

In crepidis gemmas fert Gemmea Lilla nitentes,
Gemmarum fastus altera gemma premit.

De

De pedum vestigijs.

CXLVIII.

IMprimis in terris quoties vestigia Lilla
Cum violis surgant lilia mista rosis.

De tapetibus.

CXLIX.

Conculcat pedibus villosos Lilla tapetes,
Hi pede non poterant nobiliore premi.

Eiusdem laudum epilogus.

CL.

Humanas superant Lillæ miracula metas,
Ostium monstrum iam numerare datur.

Ad Lectorem.

CLI.

Hæc tibi firma parum si sunt, obscuraq; dicas,
Ingenium cæcus debilitauit amor.

De aurea Lillæ catena.

CLII.

Quæ pendet niueo reuincta collo,
Inuisibilis est catena Lillæ,
Hæc est artificis manu periti
Tam clarè fabrefacta, non catenam
Sed filum potius putes ut esse;
Inter se bene vincla tam coherent,
Ista, sic puto, Lilla dum reuincit
Inuisibiliter sequacis artus
Et cor vititur aurea catena.

De Lilla virgine .

CLII.

Pursus æthereis nil, dempto Numine, fulget :
 Aemula cælestum candida Lilla micat ,
 Stelligeros imitata choros, imitata Tonantem ,
 Re nulla gaudet virginitate magis ;
 Hinc cum nullius consortia Lilla requirat,
 Indiga nullius posse videtur opis ,
 Et cum se sola viuât contenta: animatum
 In terris Lillam quis neget esse polum ?

De eadem pingente .

CLIII.

In niveis animata facit Codretâ tabellis ,
 Non secus atque facit femina nupta viro ?
 Forsan in hoc dispar, plorantia quodd facit ista ,
 Viuis in telis muta sed illa creat .
 Fallor; num mutas animat mea Lilla tabellas,
 Quarum fama loquax lustrat vtrumque polum?

De Eadem .

CLIV.

Gloriâ, forma, decus Lillam cum plenius ornent,
 Non eget ornatu gloria, forma, decus .
 Gloria Lilla soli nostri, formosior illa
 In terris, nostri gloria, forma, soli ,
 Gloria, forma, decus Lillam cum plenius ornent
 In terris, nostrum, gloria, forma, decus .
 Gloria forma, decus Lillam cum plenius ornent,
 Non eget ornatu gloria, forma, decus .

*Ad Lectorem .**De eiusdem perfecto amore erga Deum .*

CLV.

Si cæli flammæ curas, ne mortuus vras,
 Sic sic viuæ Deo, quippe frueris eo .

Sique

LIBER QVINTVS. 159

Sique solo, quò dextra polo potiatur, es hostis,
 Sic sic viue Deo, quippe frueris eo.
 Non quia dat cælum, cœn tartara, Lilla veretur,
 Sed quia se solo dignus amore Deus.
 O amor, ò longâ iucundior vnice vita
 Radices nostro pectore fige tuas.

De Lillæ studio erga linum.

CLVI.

Protinus excedit terris vbi frigidus annus,
 Verque nouum varijs frondibus ornat humum
 Semina contendit lini spargenda, palustri,
 Radices vt agat semen humoque tegit;
 Hinc humectatis calidisque vaporibus, orbis
 Lineus informis fit, putridusque simul.
 Rebus in humanis quàm mira potentia cæli
 Emicer, ex istis noscere quisque potest.
 Dum torum lini corrumpitur, vltima, semen.
 In terris quis non fata subire putet?
 Attamen hinc, mirum! repetit generosius auras,
 Quodque putabatur mors, sibi vita fuit.
 Immo, quod humanum transcendit, semina, captiua
 Mortua quæ fuerant, hinc rediuiua vigent.
 Nam teneris sensim terræ radicibus hærens
 In grandem plantam paruulus orbis abit;
 Inde memor vitæ, magnæ quam munere matris
 Agnoscit; matris membra forare negat,
 Nam fore vipereum noscit crudescere in illos
 Vulnere, de quorum sanguine vita fuit.
 Expectat patiens matris sub pelle reclusus
 Hinc, donec rimis tota dehiscat humus,
 Dum tenuifilo per parua foramina surgit,
 Et memor officij frondibus ornat humum.

De

160 VMBRARVM GEN:

Ad Lillam de lino nascenti.

CLVII.

Incipit è terra tenerum iam surgere linum
Iucundo sensim carpor amore tui.
Partus vterque tuus lectissima Lilla feretur;
O vtinam lenis sis vtriusque parens!

Ad eandem de eodem.

CLVIII.

Vix dum delectant Lillam nascentia lina;
Imbribus eximijs heu tumulantur aquis!
Infaustum! tanto medeatur vt illa dolori
Surculus in linis fit, venit vnde salus;
Cor mihi suffusum lachrymis est cernere Lilla,
A te dependet mors mea, vita, salus:
Surculus hinc longè, si vis Codreta valentem,
Da mihi te solem cernere Lilla meum.

De eodem ad eandem.

CLIX.

NE nimij exurant nascentia lina calores,
Hortos viuaci flumine Lilla rigas,
Meque tal' radijs exusti prorsus amoris
Nec gatta curas Lilla leuare fitim.
Tradis inhumanis plantis Codreta leuamen;
Humanis plantis subsidiumque negas?

De eodem.

CLX.

E Latum binos cubitos vt cernit in austras
Linum, maturum semen & esse videt.
Summo mane petit magna comitante caterua
Rus Codreta, vias carmina mille leuant.
Rusticus optatos vt grex deuenit in hortos,
Ponitur in terris sarcina quæque grauis.
Mox vicibus centum repetit suauissima verba:
Lilla triumphet Io, Lilla triumphet Io.

Inge-

Ingeminans Echo voces audita reportat :
 Lilla triumphet Io, Lilla triumphet Io.
 Collibus effractas referunt ad sidera valles
 Semefas voces : Lilla triumphet Io.
 Accingunt operi magnis se plausibus omnes,
 Distribuit turbæ munia quæque suæ.
 Mascula lina legant committit Lilla quibusdam;
 Lectaque vel vincis vel bene fune premant ;
 Vellere pars maior muliebræ lina laborat ;
 Vulsaque tot vincit quot capit illa manu ;
 Pars lini manipulis grandem componit aceruum,
 Ex utero subito semen ut inde cadat.
 Quis modo ferre potest ludi genus omne choreas?
 Carmina cum placidis, nec sine lege iocis?
 Hinc procul obscenū, geritur quod mensibus istis,
 Sufficit his etenim dicere Lilla præstet,
 Couchiunt iterum paruum post tempus in hortos,
 Ut lini carpant semina cocta strue.
 Fasciculi lini fouea tumulantur in vndis
 Inde per hebdomadam plusve minusve parum.
 Hic rigidus truncus maceratus flumine, mollis
 Redditur, ut facile frangier ipse queat.
 Post ubi de foueæ madidi ducuntur, apertis
 Lina locis aptant, plus ubi phœbus agit,
 Dum penitus nimis exausta solibus vnda,
 Intima linorum quæ penetrare solet,
 Concauus & durus truncus hunc factus ad vsum
 Erectus cubitum circiter altus inest,
 Assurgunt cuius bini de vertice colles
 Reddentes lunæ cornua curua nouæ
 Hos super imponit sicum muliercula linum,
 Cum dens è lino ligneus ossa premit ;
 Ossibus expulsis lini de corpore, pecten
 Ferratis linum dentibus extenuat,
 Extenuat demum pecten, sed rarius illo,
 Mellia, qui veluti serica lina facit.

Ad lini stamina.

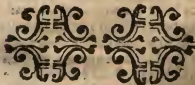
CLXI.

I Nuideo vobis tereti quàm stamina filo
 Ducta meę Lillę pollice, ducta colo :
 Vos modo dēte premit, quò paruula detrahat ossa,
 Ducat vt equa simul basia mille premit .

Ad Lillam; cum eiusdem resp.

CLXII.

AD vāriōs vsus in telas Lilla redactis
 Linis, est lini causa peracta tui .
 Ecquis erit tandem perspecto finis amori,
 Quo per te nimium tempus in omne premor ?
 Non erit in terris perspecto finis amori,
 Quo per me premeris tempus in omne nimis,
 Ast erit in cēlis, vbi corpora nostra beabit,
 Et sibi perpetuo foedere iunget amor .

Finis Libri Quinti.

VMBRARVM
GENIALIVM

IO. FRANCISCI
RAYMVNDI
CESPITELLENSIS.

Liber Sextus.

LEO, ET AQUILA
INSCRIPTVS.

Ad Illustriss. & Excellentiss. D.D.

FRANGISCVM
AB ALTAEMPS,

*Petri Ducis ab Altamps primoge-
nitum.*

I.

 PONTIS sua te noster adit Franciscus
libellus,
Gratus qui dominus non secus atque
suus,
Fert varijs condita modis alimenta,
volantum

Nec non quadrupedum, regia dona quidem:
Regia

164 VMBRARVM GEN.

Regia dona quidem, quæ mortua sæpe parasti
Lautis in mensis, hæc tibi viua parat.
Ergo velis nostris viuis accumbere mensis,
Sic tuus & gustus noster ut esse solet.

Ad librum cum eiusdem resp.

II.

IN lucem prodire liber quid parue moraris?
En hominis solus sit ferus hostis homo;
In mundum veniam non mundum! vita virorum
Afsiduum bellum num fuit, est, & erit?
Excute corde merus, hostis certamina crescent.
Cuius par digitis lingua nocere potest,
Qui minor aut est te, vel par, vel denique maior;
Si minor ansa tibi nulla timoris erit;
Si par est, æquis ambo certabitis armis:
Non nisi certanti ritè corona datur;
Cede locum si maior erit, quas soluere debet
Maiores grates possit ut ille Deo.

De Leone.

III.

IN belluis regnans armos & colla comanti
Fert Leo, qui rugit condecorata iuba.

De eodem.

IV.

PArcere subiectis, & debellare superbos
Est, fuit, in terris vsque Leonis erit.

De Pardo.

V.

Pardus hiando felit, grato subducit odore
Sylvestres belluas, quas capit, atque vorat.

De Tigride.

VI.

Rancando Tigris currit velocior euro,
Dum sibi quem foetus eripuisse videt.

De Vrsō.

VII.

Vncat, paulatim foetus lambendō figurat,
Vrsus, qui fuerant carnea massa prius.

De Panthera.

VIII.

Caurit & horribilis quas terret Panther ocellis
Solicitat tergo multicolore feras.

De Lynce.

IX.

De facili maculosa fremens orando fugatur
Lynx sacra Nyxæ versicolore pilo.

De Apro.

X.

Frendet Aper, feritate prait, sit spumiger ore;
Dente feris tergis horridus atque pilis.

De Lupo.

XI.

Est vulans infestus oul Lupus, illius osque
Comprimit ad tempus, quem prius ipse videt.

De Barrho, seu Elephante.

XII.

IN Lybiciis Barrhus qui barrit, nascitur oris
Turrito tardus corpore, pelle niger.

166 VMBRARVM GEN.

De Equo.

XIV.

H In hæc equus diro victor certamine Martis
Exultat, victus corda dolore coquit.

De Cervo.

XV.

S Virdescit pressis, erectis auribus audit,
Erigit & cervus cornua, felle caret.

De eodem, & de Onagro.

XVI.

E St onager cursu pernix, desistit ab illo
Sed citò, cum cervis hic glocitare solet.

De Tauro.

XVII.

I Ndomitus mugit surgens in cornua taurus
Indipit hic sensim subdere colla iugo.

De Verre.

XVIII.

Q Virritat verres, porcum quem dicimus, esse
Castratum nondum, luxuriosus inest.

De Asino.

XIX.

P Residet, vt censent plerique Priapus a sel'o,
Vncans qui Maij tempore sæpe rudic.

De Ariete.

XX.

B Laquerat in campis aries, muliebria gignit
Læuo teste dato, si secus ille marem.

De Oue.

XXI.

BAlat ouis, cupiens muliebria respicit austrum,
Dum coit, at boream dum cupit illa marem.

De Capro.

XXII.

SEx lateri menses dextro, totidemque sinistro
Incubat, & mutit vir gregis atque pater.

De Cane.

XXIII.

IN rabiem vertit quicquid rabiosa momordit.
Latrat fida viris & leuisomna canis.

De Vulpe.

XXIV.

SAepe pilos mutat, nunquam vulpecula mores.
Dira, rapax gannit, quam male semper olet.

De Catulo.

XXV.

GLaucitat in catulis sistens quæ foemina, mingit.
Masculus elato meiere crure solet.

De Lepore.

XXVI.

OMni mense parit, patulis dormitat ocellis,
Et vagiens celeri quam pede pulsat humum.

De Mure.

XXVII.

MVs auidus furti lambendo gignere fertur,
Mintrat, hic ex terræ sorde venire potest.

De

De eodem.

XXVII.

Suffraginosa centum mihi edidit unus,
Non coit, at lambit dum generare capit.

De Mustella.

XXVIII.

It Mustella celer, latebris timidissima gaudet,
Dintrit, serpenti bella cruenta mouet.

De Grillis.

XXIX.

Qui grillant Grilli parui licet esse ferantur,
Vasta tamen noctu cantibus arua replent.

De Rana.

XXX.

Rana coaxando limosas ranca paludes
Incolit, herbosis atque coaxat aquis.

De Sue.

XXXI.

Sus famis impatiens tantummodo natus ad escam
Grunnit, & est eius quam pretiosus adeps,

De eius adipe.

XXXII.

Hoc sine quadrupedum carnes, autumque saporis
Expertes vero, sic coquus, esse solent.

Ad Quadrupedem.

XXXIII.

Cum sit cuiusvis proprium garrere volantis
O quadrupedes proprium quid tibi, pande mihi.

De

De Aquilis .

I.

CLāgētes Aquilæ volucres dominātur in omnes
 Nub iuagæ gestant tela trifidula Ioui,
Esenibus fiunt iuuenes, renouetur ad instar
 Hinc Aquilæ Psaltes nostra iuuenta canit.

De Gallo .

II.

Cucurrit Gallus, cristis diuerberat auras
 Est, cum sole cubat, nuncia lucis anis.

De Gallina .

III.

DVm cristata parit, dicunt, gallina gracillat,
 Quando fouet partum, tunc glocitare ferunt.

De Pauone .

IV.

PVpillat Pauo, caudam stellantibus implet
 Gemmis, ah fallor sidera cauda gerit.

De Eodem .

V.

PVp illans caudā stellanti pauo superbit.
 A tergo quoties hanc rotat, astra videt.

De Vulture .

VI.

PVlpat vultur edax, obsena cadauera rodit:
 Masculus haud opus est, vt generare queat.

De Grue .

VII.

GRus Gruit, alta petēs clarū sine murmure tēpus
 Spondet: non longè dum Gruit, imber abest.

H

De

170 VMBRARVM GEN.

De Cycno .

VIII.

Drensat amyclus numerofo gutture Cycnus,
Deplorat funus dulciter atque fuum.

De Accipitre .

IX.

Accipiter pipans volucres inuadit acuto
Pectore, quas captas vulnerat atque vorat.

De Miluo .

X.

Milvus hiando lipit, ferrur rapidiffimus, aultro
Aut euro miluus concipit atque parit.

De Perdice .

XI.

Carabat in flauis Perdix quæ garrula campis,
Principis in menfa lixa cacare folet

De Syttaco .

XII.

Psyttacus humanas modulatur gutture voces,
Humanæ fertur vocis imago loquax.

De Pica .

XIII.

Clariùs humanam depromit voce loquelam
Pica loquax, verbis complacet ipfa fibi.

De Coruo .

XIV.

Ore coit Coruus, niger efl, fed nascitur albus,
Omina dum crocitat triftia ferre folet.

De

De Ciconia.

XV.

Glorat atque Gruis nō signa Ciconia calcāt,
Dum fugit illa, venit, dum venit illa, fugit.

De Graculo.

XVI.

Graculus in Lemno frigulat, coliturq; locustas
Cum ierdat: sylvas dum petit æthra riger.

De Merulo.

XVII.

Vocales æstu modulantur dulciter odās,
Solstitij Merula tempore quæque tacent.

De Turdo.

XVIII.

Ingratus quantum trutilanti carmine Turdus
Est, gratus tantum crassus & assus erit.

De Sturno.

XIX.

Pisrat ore loquax, volitat gloriatus in Orbē,
Picturata gerit pectora Sturnus edax.

De Ansere.

XX.

Gratitat arguē stomacho calidissimus Anser,
Per dumenta cubat, cor placet, atque iecur.

De Anate.

XXI.

Ingluuius tetrinit Anas, prope flumina degit
Cervix & pectus sunt modò grata gulæ.

172 VMBRARVM GEN.

De Palumbe.

XXII.

PLausitat, elinguis quæ frigore, vere Palumbus
Vocalis, vario torque decora micat.

De Columba, & Turture.

XXIII.

Chaonis est ales multum dilecta potenti
Cyprina, non est Turtur, uterque gemi:

De Hirundine.

XXIV.

Trinfat Hirundo, volat celsas per diuitis ædes,
Nidificat testis, nuncia veris adest.

De Passere.

XXV.

Pipilat in villis, pariter qui Passer in hortis
Argute, messes non videt ipse duas.

De Cuculo.

XXVI.

Nidificant Cuculi cuculantes tempore nullo:
Alterius nidis nidificare solent.

De Cicada.

XXVII.

Quæ per culta canit flauentia rauca Cicada
Fritinnit, sensim frigore pressa perit.

De Apibus.

XXVIII.

Bombilat alueolis, in quæ res publica splendet
(Dicere si regnum nolumus) agmen Apum.

De

De Bubone.

XXXIX.

Bubulat infaustè luctus prænuncius ales,
Qui vice fundendi carmina Bubo gemit.

De Strige, & Vespertili one.

XXX.

Vbera dum pullis dat Vespertilio stridit,
Strix noctu stridens tristia fata canit.

De Noctua.

XXXI.

Cucubat in tenebris prænuncia noctua fati,
Palladis est ales, carmina moesta canit.

De Vlulis.

XXXII.

Fnebres vlulant Vlulæ, medicamen earum
Est oculi maculis sel, medicamen adeps.

De Butione.

XXXIII.

Degit arenosis semper prope flumina, ripis
Emergensque vagis Butio butit aquis.

De Progne, Regulo, & Merops.

XXXIV.

Zinzilulat Progne rubro quæ pectore gemmat,
Zinzilulat pariter Regulus atque Merops.

De Paro.

XXXV.

Tinninat ingrata nocturno tempore Parus
Oppressis somno voce nocente viris.

De Acredula.

XXXVI.

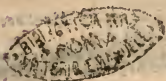
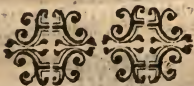
TEmpore florifero commutat Acredula cantum,
Et mitilat vitis dum noua gemma tumet.

Ad Musam de Philomela.

XXXVII.

Iam Philomela canit vocum discrimine mille
Nocte dieque, fide, dum Philomela, canit.

Finis Libri Sexti, & Vltimi.

Index

TITVLORVM

VMBRARVM GENIALIVM,

Quæ in hoc Volumine con-
tinentur.

EX MORALIBVS.

- D**EIPARAE VIRGINI. pag. 1. n. 1
De Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.
ibid. n. 2. & pag. 2. n. 3
Beatissima semperque Virgo Maria ipsius Virgi-
nitatis imago, ex Diuo Ambrosio. ibid. n. 4
Cur Virginitatis imago sit ipsa purior Virginitate.
ibid. n. 5
Iuxta illud Apocalipsis: signum magnum apparuit
in czlo mulier amicta Sole, &c. ibid. n. 6
Ad D. Magdalenam feruentiorem ex peccato re-
surgentem. pag. 3. n. 7. 8. & 9
De D. Ioanne Apostolo & Euangelista. ibid. n. 10
De aurea Sancti Hieronymi facundia. ibid. n. 11
Ad D. Paulum iuxta illud: apertisque oculis nihil
videbat. ibid. n. 12
Ad eundem secundum illud Sacre Scripture: & au-
diuit arcana verba, quæ non licet homini loqui.
pag. 4. n. 13 & 14
Ad D. Famianum Urbis Galesij prorectorem. ibid.
n. 15
Aurifastum, quem aureis equis soleis calcat, ado-
rat homo. ibid. n. 16
Humanus animus speciosi instar est Hortuli. ibid.
n. 17

I N D E X.

- Mentis humus, cæteroquin florida, syluefcit incul-
ta. pag. 5. n. 18
- Vbique crux. ibid. n. 19
- Ex amaro dulcedo. ibid. n. 20 & 21
- Regnum cælorum vim paritur, & violenti rapiunt
illud. pag. 6. n. 22
- Non moritur, qui bene viuit, & contra. ibid. n. 23
- Mors certa, eius autem hora incerta. ibid. n. 24. & 25
- Mors ingreditur per feneftras. ibid. n. 26
- Semel eft homini calcanda via lethi. pag. 7. n. 27
- Liber non eft, qui feruit libidini. ibid. n. 28
- De libero Arbitrio. ibid. n. 29
- De eodem, quod gratiæ cooperando eft fons fux fa-
lutis, fecus fi non cooperetur. ibid. n. 30
- Cur à fletu, & non à rifu vita noftra fuum ducat
exordium. ibid. n. 31
- De mortalium ftudio & infania augendis in rebus,
conferuandisque. pag. 8. n. 32
- Eor purum, Dei fedes. ibid. n. 33
- Expers quietis, terrenæ amator quietis. ibid. n. 34
- Ex crudeli pietas. ibid. n. 35
- In libro vitæ exarantur tantummodo digna vita.
pag. 9. n. 36
- Iuxta illud: fpinas & tribulos germinabit tibi.
ibid. n. 37
- Honores mutant mores. ibid. n. 38
- Ad Carolum Riccium. ibid. n. 39
- Non honos, terrenus honos, qui aliquando quos
afficit, efficit inhonoratos. ibid. n. 40
- Nudum honoris nomen. pag. 10. n. 41
- Radix doloris, amor honoris. ibid. n. 42
- Veræ laudis liquor ex laudum contemptu, & con-
tra. ibid. n. 43
- Sibi abeft, qui laudi adefl. ibid. n. 44
- Maledici lingua thefaurus. ibid. n. 45. & pag. 11. n. 46
- Noxia minus nocent, quàm mundi gaudia. ibidem
n. 47
- Vulnera adamat, mundi gaudia qui amat. ibidem
n. 48

Verus

I N D E X.

- Verus Deus, verum gaudium.** ibid. n. 49
Mundi fraudes. pag. 12. n. 50
De larvatis orbis gaudijs. ibid. n. 51
Mundus non flet cum flentious, sed gaudet cum
gaudentibus. ibid. n. 52
Læthum, non lætum, e mundi gaudijs. ibid. n. 53
Ad N. in sua malitia gloriantem. ibid. n. 54
Mundus in hoc duntaxat fidelis, quod nulli pro-
missi fidem præstet. ibid. n. 55
Mundi partus lachrymæ. pag. 13. n. 56
Ex momentaneo risu æternus fletus. ibid. n. 57
Breui de risu perennes lachrymæ. ibid. n. 58
Mundus persona risus. ibid. n. 59
De risu Sardónico. ibid. n. 60 & 61
Sub venenatis orbis osculis bellum latet. pag. 14.
 n. 62
Sibi non famulantibus famulatur orbis. ibid. n. 63
Extrema gaudij luctus occupat. ibid. n. 64
Mundus amat, quos amat. ibid. n. 65
Momentaneum quod placet, æternum quod dele-
ctat. ibid. n. 66
Cantus materia planctus. pag. 15. n. 67
Bonum ex integra causa, malum ex quocunque de-
fectu. ibid. n. 68
Ignorantia sui miseriarum augmentum. ibid. n. 69
Ex læto læthum. ibid. n. 70
Iustus vbique lætus. pag. 16. n. 71
Iniustus vbique mæstus. ibid. n. 72
De Voluptate. ibid. n. 73
E volatilis contemptu voluptatis æternæ volupta-
tis exordium. pag. 17. n. 74
Terrena voluptas facis veræ voluptatis fax infu-
ma ibi. n. 75
Poma Sodomitica voluptatis simulachrum. ibid.
 n. 76
Victoria sui quàm maxima est Victoria. ibid. n. 77
Voluptatis trophæum. ibid. n. 78
Hac in vita non beat corporea voluptas incorpo-
rea. pag. 18. n. 79

- So'a fuga vincitur voluptas. ibid. n. 80
 De infans . iuxta illud: à veritate auditum auertit
 ad fabulâs autem conuertentur. ibid. n. 81
 De D. Francisci moribundi suos ad fratres sermo-
 ne. pag. 19. n. 82
 Humanitatem exiit, qui vltra modum humaniores
 Artes colit. ibid. n. 83
 De ter maxima facundiz potentia. ibid. n. 84
 Caro mortificat, Spiritus autem viuificat. pag. 20.
 n. 85
 Ventrîs sagina miseriarum officina. ibid. n. 86
 De quàm maximo Helluone. ibid. n. 87
 Ventrîs morbus. ibid. n. 88
 Quæ fuerint homini instrumenta peccandi, erunt
 & Deo instrumenta puniendi. pag. 21. n. 89. & 90
 Nulla truculentior fera ventris fera. ibid. n. 91 & 92
 De Avaro laqueo suspenso, qui bis nomen Reli-
 gioni dederat. pag. 22. n. 93
 De avaro inter sepeliendum aurum lucis vsura or-
 bato. ibid. n. 94
 Fictus thesaurus, vera pauperies. ibid. n. 95
 Vbi thesaurus, ibi & cor. pag. 23. n. 96
 De Avaro. ibid. n. 97
 Cur sit inexplebilis auri cupiditas. ibid. n. 98
 Diues quandoquæ vitijs, qui diuitijs. ibid. n. 99
 Opes, dum opus est, non ferunt opem. ibid. n. 100
 Ad Franciscum Bouarellum. pag. 24. n. 101
 Ad Octauium Bouarellum. ibid. n. 102
 Opum risus tempestatis signum. ibid. n. 103
 Qui verè diues. ibid. n. 104
 Praxis doctorem efficit. ibid. n. 105
 Sic cum bonis bonus eris. pag. 25. n. 106
 Sic cum malis peruerteris. ibid. n. 107
 Ad aurum cum eiusdem aurea responsione. ibidem
 n. 108
 Aurum Autorem alloquitur. ibid. n. 109
 Theatri matæ Veneris sacrarium. ibid. num. 110
 & pag. 26. n. 111
 Spectator felix, qui virtutis spectacula prospiciens
 spe

I N D E X.

- Spectaculum sit virtutis. ibid. n. 112. & 113
 Quos in Apulia stello mortificat, canorus sonus
 viuificat. pag. 27. n. 114
 Damonis cantus animarum laqueus. ibid. n. 115. &
 116
 Formosa vestis deformis mentis indicium, ibidem
 n. 117. & 118
 Vestis vsus signum mœstitiæ, non lætitiæ. pag. 28
 n. 119
 Corpus purum, cordis vestis purissima. ibid. n. 120
 Adferrem mollibus vestitum. ibid. n. 121
 Ad N. nimio ædificiorum luxu corréptum. ibidem
 n. 122. & pag. 29. n. 123. 124. & 125
 De æde mentis ex Trimegistro. ibid. n. 126
 Dum ædes casura diligitur, æterna dispicitur. ibid.
 n. 127
 De N. Saltatore. pag. 30. n. 128
 Qui salit insanit. ibid. n. 129
 E saltu præcipitium. ibid. n. 130
 Venatoris animus, venationis præda. ibid. n. 131
 Sola venatio ferarum animi felix. pag. 31. n. 132
 Qui verè sanus. ibid. n. 133
 Aegritudo dum corpus mortificat, mentem viuifi-
 cat. ibid. 134
 Ex corporis morbo vera mentis salus. ibid. n. 135
 Aegritudo vulnerat, vt sanat. ibid. n. 136
 Ex infirmitate salus, & contra, pag. 32. n. 137
 Illuditur ludo qui nimis in ludo. ibid. n. 138. & 139
 Bacchi ludus eorum minister funeris, à quibus blâ-
 de excipitur, ibid. n. 140
 Ex felicitatem vndis infelix incendium, & contra,
 pag. 33 n. 141
 Arescens pœnitentiæ vnda, æterna pœnarum extin-
 guit incendia, ibid. n. 142
 Qui serit in lachrymis, in exultatione metet. ibid.
 n. 143
 Actu amoris Dei super omnia crebri glaciem exsic-
 cat. ibid. n. 144
 Iuxta illud: qui sanat contritos corde &c. pag. 34
 n. 145

I N D E X.

- De vitiorum labyrintho, ibid. n. 146
 Pretiosa mors laboris meta, ibid. n. 147
 Victoria lethi ex memoria feretri, ibid. n. 148
 Homo agit, quod agit, ibid. n. 149
 Ex amœnitate viarum mentis inamœnitas, pag. 35
 n. 150
 Ex cœlesti amore amor, ex terrestri dolor, ibidem
 n. 151
 Ad Seruum Dei Bernardinum à Nursia Cler. Reg.
 Min. Infr. ibid. n. 152
 Virtutis de fortuna triumphus, ibid. n. 153
 Dignitas declarat, non facit hominem, pag. 36. n.
 154
 Ex virtute bonum, ex otio malum, ibid. n. 155
 Hortatur senem avarum, ut se ad meliorem frugē
 recipiat, pag. 37. n. 156
 Extrema gaudij luctus occupat, ibid. n. 157
 Ad Petum aulicum, ibid. n. 158
 De Dæmone & Amore Platonico, ibid. n. 159
 Formina dulce malum, pag. 38. n. 160
 Is fame perit, quem auri fames execranda ferit, ib.
 n. 161
 Omnes gloriæ non autem crucis amatores, ibidem
 n. 162
 In diem Defunctorum, ibid. n. 163
 Iuxta illud: tu solus sapiens, pag. 39. n. 164
 De Loth coniuge, ibid. n. 165
 De correctione fraterna, ibid. n. 166
 Verè felix, qui intus felix, ibid. n. 167. & pag. 40,
 n. 168

EX HEROICIS.

- A**D Petrum ab Alzmps Ducem Ciuitatis Gal-
 lesij, &c. pag. 41. n. 1. & pag. 42. n. 2
 Horis facundia Galletij erumpentis, ibid. n. 3
 De Alzmpsiana Domo, pag. 43. n. 4
 Ad Io: Angelum ab Alzmps, ibid. n. 5

Ad

I N D E X.

- Ad Fortunam de Francisco Petri Ducis ab Altzmps
primogenito, ibid. n. 6
- Ad Cæsarem Augustum, cui pragnans Livia viuen-
te marito, duobus iam editis & viuentibus libe-
ris, nupsit, ibid. n. 7
- Ad Regiam Celsitudinem Caroli Emanuelis Sabau-
diæ Ducis, &c. pag. 44. n. 8
- Eidem auguratur æternitatem. ibid. n. 9
- Ad Regiam Celsitudinem Christianæ Ducis Sabau-
diæ, &c. ibid. n. 10
- De Alexandro Apellis, pag. 45. n. 11
- De puero bibenti, eiusdem Apellis opere præclaris-
simo, ibid. n. 12
- Loquitur Sospitellum de se ipso, ibid. n. 13
- De Vrbe Cespitellensi ficiis affluentissima, ibid. n. 14
- De fici in sacra Sospitelli Turri luxurianti, pag. 46
n. 15
- Ad Cespitellenses, ibid. n. 16
- Ciuitas Cespitellensis ad Autorem, cum eiusdem
responsione, ibid. n. 17. & pag. 47. n. 18
- Oda ad floridam Sospitelli iuuentutem, ibid. n. 19
- In explicationem dicti, eiusdem Academiæ Cespitellensis, pag. 48. n. 20
- In laudem Academiæ Cespitellensis amphitheatricæ
scenæ assimilatæ, ibid. n. 21
- Ad Dominicum Raymundum tempore pestis, Cespitellensis Urbis Conseruatorem, pag. 49. n. 22
- Ad Sospitellum in eiusdem interitum, ibid. n. 23
- De eiusdem Epitaphio super tumulum, pag. 50. n. 24
- De P. Francisco Blancardo à Sospitello, ibid. n. 25
- Ad Ioannem Baptistam Blancardum Sospitellensē,
ibid. n. 26
- Ad Fabium Sanctarellium, pag. 51. n. 27
- De Niobe Francisci Gratiz sculptoris celeberrimi,
ibid. n. 28
- Ad Abbatem Fulgentium cum anagrammatismo,
ibid. n. 29
- Aureum sceptrum elequitur, pag. 52. n. 30
- Ad Venerem Praxitelis ē marmore sine pedibus de-
ductam, ibid. n. 31
- Ad

I N D E X.

- Ad Ioannem Franciscum Pellegrinum I.V.D. ibid.
n.32
- Ad Ioannem Baptistam Laugerium, pag.53. n.33
- Ad Ioannem Baptistam Vacherium, ibid. n.34
- De Carolo Vitutio, & Vincentia Cardula, ib. n.35
- Ad Virgilium Spadam, pag.54. n.36
- Ad Hyacinthum Totium, ibid. n.37
- De Philippo Francisco Estensi, Marchione Lantij
& Drogherij, &c. pag.55. n.38
- Ad Margaritam Estensem prædicti Marchionis cō-
iugem, ibid. n.39
- De arbore mali maffiici, ibid. n.40
- Ad Iulium Riccium Priorem de Virgis I.V. D. pag.
56. n.41
- Ad Ioannem Baptistam Mutum de Papazzurris,
ibid. n.42
- Ad Alexandrum Borriglionum, ibid. n.43
- De Bartholomæo de Gubernatis, pag.57. n.44
- Ad Franciscum & Mariam Ciantes, ibid. n.45
- Ad Iosephum Ciantem, ibid. n.46
- De malis punicis, hoc est granatis, pag.58. n.47
- De Roma, ibid. n.48
- Lumen ab umbris, pag.59. n.49
- Ad Anacarsidem, ibid. n.50
- De Diogene ambulante vi motum, quem dari Ze-
no negabat, suo motu confirmaret, ibid. n.51
- De P. Carolo Maria Lomellino à Genua, ib. n.52
- Ad Cardinalem Maïdichinum, pag.60. n.53
- De P. Theophilo Raynando, ibid. n.54
- De Nanio in Romano Sapientia Collegio primario
legum lectore, ibid. n.55
- De insignibus Bernardini Spadæ Cardinalis Alba-
nensis, pag.61. n.56
- Ad Franciscum Trantium, ibid. n.57
- De Imperiale Vaccherio, pag.62. n.58
- Lumen ab umbris, ibid. n.59
- De Hortis maximæ Navis Ducis Ghisæ, ibid. n.60
- Ad Cardinalem de Alterijs, pag.63. n.61
- Epitaphium P. Ludouici à S. Raynando, ibid. n.62
- Ad

I N D E X.

- Ad P. Raymundum à Sospitello, pag. 64. n. 63
 Ad Ioannem Baptistam Raymundum, ibid. n. 64
 De Marco Aurelio Raymundo, ibid. n. 65
 Ad Franciscam Raymundam, ibid. n. 66
 Ad Ludouicum Raymundum, pag. 65. n. 67
 Cur literis maiusculis vbique Genus inscribatur
 LIBERTAS, ib. n. 68
 Ad Gabrielem de Andreis: summum Ius, summa
 iniuria, ib. n. 69
 De Principe Casimiro Regis Poloniae fratre, ib. n. 70
 De eodem in Cardinalium numerum adscripto.
 pag. 66. n. 71
 Ad eundem & vatem & iure optimo Poloniae Re-
 gem, ib. n. 72
 Ad Ioannem Angelum ab Altamps, ib. n. 73
 Idem suam ad Matrem, pag. 67. n. 74
 Christianae Mariae ab Altamps Duci Lantes &
 Corneliae Comiti ab Altamps, ib. n. 75
 Ad Petrum Ducem ab Altamps, pag. 68. n. 76. & 77
 De florum sermo à Mario de floribus, Ioanni Ange-
 lo ab Altamps dono dato, ib. n. 78
 Ad Quidij coniugem, pag. 69. n. 79
 Ad Florauantum, ib. n. 80
 Ad Dominicum Ainesium, ib. n. 81
 Alludit ad Vuam stemmatis Bernardini Rocci, ib.
 n. 82
 Ad Bernardinum Fontanam, pag. 70. n. 83
 Ad Musam de Io: Maria Contiloro, ib. n. 84
 Ad Aeglem, à qua sibi hereditas tradita est, ib. n. 85
 Ad Ludouicum Leporeum, pag. 71. n. 86
 Ad Marcum Aurelium Raymundum, ib. n. 87
 Iosues Solem sistit, ib. n. 88
 Ad Sospitellum, pag. 72. n. 89
 Christophorus de Cumis ad Autorem, ib. n. 90. & 91

E X V A R I I S.

- A**d Ioannem Angelum ab Altamps, pag. 73. nu. 1.
 & pag. 74. n. 2

De

I N D E X.

- De Prudenti eiusdem pueri decennis suum ad patrem responso, ib.n.3
 Ad Amantem sui amoris inopem, ib.n.4
 Ad Paulum, qui ex testamento Aui sui creuit hereditatem, ib.n.5
 Qui piscis, quæue caro gravior, ib.n.6
 De Virgine in maris littore, inque nauis viciata, pag. 75.n.7
 De Phyllide super ficum, ib.n.8
 Ad Titium, ibidem, num.9
 In Salarium, ibidem, num.10
 Ad Blancum, ibidem, num.11
 Ad Paulum de modesto filij sui, inmodestoque fratris incessu, pag.76.n.12
 Cur nulla in re splendidior homo sit puluere natus, vulg. serm. tabaccho, ib.n.13
 Ad Loquacem, ib.n.14. & 15
 Quandiu laudibus excipiendus Orator, ib.n.16
 Vas terreum in terram solummodo decidens frangitur, pag.77.n.17
 Ad Donatum Codretum, ib.n.18
 Advatem quærentem: cuinam, ficui, vel vuz danda sit palma, ib.n.19
 Ex nihilo nihil fit, ib.n.20
 De vario viuendi genere inter mortales, ib.n.21
 Ad Lucium, pag.78. num.22
 Ad Pellegrinum, ibidem, num.23
 Ad Maledicum, ibid. n.24. & pag.78.n.25
 Ad Petrum Ludouicum Raccium, ib.n.26
 Ad N. ibidem, num.27
 De pudore in meretricis vultu, ib.n.28
 Ad Minutorem coquum, ib. n.29
 De Pyllide, dubius, proferenti, pag.80.n.30
 Ad Milum, ibidem, num.31
 Ad Truchum, ibidem, num.32
 Ad Romanum, ibidem, num.33
 Cur pauci lubenter obcant, ib.n.34
 De Equite, pag.81. num.35
 Plus olei, quam vini consumendum est victuibus aliis
 ib.n.36

I N D E X.

- De malis ex auro, ibidem, num. 37
 De eorundem odore nulli secundo, ib. n. 38
 In eum, qui templi incendio æternum suo nomini
 lumen perperam emendicauit, ib. n. 39
 Ex N. grassatoris vinculis orta libertas, pag. 82
 num. 40
 Ad N. ibidem, num. 41
 Ad Apicium, ibidem, num. 42
 Ad N. ibidem, num. 43. & 44
 Ad Hippolytum, pag. 83. num. 45
 De graui mulierum incessu, ib. n. 46
 Curex costa mulier, ib. n. 47. & 48
 De mulierum foccis, ib. n. 49
 Cur minor corpore sit mulier, quàm homō, pag. 84
 num. 50
 De N. Lillæ tutelam sibi tradendam curante, ibid.
 num. 51
 An sit senectus iuuentute felicior, ib. n. 52
 De flexanimis aulæ potentia, ib. n. 53
 Ad N. rudere esse genus improprie pertinaciter
 inficiantem, pag. 85. n. 54
 Ad N. æstiuo tempore onerosum pallium iactantē,
 ib. n. 55
 Ad N. ibid. nu. 56. 57. & 58
 De quibusdam iuuenibus vicio supramodum dedi-
 tis, pag. 85. n. 59
 Ad Hippodamum Agaſonem, ib. n. 60
 Cur omnium in votis insit auri cupiditas, ib. n. 61
 De columnis marmoreis Romæ Gothorum inuasio-
 ne compluribus foraminibus deformatis, pag. 88
 num. 62

 Ad Charidemū eiusq; coniugem, pag. 89. n. 63. & 64
 Ad hebrzum, cui nomen Salomon, ib. n. 65
 Ad N. ibidem, num. 66
 Ad Hyppolitū Lantes Polymartij Ducē, &c. pag. 90
 num. 67
 Ad Io. Baptistam Criuellatum, ib. n. 68
 Ad Iulianum, pag. 91. num. 69
 Ad N. ibidem, num. 70. & 71

I N D E X.

- Et malum & bonum ex terrestribus paradisi malo,
ibidem, num. 72
- De corallo, pag. 92, num. 73
- Ad N. qui alterius panegyrim ad vnguem recita-
uit, ibidem, num. 74, & 75, & pag. 93, num. 76
- Ad circumforaneum, ibidem, num. 77, & 78
- De Cloride, ibidem, num. 79
- Ad Lepidam interrogationem Ducis Lantes, ibide
num. 80
- Ad Regulum, pag. 94, num. 81
- De Puero septemni Romæ theses philosophiæ, me-
dicinæ, legum, necnon theologiæ publicè defen-
dente, ibidem, num. 82
- Homo natus ad imperium, pag. 95, nu. 83
- Ad Sextum Agasonem, ibidem, num. 84, 85, & 86
- Loquitur Hecate, ibidem, num. 87
- Ad Militem, ibidem, num. 88
- Ad Nouaculam, ibidem, num. 89
- Ad Fuccium, ibidem, num. 90
- Ad Urbem vehi quicquid pulchri Tibure inueni-
tur, ibidem, num. 91
- Ad Dindymum, pag. 97, num. 95
- Ad N. ibidem, num. 96
- Ad Lymphas, pag. 98, num. 97
- De N. ibidem, num. 98
- Ad Milum, ibidem, num. 99
- De Cloride meretrice, ibidem, num. 100
- In medicū se ad mollidei peccata sanitatis causa
patrāndum turpiter adhortantem, pag. 99, n. 101
- Quæ fides suis de redditibus magnificæ loquentibus
sit habenda, pag. 100, num. 102
- Ad Diadumenum turcam, ibidem, num. 103
- An melius sit nubere egeno, at sapienti, quā im-
prudenti, licet diuiti, pag. 101, num. 104
- Inuidere malum, inuideri bonum, ibidem, nu. 105
- Omnia cum tempore, ibidem, num. 106, & 107
- Eiusdem epilogus, pag. 102, num. 108
- In N. præceptorem alterius scripti, vt sua, distan-
tem, ibidem, num. 109, & 110

I N D E X.

- Ad Turgidum, ibidem, num. 111
 Ad Priorem, virum quidem facetum, pag. 103, n. 112
 Ad N. ibidem, num. 113
 De Andrea Doctoratus laurea donato, ib. n. 114
 De milite Martis, & Cupidinis, ib. n. 115
 Ad Sicardum, ibidem, num. 116
 De animo humano, pag. 104, num. 117
 Ad Auarum, ibidem, num. 118, & 119
 De quibusdam Autoribus suis operibus volumina
 in laudem summet composita inferentibus, ibidē,
 num. 120
 Ad N. de eadem materia, pag. 105, n. 121, 122, & 123
 Ad eundem de Rhō, ibidem, num. 124
 Ad Sabidum, pag. 106, num. 125, & 126
 Ad Codrum, ibidem, num. 127
 De auri potentia, ibidem, num. 128
 De se loquitur Næuius, pag. 107, num. 129
 Ad Charidemum se falso in Illustrissimam Sanda-
 cruciorum familiam inferentem, ibidem, n. 130
 Ad N. sui amicissimum, ibidem, num. 131
 Ad Vellium, ibidem, num. 132
 De Cloride, pag. 108, num. 133, & 134
 Cur palaria, v. plurimum imperfecta rel. nquantur,
 ibidem, num. 135
 De Clue ad Priscum, pag. 109, num. 136
 De infelici sui zui conditione circa titulos, ib. n. 137
 Ad Lycoridem, ibidem, num. 138
 De Cloride, ibidem, num. 139, & 140
 Ad N. ibidem, num. 141
 Ad Vacchiam, pag. 110, num. 142
 Ad Solibianum, ibidem, num. 143

EX AETHIOPE EVROPAEO.

Distica centum.

AD Europæum nomine Blancum, secus Aethio-
 pem, pag. 111, & 112, num. 1, & seq.

Vnica

I N D E X.

Vnica Elegia de eadem materia, pag. 127

De eadem materia Epigrammata, pag. 130, n. 1. & seq.

EX LILLA CODRETA.

- A**d Lillam, pag. 135, num. 1
 Ad Lectorem de eadem, pag. 136, n. 2, & 3
 De Anima, ibidem, num. 4, & 5
 De Veritate, ibidem, num. 6
 De Animo, ibidem, num. 7
 De Virtute, ibidem, num. 8
 De Affectu, pag. 137, num. 9
 De Amore ad Lillam, ibidem, num. 10, & 11
 De eodem, & de Honestate, ibidem, num. 12
 De Mente, ibidem, num. 13, & 14
 De Ratione, ibidem, num. 15
 De Intellectu, pag. 138, num. 16, & 17
 De Iudicio, ibidem, num. 18
 De Consilio, ibidem, num. 19
 De Ingenio, ibidem, num. 20, & 21
 De Memoria, ibidem, num. 22
 De Memoria Sensu & Spe, pag. 139, num. 23
 De Voluntate, ibidem, num. 24
 Ad eandem de sua materia, ibidem, num. 25
 De Forma, ibidem, num. 26
 De Quantitate, ibidem, num. 27
 De eiusdem qualitate, ibidem, num. 28
 De Cute, ibidem, num. 29
 De Aspectu, pag. 140, num. 30
 De Oculis, ibidem, num. 31
 De Corporeis Sensibus, ibidem, num. 32
 Ad Sensus, ibidem, num. 33
 De Auditu, ibidem, num. 34
 De Visu, ibidem, num. 35
 De Auditu & Visu, ibidem, num. 36, & pag. 141, n. 37
 De Gustu, ibidem, num. 38
 De Odoratu, ibidem, num. 39, & 40
 De Tactu, ibidem, num. 41

De

I N D E X.

- De Cogitatione Verbo & Opere, ibidem, num. 42.
- De Cogitatione, ibidem, num. 43
- De Verbo, pag. 142, num. 44
- De Eloquio, ibidem, num. 45
- De Cantu, ibidem, num. 46
- De eadem Orando sedenti, ibidem, num. 47
- De eadem stando oranti, ibidem, num. 48
- De eadem genuflectendo oranti, ibidem, num. 49
- De eadem oratrice, ibidem, num. 50
- De eadem philosophanti, pag. 143, num. 51
- De eadem choreas ducente, ibidem, num. 52
- De eadem calicopum auara, ibidem, num. 53
- De Sapientia, ibidem, num. 54
- De Fama, ibidem, num. 55
- De Fide, ibidem, num. 56
- De Spe, ibidem, num. 57
- De Charitate, pag. 144, num. 58, & 59
- De Verecundia, ibidem, num. 60
- De ead. Officium B.V.M. recitante, ibid, nu. 61
- De ead. Coronam Domini persolvente, ibid, nu. 62
- De Corona Domini Officium B.V.M. circumdante,
ibidem, num. 63
- De Capillis, pag. 145, num. 64
- De coronis in capite, ibidem, num. 65
- De Gemma coronarum suam perficiente, ibidem,
num. 66
- Ad Spinam auream, ibidem, num. 67
- Ad paruulas spinas, ibidem, num. 68
- Ad pectinem, ibidem, num. 69
- Ad virgam chrySTALLINAM, ibidem, num. 70
- Ad vnguentum capillorum, pag. 146, num. 71
- De puluere cypria, ibidem, num. 72
- De speculo, ibidem, num. 73
- De Auribus, ibidem, num. 74
- De in aure instar cymbæ elaborata, ib, n. 75
- De Fronte, ibidem, num. 76, & 77
- Ad rugas, pag. 147, num. 78
- De temporibus, ibidem, num. 79
- Ad supercilium, ibidem, num. 80

Ad

I N D E X.

- Ad cilium, itidem, num, 81
 De palpebra, ibidem, num, 82
 De oculis, ibidem, num, 83
 De oculorum grauitate, ibidem, num, 84
 De oculorum modestia, pag, 148, num, 85
 De se loquitur oculorum albumen, ibid, nu, 86
 De Iride pupillæ, ibidem, num, 87
 De oculorum pupilla, ibidem, num, 88.
 Ad somnum, ibidem, num, 89
 De facie, ibidem, num, 90
 De naso, ibidem, num, 91
 De nasi orbiculis, pag, 149, num, 92
 De labro, ibidem, num, 93
 De labijs, ibidem, num, 94
 De dentibus, ibidem, num, 95, & 96
 De lingua, ibidem, num, 97
 De palato ac gula, ibidem, num, 98
 De eadem materia, pag, 150, num, 99
 De ore & facie, ibidem, num, 100
 De collo & vultu, ibidem, num, 101
 De murenula aurea, ibidem, num, 102
 De aurea catena, ibidem, num, 103
 De monili aureo, ibidem, num, 104
 De venis, ibidem, num, 105
 De arterijs, pag, 151, num, 106
 De aureis armillis, ibidem, num, 107
 De manibus, ibidem, num, 108
 De manicis, ibidem, num, 109
 De chyrothecis, ibidem, num, 110
 De pugno, ibidem, num, 111
 De lilijs præ manibus, ibidem, num, 112
 De sudario, pag, 152, num, 113
 De digitis, ibidem, num, 114
 Ad pollicem, ibidem, num, 115
 De indice, ibidem, num, 116
 Ad medium, ibidem, num, 117
 Ad annularem, ibidem, num, 118
 Ad auricularem seu minimum, ibidem, num, 119
 De vnguibus, pag, 153, num, 120

De

I N D E X.

- De pectore, ibidem, num, 121
 De rosarum folijs in pectore, sinuq; sparsis, ib, n, 122
 De mammillis, ibidem, num, 123
 De mammis, ibidem, num, 124
 De adamante gemmis circumdato ante pectus elucente, ibidem, num, 125
 De stomacho, ibidem, num, 126
 De corde, pag 154, num, 127
 Ad musam, ibidem, num, 128
 De pileo, ibidem, num, 129
 Ad galerum, ibidem, num, 130
 De insula, ibidem, num, 131
 De umbella ad eius seruum, ibidem, num, 132
 De corporis cultu, ibidem, num, 133
 De toga, pag, 155, num, 134
 De clamyde, ibidem, num, 135
 De crocotone, ibidem, num, 136
 De puluinari, ibidem, num, 137
 De regilla, ibidem, num, 138
 De polynita, ibidem, num, 139
 De praetexta, ibidem, num, 140
 De ventrali, pag 156, num, 141
 De caligis, ibidem, num, 142
 Ad calceum, ibidem, num, 143
 Ad calcei ligamen, ibidem, num, 144
 De sandalijs, ibidem, num, 145
 De cothurnis, ibidem, num, 146
 De gemmis increpidis, ibidem, num, 147
 De pedum velligijs, pag, 157, num, 148
 De iapetibus, ibidem, num, 149
 Eiusdem laudum epilogus, ibidem, num, 150
 Ad Lectorem, ibidem, num, 151
 De aurea Lillae catena, ibidem, num, 152
 De Lillae virgine, pag, 158, num, 152
 De eadem pingente, ibidem, num, 153, & 154
 De eadem perfecto amore erga Deum, ib, n, 155
 De Lillae studio erga linum, pag, 159, num, 156
 Ad Lillam de lino nascenti, pag, 160, n, 157, 158, 159, 160
 Ad lini stamina, pag, 162, num, 161
 Ad Lillam cum eiusdem resp. ib, nu, 162

EX LEONE & AQUILA.

- A**D Franciscum ab Al-
 tamps, pag. 136. n. 1
 Ad librum cum eiusdem
 resp. pag. 164. n. 2
 De Leone, ibid. n. 3, & 4
 De Pardo, ibid. n. 5
 De Tigride, pag. 165, n. 6
 De Urso, ibid. n. 7
 De Panthera, ib. n. 8
 De Lynce, ib. n. 9
 De Apro, ib. n. 10
 De Lupo, ib. n. 11
 De Barro, seu Elephante,
 ibid. num. 12
 De Equo, pag. 166, n. 13
 De Ceruo, ib. n. 15
 De eodem, & de Onagro,
 ib. num. 16
 De Tauro, ib. n. 17
 De Verre, ib. n. 18
 De Asino, ib. n. 19
 De Ariete, ib. n. 20
 De Oue, pag. 167, n. 21
 De Capro, ib. n. 22
 De Canis, ib. n. 23
 De Vulpe, ib. n. 24
 De Catulo, ib. n. 25
 De Lepore, ib. n. 26
 De Mure, ib. num. 27, &
 pag. 168, num. 27
 De Mustella, ib. n. 28
 De Grillis, ib. n. 29
 De Rana, ib. n. 30
 De Sue, ib. n. 31
 De eius adipe, ib. n. 32
 Ad Quadrupedem, ib. n. 33
 De Aquilis, pag. 169, n. 1
 De Gallo, ib. n. 2
 De Gallina, ib. n. 3
 De Pauone, ib. n. 4, & 5
 De Vulture, ib. n. 6
 De Grue, ib. n. 7
 De Cycno, pag. 170, n. 8
 De Accipitre, ib. n. 9
 De Miluo, ib. n. 10
 De Perdice, ib. n. 11
 De Psittaco, ib. n. 12
 De Pica, ib. n. 13
 De Coruo, ib. n. 14
 De Ciconia, pag. 171, n. 15
 De Graculo, ib. n. 16
 De Merulo, ib. n. 17
 De Turdo, ib. n. 18
 De Sturno, ib. n. 19
 De Anser, ib. n. 20
 De Anate, ib. n. 21
 De Palumbe, pag. 172, n. 22
 De Columba, & Turtur,
 ibid. num. 23
 De Hirundine, ib. n. 24
 De Passere, ib. n. 25
 De Cuculo, ib. n. 26
 De Cicada, ib. n. 27
 De Apibus, ib. n. 28
 De Bubone, pag. 173, n. 29
 De Strige, & Vespertilio-
 ne, ib. n. 30
 De Noctua, ib. n. 31
 De Ululis, ib. n. 32
 De Butione, ib. n. 33
 De Progne, Regulo, &
 Merope, ib. n. 34
 De Paro, ib. n. 35
 De Acredula, pag. 176, n. 36
 Ad Musam de Philomela
 ibid. num. 37

